

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

1. Lietu noformēšanas un lēmuma sastādīšanas jautājumi

1.1. Lietu, kas ierosinātas, pamatojoties uz elektroniski iesniegtu pieteikumu par izsoles akta apstiprināšanu, noformēšana

(PIELIKUMĀ: pieņemtie likumu grozījumi, kas pamato šādu pieteikumu izskatīšanas kārtību tiesā)

Elektronisko pieteikumu ieviešana ir sākta līdz ar elektronisko izsoļu ieviešanu, neparedzot atsevišķus noteikumus šādu lietu kārtīšanai tiesās, t.i., neparedzot tā saucamās e-lietas.

Tiesās lietu formēšanas kārtību noteic Tieslietu ministrijas noteikumi “Rajonu (pilsētu) tiesu un apgabaltiesu lietvedības organizēšanas noteikumi” (Nr. 1-2/6,15.03.2011.), pieejami <https://www.tiesas.lv/normativie-akti-2>.

Kā tiesu Zemesgrāmatu (turpmāk – ZG) nodaļu tiesnešiem, tā arī apgabaltiesu tiesnešiem ir vienota Civilprocesa likumā (turpmāk – CPL) paredzētā kārtība attiecībā uz lietu noformēšanu un tajā esošajiem dokumentiem, darbībām, kas jāveic, saņemot pieteikumu un to izskatot, izņemot CPL 613.panta trešo daļu, kura noteic:

izskatot lietu, tiesa ieskatās Izpildu lietu reģistra datus. Tiesa ir tiesīga pieprasīt no lietā iesaistītajām personām papildu rakstveida paskaidrojumus un pierādījumus, lai precizētu lietas apstākļus un pierādījumus.

Praksē lietu veido dažāda veida materiāli – daļa papīra formātā, daļa elektronisku dokumentu veidā. Dokumenti, kas ir papīra formātā, t.sk. tie, kurus tiesa nosūta ar pasta starpniecību, kā arī saņemtie rakstveida paskaidrojumi u.c., *ieskenējami* un pievienojami lietai Tiesu informācijas sistēmā (turpmāk – TIS) e-formātā. Šos dokumentus, ja tie ir skenēti un

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

pievienoti e-lietai, nav nepieciešams sūtīt papīra formātā apgabaltiesai, ja tiek pārsūdzēts ZG nodaļas tiesneša nolēmums.

Ja ZG nodaļas tiesneša nolēmums sastādīts un parakstīts elektroniski, arī to nav nepieciešams izdrukāt papīra formātā, jo nolēmuma oriģināls elektroniskā formā jāpievieno e-lietai TIS, kur apgabaltiesai tas ir pieejams.

Savukārt, ja ZG nodaļas tiesneša nolēmuma oriģināls izgatavots un parakstīts papīra formātā, tam kopā ar lietu jāatrodas tiesā, kurā lietā lejamais jautājums tiek izskatīts, t.i., pārsūdzēšanas gadījumā – apgabaltiesā. Gadījumā, ja apgabaltiesa nolēmuma oriģinālu sastāda elektroniska dokumenta veidā (TIS pieļauj parakstīt nolēmumu trīs tiesnešiem katram ar savu elektronisko parakstu), tad nolēmums ir elektroniskā vidē un tā izdrukāšana (izņemot nepieciešamību to nosūtīt lietas dalībniekiem) nav nepieciešama.

Toties, sastādot apelācijas instances nolēmuma oriģinālu papīra formātā, tas kopā ar pārējiem lietas materiāliem vai arī kā atsevišķs dokuments, ja citu lietas materiālu nav, pēc lietas izskatīšanas nosūtāms tiesas ZG nodaļai.

Arī nekustamo īpašumu lietām atbilstoši Zemesgrāmatu likuma 26.–28.pantam nav šķēršļu veidot šādas lietas, no kurām daļa ir elektroniski (daļa, kas paredzēta likumā, piemēram, CPL 613.panta trešā daļa) un daļa papīra formātā (Civillikuma 1483.panta 3.punkts, piemēram, dāvinājums, pirkums, ķīlas tiesības utt.).

Noformējot lietas, kuru daļa materiālu ir elektroniskā, bet daļa – papīra formātā –, lietas dokumentu sarakstā jānorāda, kurš dokuments ir elektronisks un kurš papīra formātā; lietas papīra daļai jābūt sašūtai.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

1.2. Lēmuma noformēšana rezolūcijas veidā

1.2.1. Nav nepieciešams rezolūcijas veidā sastādītā lēmumā norādīt vairāk, kā noteikts likumā. Ievērojot CPL 229.panta otro daļu, ja lēmumu sastāda rezolūcijas veidā, tajā norāda tikai:

lēmuma pieņemšanas laiku un vietu,

tiesas nosaukumu un sastāvu,

tiesas vai tiesneša nolēmumu.

1.2.2. Pašreizējais CPL 613.panta devītās daļas regulējums nepieļauj iespēju noformēt lēmumu rezolūcijas veidā, ja saņemts lūgums par ieviešanu valdījumā. Lai arī šādos gadījumos varētu pieņemt lēmumu rezolūcijas veidā, jāgroza CPL.

2. Jautājumi, kas saistīti ar paziņošanu un tiesas dokumentu nosūtīšanu

Paziņojot par lietas izskatīšanu un nosūtot tiesas dokumentus, jārīkojas atbilstoši CPL tiesību normām. Tiesas katru gadījumu vērtē individuāli, tajā skaitā lemjot par iespēju izskatīt lietu. Tiek vērtēts arī, vai saistībā ar adresu norādīšanu, pārstāvju maiņu u.tml. tiesības tiek izmantotas godprātīgi.

Ja no lietas dalībnieka tiesas lietā tiek saņemts e-pasta sūtījums, var atzīt, ka tas uzskatāms par piekrišanu saziņai izmantot e-pastu (sk. CPL 56.panta 6¹ daļu).

Ja parādnieks pats nav norādījis citu saziņas adresi, Civilprocesa likuma 555.panta otro daļu interpretējot sistēmiski ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu un Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmo daļu, secināms, ka „pēdējā zināmā dzīvesvieta” (uz kuru nosūtāms tiesu izpildītāja paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu) ir parādnieka deklarētā dzīvesvieta.

2.1. Personu loks, kurām jāpaziņo, ja pieteikums par ievešanu valdījumā iesniegts pēc tam, kad jau pieņemts lēmums par izsoles akta apstiprināšanu

Civilprocesa likums neparedz izņēmumus paziņošanas kārtībai lietā iesniegta pieteikuma par ievešanu valdījumā izskatīšanai. Tādējādi par pieteikuma izskatīšanu ir paziņojams visiem lietas dalībniekiem atbilstoši CPL 613.panta pirmajai daļai, kā arī, ja nepieciešams, piemērojot CPL 613.panta trešo daļu.

2.2. Personu loka noteikšana, kurām jāpaziņo par izsoles akta apstiprināšanas pieteikuma izskatīšanu, ja parādnieks ir nepilngadīgais

Civillikuma 281.pants paredz, ka *pārdošanai nav vajadzīga tiesas atļauja šādos gadījumos:*

- 1) kad to izdara, izpildot likumīgā spēkā nākušu tiesas spriedumu;*
- 2) kad tā persona, no kuras mantojuma lieta pārgājusi nepilngadīgajam īpašumā, pati testamentā vai kā citādi noteikusi to pārdot;*
- 3) kad to prasa trešā persona, kam ir uz to tiesība.*

Visos šajos gadījumos pārdošana izdarāma bāriņtiesas uzraudzībā.

Ja parādnieks ir nepilngadīgais, jāpiemēro minētie Civillikuma noteikumi, no kuriem izriet, ka par izsoli jāpaziņo arī bāriņtiesai. Ja to nav izdarījis tiesu izpildītājs, tad paziņojumu var nosūtīt tiesa.

2.3. Paziņošana parādniekam, kura dzīvesvieta nav Latvijas Republikā

Ja parādnieka deklarētā dzīvesvieta nav Latvijā, tad attiecībā uz dokumentu nosūtīšanu jāņem vērā starptautiskais regulējums, kas attiecas uz konkrēto valsti. Sākotnēji publikācija laikrakstā netiek likta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.² panta, kas noteic tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu personai, kuras dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvijā, 2¹ daļu, *ja tiesas dokumenti personai piegādāti šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā un ir saņemts apstiprinājums par to neizsniegšanu, tiesa izvērtē dokumentu neizsniegšanas iemeslus un dokumentu neizsniegšanas ietekmi uz tiesvedību nosaka saskaņā ar šā*

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

likuma noteikumiem. Tiesa pēc dokumentu neizsniegšanas iemeslu izvērtēšanas var piegādāt dokumentus atkārtoti vai izmantot citu metodi dokumentu izsniegšanai. Ja dokumentus neizdodas izsniegt atkārtoti, piemēro šā likuma 59.pantu.

Ja parādnieka dzīvesvieta ir kādā citā Eiropas Savienības dalībvalstī, piemērojama Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 13.novembra regula (EK) Nr.1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana), un ar ko atceļ Padomes regulas (EK) Nr.1348/2000 noteikumus (turpmāk – Regula Nr.1393/2007), saskaņā ar kuru pieļaujami abi nosūtīšanas veidi: ar kompetentas iestādes starpniecību un ar „oranžo” pasta paziņojumu par izsniegšanu (minētās regulas 14.pants). (sk. Metodisko rokasgrāmatu par Regulas Nr.1393/2007 praktisko piemērošanu <https://www.tm.gov.lv/lv/starptautiska-sadarbiba/tiesiska-sadarbiba-civillietas/dokumentu-izsniegšana-un-pieradījumu-iegusana>.)

2.4. Rīcība (iespēja skatīt lietu), ja no kompetentās iestādes saņemta atbilde, ka nav iespējams izsniegt tiesas paziņojumu parādniekam, kura dzīvesvieta nav Latvijas Republikā

Jārīkojas saskaņā ar CPL 56.² panta 2¹ daļu:

vispirms jāveic dokumentu neizsniegšanas iemeslu izvērtēšana;

izvērtējuma rezultātā var būt divi risinājumi: 1) lieta tiek skatīta jeb 2) tiek izlemts piegādāt dokumentus atkārtoti vai izmantojot citu metodi izsniegšanai (sk. attiecīgās starptautiskās normas, kas piemērojamas konkrētajā gadījumā);

tad, ja dokumentus neizdodas izsniegt atkārtoti, piemēro CPL 59.pantu.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Ja lietas dalībnieka adrese ir ES dalībvalstī, skatīt Regulas Nr.1393/2007 19.panta otro daļu.

Dalībvalsts saskaņā ar 23. panta 1. punktu var paziņot, ka tiesnesis neatkarīgi no 1. punkta var pasludināt spriedumu pat tad, ja nav saņemts izsniegšanas vai piegādes apliecinājums, ja ir ievēroti visi turpmāk uzskaitītie nosacījumi:

- a) dokuments tika pārsūtīts, izmantojot kādu no šajā regulā paredzētajām metodēm;*
- b) no dokumenta pārsūtīšanas datuma ir pagājuši vismaz seši mēneši, ja tiesnesis konkrētajā lietā to uzskata par pietiekamu termiņu;*
- c) nav saņemts apliecinājums, kaut gan ir darīts viss iespējamais, lai to saņemtu no kompetentām saņēmējas dalībvalsts iestādēm vai struktūrām.*

Dalībvalstu paziņojumus par 19.pantu var atrast Eiropas tiesiskās sadarbības atlantā

civillietās:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/ds_information_lv.htm?countrySession=4&.

2.5. Rīcība, ja nav zināma konkrēta parādnieka deklarētā dzīves vietas adrese, bet, piemēram, tikai pilsēta – Rīga

No CPL 54.¹ panta izriet, ka ir jānoskaidro parādnieka adrese. Ja to objektīvi nav iespējams izdarīt (piemēram, tiesu izpildītājs izdarījis visu, lai noskaidrotu adresi Latvijā, nav zināma valsts, kurā parādnieks varētu atrasties un kurai varētu lūgt tiesisko palīdzību adreses noskaidrošanā), tad piemērojams CPL 59.pants, kas paredz aicināšanu uz tiesu ar publikāciju laikrakstā.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

(1) Atbildētāju, kura adresi nevarēja noskaidrot saskaņā ar šā likuma 54.1 pantu vai kuram dokumentus nevarēja izsniegt adresē, kuru bija norādījis lietas dalībnieks saskaņā ar šā likuma 54.1 panta pirmo daļu, vai kuram tiesas dokumentus nevarēja izsniegt saskaņā ar šā likuma 56.2 pantu, aicina uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(2) Neatkarīgi no aicinājuma publikācijas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" prasītājs ir tiesīgs tiesas aicinājuma tekstu publicēt uz sava rēķina citos laikrakstos.

(3) Laikrakstā publicējams pavēstes saturam atbilstošs aicinājuma teksts.

(4) Tiesa var izskatīt lietu bez atbildētāja piedalīšanās, ja pagājis ne mazāk kā viens mēnesis no aicinājuma publikācijas dienas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(5) Līdztekus atbildētāja aicināšanai ar publikāciju laikrakstā pavēste piesūtāma arī pēc viņa nekustamās mantas atrašanās vietas, ja to norādījis prasītājs.

2.6. Rīcība, ja, pat nosakot lietas izskatīšanas termiņu, pēc 6 mēnešiem nav saņemta informācija par paziņojuma izsniegšanu/neizsniegšanu

Jārīkojas atbilstoši Civilprocesa likuma 56.²panta noteikumiem.

Nosakot lietas izskatīšanas datumu, jāpiemēro CPL 46.panta ceturtā daļa un jāņem vērā praksē noteiktie termiņi tiesu uzdevumu par dokumentu izsniegšanu ārvalstīs izpildei, piemēram:

Krievija, Ukraina, Baltkrievija ~ 10 mēneši;

Amerikas Savienotās valstis, Kanāda ~ 6 mēneši;

Eiropa vidēji ~ 4 mēneši.

Vairāk par izpildes termiņiem Eiropas Savienības dalībvalstīs sk. iepriekš 2.3.punktā minēto metodisko rokasgrāmatu. Nepieciešamības gadījumā ir iespējams sazināties ar Tieslietu ministrijas Starptautiskās sadarbības nodaļu.

2.7. Rīcība, ja parādniekam, kura dzīvesvieta nav Latvijas Republikā, nosūtīts lēmums, bet no kompetentās iestādes ir atbilde, ka parādnieks nav sastopams/sūtījumu nav iespējams izsniegt

CPL 442.panta 1¹ daļa noteic kārtību lēmumu pārsūdzēšanai, kas izsniegti lietas dalībniekiem, kura dzīvesvieta vai atrašanās vieta nav Latvija, t.i., *lietas dalībnieks, kuram tiesas lēmums nosūtīts saskaņā ar šā likuma 56.² pantu, blakus sūdzību var iesniegt 15 dienu laikā no lēmuma noraksta izsniegšanas dienas vai, ja tiesa pasludinājusi saīsinātu lēmumu, no pilna lēmuma noraksta izsniegšanas dienas.*

Savukārt CPL 203.panta 2.² daļa paredz, *ja šā panta 2.¹ daļā minētajos gadījumos nav saņemts attiecīgs apstiprinājums par sprieduma noraksta izsniegšanu (56.2panta), spriedums stājas likumīgā spēkā sešus mēnešus pēc tā pasludināšanas.* Minētā norma piemērojama pēc analogijas (CPL 5.panta piektā daļa).

Gadījumā, ja pēc tiesas lēmuma nosūtīšanas šādā kārtībā tiesā nav saņemts dokuments, kas ietver izsniegšanas datumu, nosakot spēkā stāšanās/pārsūdzības termiņa ilgumu, jāievēro 6 mēnešu prezumpcija tāpat kā spriedumam saskaņā ar CPL 203.panta 2² daļu.

3. Ar pieteikuma, sūdzības pieņemšanu saistīti jautājumi

3.1. Dokumentu tulkojumu pievienošana

Pieteikumam, sūdzībai pēc analogijas (CPL 5.panta piektā daļa) piemērojami CPL 129.panta ceturtās daļas noteikumi, kuri noteic, ka *likumā paredzētajos gadījumos prasības pieteikumam un tam pievienoto dokumentu norakstiem pievienojams noteiktā kārtībā apliecināts tulkojums, ja dokumenti paredzēti izsniegšanai personai saskaņā ar šā likuma 56.² pantu. Tulkojumu nepievieno persona, kas atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.*

Minētajās normā nav paredzēti citi izņēmumi kā vien atbrīvojums no tiesas izdevumu samaksas, kas pieļautu tulkojumus neiesniegt. Tas pats attiecas arī uz blakus sūdzību, jo CPL 444.panta otrā daļa noteic, ka *likumā paredzētajos gadījumos blakus sūdzībai un tai pievienoto dokumentu norakstiem pievienojams noteiktā kārtībā apliecināts tulkojums, ja dokumenti paredzēti izsniegšanai personai saskaņā ar šā likuma 56.² pantu. Tulkojumu nepievieno persona, kas atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.*

Tulkojums nav jāpievieno, ja lietas apstākļi liecina, ka adresāts saprot valsts valodu (sk., piemēram, Regulas Nr.1393/2007 8.pantu).

3.2. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, tajā skaitā gadījumā, ja pieteikums par ieviešanu valdījumā iesniegts pēc tam, kad jau pieņemts lēmums par izsoles akta apstiprināšanu

CPL 129.panta otrās daļas 1.punktā ir noteikts, ka *prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas*

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā. Pēc analogijas šāds noteikums attiecināms arī uz pieteikumu.

CPL 33.panta otrās daļas 1. un 3.punktā noteikts, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktu *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.*

Atbilstoši CPL 40.panta pirmajai daļai *izdevumu summas, [..] kas nepieciešamas izdevumu samaksai par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu [..] iemaksā līdz lietas izskatīšanai tā puse, kura izteikusi attiecīgu lūgumu.*

Iesniedzot prasības pieteikumu/pieteikumu, prasītājs/pieteicējs ar savām faktiskajām darbībām lūdz to izskatīt likumā noteiktā kārtībā.

Lietas izskatīšanai nepieciešamie izdevumi ir samaksa par prasības pieteikuma/pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam (-iem)/ieinteresētajai (-ām) personai (-ām) un izdevumu samaksa par pavēstu/paziņojumu/lēmumu nosūtīšanu lietas dalībniekiem.

Atbilstoši 2009.gada 1.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.983 „Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība” (izdoti saskaņā ar CPL 39.panta otro daļu) 13.punktam tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanas un izsniegšanas izdevumus vienam pasta sūtījumam veido: 13.1. veidlapas izgatavošanas, tajā skaitā tonera patēriņa, izmaksas; 13.2. aploksnes izmaksas; 13.3. vēstules marķēšanas izmaksas; 13.4. sūtījuma sagatavošanas izmaksas; 13.5. pasta pakalpojumu izmaksas.

Tiesu administrācijas budžeta nodaļa, ņemot vērā minētos noteikumus un AS „Latvijas pasts” pakalpojumu izmaksas, ir aprēķinājusi, ka sākotnējā lietas izskatīšanas izdevumu summa, kas maksājama, iesniedzot prasības pieteikumu vai pieteikumu ir šāda: 1,57 EUR par pavēstes/paziņojuma nosūtīšanu prasītājam (pieteicējam); savukārt par prasības pieteikuma un pavēstes jeb pieteikuma lietā par pieteikuma (kopā ar paziņojumu) un

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

lēmuma nosūtīšanu katram vienam atbildētājam (ieinteresētajai personai) kopā ir 3,13 EUR. Tas nozīmē, ka gadījumā, ja lietā ir viens pieteicējs un viena ieinteresētā persona, sākotnēji maksājamā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa ir 4,70 EUR. Savukārt, ja ieinteresētās personas ir vairākas, tad summa palielinās ar katru nākamo par 3,13 EUR. Piemēram, tiesu izpildītājam iesniedzot pieteikumu, kurā norādītas 4 ieinteresētās personas (parādnieks, piedzinējs, hipotekārais kreditors un ieguvējs), par pieteicēju maksājami 1,57 EUR un par ieinteresētajām personām 4 x 3,13 EUR, līdz ar to kopā maksājami 14,09 EUR.

Aprēķinam var skatīt kalkulatoru: http://www.tiesas.lv/e-pakalpojumi/nodevu_kalkulators/.

Sk. Rīgas apgabaltiesas 2013.gada 22.aprīļa lēmumu par pieteikuma atstāšanu bez virzības lietā C04204013, 2014.gada 9.oktobra lēmumu par sūdzības atstāšanu bez virzības lietā 3 – 11/0252/20, 2014.gada 22.oktobra lēmumu par pieteikuma atstāšanu bez virzības lietā 3 – 11/0256/20 (lieta vēlāk ierosināta ar Nr.C04310314).

*2013.gada 22.aprīļa lēmumā lietā C04204013 ietvertā atsauce (<http://www.tiesas.lv/index.php?id=26>) uz mājas lapu, kurā bija ievietots aprēķins, vairs nav aktuāla, un šādas lapas vairs nav (aprēķins bija latos).

4. Ar lietas izskatīšanu un lietas virzību saistīti jautājumi

4.1. Rīcība, ja blakus sūdzībai par izsoles lēmumu nav pievienots maksājuma dokuments par valsts nodevas samaksu, bet iesniedzējs lūdz atbrīvot no valsts nodevas, turklāt blakus sūdzībā nav norādīti visi dalībnieki, kā arī nav pievienoti sūdzības noraksti pietiekamā daudzumā

4.1.1. Vispirms tiesa izlemj jautājumu par iesniedzēja atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas. Lēmums par atbrīvošanas lūguma izlemšanu (noraidīšanu vai apmierināšanu) norādāms ne tikai lēmuma motīvu daļā, bet arī lēmuma rezolutīvajā daļā. Jāpievērš uzmanība blakus sūdzības saturam kopumā, jo var būt gadījumi, kuros lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas ir iekļauts blakus sūdzības saturā, bet lūgumu daļā atsevišķi nav norādīts. Lūgums ir jālemj arī, ja tas ir ietverts tikai tekstā.

Vienlaikus (vienā procesuālajā dokumentā) ar lūguma par atbrīvošanu izlemšanu atbilstoši CPL 445.panta ceturtajai daļai tiesai jāpieņem lēmums par blakus sūdzības atstāšanu bez virzības trūkumu novēršanai, lēmuma rezolutīvajā daļā konkrēti norādot visus novēršamos trūkumus (piemēram, kādi dalībnieki norādāmi, cik noraksti jāpievieno, bet gadījumā, ja lūgums par atbrīvošanu tiek noraidīts vai daļēji apmierināts – arī kāda apmēra maksājumu apstiprinošs dokuments iesniedzams). Norāde lēmuma rezolutīvajā daļā par to, ka novēršami lēmuma motīvu daļā norādītie trūkumi, nav pietiekama, jo izpildāma ir lēmuma nolemjošā jeb rezolutīvā daļa.

Lēmuma pārsūdzības gadījumā daļā, ar kuru noraidīts pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas, valsts nodeva par blakus sūdzību nav jāmaksā, pārējā – jāmaksā.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

4.1.2. Ja lūgumam par atbrīvošanu nav pievienoti pierādījumi par mantisko stāvokli, nav pamata lūgumu atstāt bez virzības, bet lūgums jāizlemj pēc būtības.

Sk. Rīgas apgabaltiesas 22.09.2015. lēmumu lietā C33243115 (CA-3198/15); Augstākā tiesas Civillietu tiesas palātas 2013.gada 13.augusta lēmumu lietā C04435511, PAC – 1900/2013; 2013.gada 27.jūnija lēmumu lietā C05047912, PAC-1747/2013.

4.2. Īrnieka, parādnieka laulātā, personas, kurai ZG ierakstītas īres tiesības, statuss izsoles lietā

Izskatot pieteikumus par izsoles akta apstiprināšanu, lietā ir ieinteresētās personas, taču nav lietas dalībnieku – trešo personu, trešās personas ir prasības kārtībā izskatāmajās lietās.

Saskaņā ar judikatūru īrnieks ir lietas turētājs, nevis tiesiskais valdītājs. Īrnieka tiesību ievērošanu nodrošina likuma “Par dzīvojamo telpu īri” 8.panta noteikumi. CPL 1.pants paredz tiesības vērsties tiesā, lai aizsargātu savas aizskartās tiesības. Īrnieks nav uzskatāms par ieinteresēto personu lietā par izsoles akta apstiprināšanu vai sūdzības lietā par tiesu izpildītāja rīcību izsoles organizēšanā, jo lēmums šādā lietā neskar īrnieka tiesības.

Civilprocesa likuma 617.panta otrajā daļā ir noteikts, ka sūdzību par tiesu izpildītāja rīcību, kas dod pamatu prasīt izsoles atzīšanu par spēkā neesošu, var iesniegt ieinteresētās personas. Senāts atzinis, ka ieinteresēto personu loks pēc Civilprocesa likuma 617.panta otrās daļas ir plašāks nekā Civilprocesa likuma 632.pantā minētais (piedzinējs, parādnieks). Pretējā gadījumā jēgu zaudētu Civilprocesa likuma 617.panta otrā daļa, kura ar to arī atšķiras, ka nosauc plašāku personu loku, nekā tikai piedzinējs un parādnieks.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lai konstatētu, kādas personas ietilpst likuma normā minēto ieinteresēto personu lokā, Senāta ieskatā nepieciešams noskaidrot, kādi pārkāpumi ir pamats prasīt izsoles atzīšanu par spēkā neesošu.

Pirmie trīs pamati Civilprocesa likuma 591.pantā un 617.pantā ir identiski, un tie ir:

- 1) kādam nepamatoti nav atļauts piedalīties izsolē vai nepareizi atraidīts kāds pārsolījums;
- 2) mantu/nekustamo īpašumu nopirkusi tāda persona, kura nav bijusi tiesīga piedalīties izsolē;
- 3) manta/nekustamais īpašums pārdots pirms termiņa, kāds noteikts paziņojumā par pārdošanu.

Sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 28.janvāra lēmumu lietā SC-1537/2014; Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 26.janvāra lēmuma lietā CA-0853-16/11 4.3, 4.4 punktu; Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 30.septembra nolēmumu lietā Nr. SKC-1054/2009.

4.3. Kā izvērtēt, vai pastāv apstākļi, kas nepieļauj pārdošanu izsolē, situācijā, kurā: pēc ZG datiem nekustamais īpašums sastāv no 3 zemes gabaliem, uz kuriem trīs kopīpašniekiem nostiprinātas domājamās daļas; zvērināts tiesu izpildītājs pārdevis vienam kopīpašniekam piederošo nekustamā īpašuma domājamo daļu no visa ZG ierakstītā nekustamā īpašuma; divi zemes gabali Valsts zemes dienestā jau atdalīti kā atsevišķi nekustamā īpašuma objekti; novērtēts ir tikai viens zemes gabals, un vērtētājs pielīdzinājis šī zemes gabala vērtību parādniekam piederošajai domājamai daļai

Izvērtējot to, jāatbild uz turpmāk minētajiem jautājumiem.

1. Vai vispār par šo faktu kāds iebilst?
2. Vai kādas personas tiesības ir aizskartas?

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

3. Kas ir tas īpašuma objekts, kas tiek pārdots.

Ja var secināt, ka pārdota konkrēta domājamā daļa (bijusi nodota lietošanā), tad novērtētai jābūt šai daļai. Pārdodot domājamo daļu, ir iespējams pielīdzināt citas (identiskas daļas) vērtībai.

Tāpat (sk. arī Latvijas Apgabaltiesu 2014.gada 17.oktobra diskusijas atziņu apkopojuma 7.punktu) jāņem vērā, ka apstiprinot izsoles aktu un nostiprinot pārdoto īpašumu uz ieguvēja vārda, lēmuma rezolutīvajā daļā var norādīt tikai tādu nekustamā īpašuma objektu, kāds tas ir ierakstīts zemesgrāmatā. Jautājums par uz zemes īpašuma uzceltu un zemesgrāmatā neierakstītu ēku piederību var tikt atrisināts, piemēram, prasības kārtībā, bet ne pieteikuma lietā atsaucoties uz Civillikuma 968.pantā ietverto prezumpciju.

Sk., piemēram, Rīgas apgabaltiesas 27.10.2015.gada 27.oktobra lēmumu lietā Nr. CA-3686-15/3.

4.4. Lēmuma par izsoles aktu spēkā stāšanās kārtība gadījumā, ja ir iesniegts cits procesuāls pieteikums, piemēram, par pārrakstīšanās kļūdas labošanu

Lēmums stājas spēkā, ja tas nav pārsūdzēts Civilprocesa likuma 441. un 442.pantā noteiktajā kārtībā (analogi kā noteikts CPL 203.panta pirmajā daļā). CPL neparedz atšķirīgu lēmuma spēkā stāšanās datuma noteikšanas kārtību gadījumos, kad tiek iesniegti procesuāli pieteikumi, tajā skaitā pieteikums par kļūdas labošanu lēmumā.

4.5. Rīcība, ja pirms izsoles uz pārdodamo nekustamo īpašumu ir ierakstīta aizlieguma atzīme prasības nodrošināšanai

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Atbilstoši Civilprocesa likuma 613.panta piektās daļas 4.punktam dzēšamas visas aizlieguma atzīmes, tajā skaitā aizlieguma atzīmes, kas ierakstītas prasības nodrošināšanai.

Lai netiktu aizskartas tās personas tiesības, kura cēlusi prasību par īpašuma tiesību atzīšanu uz izsolē pārdodamo nekustamo īpašumu, šī persona savas prasības lietā var lūgt prasības nodrošināšanai atlikt izpildu darbību (Civilprocesa likuma 138.panta pirmās daļas 7.punkts). Ja izpildu darbības atlikšana prasības lietā nav piemērota, tiesai izsoles lietā jāizvērtē konkrētie apstākļi, lai noskaidrotu, vai nav aizskartas tās personas tiesības, kurai par labu ir bijusi ierakstīta aizlieguma atzīme prasības nodrošināšanai.

Sk. Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 5.aprīļa lēmumu lietā C61047915 (CA-1538-16/15).

4.6. Maksājuma uzdevumam par tiesas izdevumu samaksu izvirzāmās noformēšanas prasības

Dokumentu juridiskā spēka likuma 2.pantā noteiktas prasības dokumenta oriģināla, atvasinājuma (noraksts, izraksts, kopija) vai dublikāta izstrādāšanai un noformēšanai. CPL noteic, ka rakstveida pierādījumi iesniedzami oriģinālā vai noteiktā kārtībā apliecināta noraksta, kopijas vai izraksta veidā (111.panta otrā daļa), kā arī paredz izņēmumus attiecībā uz pierādīšanu (96.pants). Tiesību normas piemērojamas ne tikai gramatiski, bet arī pēc to mērķa. Maksājuma uzdevums tiek iesniegts, lai pierādītu tiesas izdevumu samaksu. Formālo prasību ievērošana prasāma, ja nevar atzīt par pierādītu samaksu. TIS ir nodrošināta tiešsaiste ar valsts kasi, lai konstatētu tajā ienākušos maksājumus. Tādēļ konkrēta maksājuma dokumenta pieņemšanai (samaksas konstatēšanai) var būt pietiekami, ja ir samaksāts pareizajā kontā, var identificēt maksātāju un tiešsaistē pārliicināties, ka maksājums ir ienācis valsts kasē, lai maksājuma dokumentu TIS piesaistītu konkrētam pieteikumam vai blakus sūdzībai.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

4.7. Lēmums pēc nenotikušas izsoles

Atbilstoši Civilprocesa likuma 613.panta noteikumiem tiesa šādā gadījumā izlemj tikai jautājumu par pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda (sk.CPL 615.panta piekto daļu).

4.8. Lietā iesniegto paskaidrojumu, iebildumu izvērtējums un tā nozīme lēmuma pieņemšanā

Tiesa lietu izskata atbilstoši vispārīgiem CPL noteikumiem par lietas apstākļu noskaidrošanu (8.pants) un ievērojot pušu līdztiesību, t.sk. izteikt argumentus un iebildumus.

Pirms tiesību normas piemērošanas ir noskaidrojami juridiski nozīmīgie fakti (faktiskie apstākļi). Pierādāmos faktus nosaka tiesa, ievērojot piemērojamā normā minētos apstākļus. Tiesa lemj par pierādījumu attiecināmību, pieļaujamību, pietiekamību.

Ne visiem faktiem ir juridiska nozīme jautājuma izlemšanā. Ja kādam faktam, argumentam nav juridiskas nozīmes, to var noraidīt, lēmumā norādot, kādēļ šīs nozīmes nav.

4.9. Pieteikuma par termiņa pagarināšanu/atjaunošanu izlemšana, ja procesuālo termiņu, izskatot blakus sūdzību, noteikusi apgabaltiesa

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Atbilstoši CPL 52.pantam, kurš noteic, ka *tiesas vai tiesneša noteiktos termiņus var pagarināt pēc lietas dalībnieka pieteikuma*, ZG nodaļas tiesnesim nav šķēršļu izskatīt jautājumu par apgabaltiesas noteiktā termiņa pagarināšanu/atjaunošanu.

Pēc motivēta pieteikuma (kurā norādāms, kāpēc procesuālo termiņu jāpagarina un kāpēc to nevar izpildīt apgabaltiesas noteiktajā termiņā) saņemšanas, to izskata CPL 53.panta kārtībā.

4.10. Procesuālo tiesību pārņemšana (CPL 77.pants) attiecībā uz ievešanu valdījumā

Izvērtējami katra konkrētā gadījuma faktiskie apstākļi.

4.10.1. Tiesa pieļāvusi tiesību pārņemšanu un aizstājusi X ar Y, konstatējot, ka lēmums lietā par izsoles akta apstiprināšanu daļā par ieguvēja X ievešanu valdījumā nav izpildīts, bet nekustamais īpašums pēc izsoles akta apstiprināšanas pārdots Y, kura īpašuma tiesības ierakstītas zemesgrāmatā.

Sk. Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 15.decembra lēmumu lietā C04142113, 2015.gada 22.decembra lēmumus lietā C04376811 un C04293513.

4.10.2. Tiesa noraidījusi pieteikumu par procesuālo tiesību pārņemšanu un ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā, konstatējot, ka, apstiprinot izsoles aktu, jautājums par ieguvējas ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā nav lemts. Tiesa atzina, ka CPL norma, pamatojoties uz kuru tiek pieņemts lēmums par ieguvēja ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā, ir piemērojama tikai gadījumos, kad uz nekustamo īpašumu tiek vērsta piedziņa.

Sk. Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 2.decembra lēmumu lietā C04341712.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

4.11. Gadījums, kad tiek atjaunots procesuālais termiņš blakus sūdzības iesniegšanai, bet īpašumtiesības uz pārsūdzētā lēmuma pamata jau ir nostiprinātas zemesgrāmatā

Ja šādā gadījumā, izskatot blakus sūdzību, tiek pieņemts lēmums par izsoles atzīšanu par spēkā neesošu, tad tiesai pēc savas iniciatīvas (līdzīgi kā paredzēts CPL 635.pantā par sprieduma izpildes pagriezienu) jānoteic, ka dzēšamas uz spēkā neesošā lēmuma pamata nostiprinātās īpašuma tiesības, kā arī dzēšamas atzīmes par to parādu saistību un aizlieguma atzīmju dzēšanu, kuras ierakstītas uz spēkā neesošā lēmuma pamata.

4.12. Rīcība, ja izsolīts nekustamais īpašums, kura īpašnieks miris, bet izsoles lietā noskaidrots, ka pieteicies mantinieks, kurš neiet saņemt mantojuma apliecību

Izsole ir rīkojama, negaidot brīdi, kamēr mantinieks saņem mantojuma apliecību. Pirms tās izsludināšanas tiesu izpildītājs Notariāta likumā noteiktā kārtībā noskaidro personas, kuras pieteikušās uz mantojumu, un par izsoli paziņo šīm personām.

Īpašuma tiesība uz nekustamo īpašumu var pastāvēt uz likuma pamata bez ierakstīšanas zemesgrāmatā.

Nekustamā īpašuma īpašnieka nāves gadījumā īpašuma tiesības pāriet uz mantiniekiem ar īpašnieka nāvi – mantojuma atklāšanos (Civillikuma 655., 1034.pants), ja mantinieks to pieņēmis likumā noteiktā kārtībā. Tiesības uz mantojumu mantiniekam rada mantojuma pieņemšana (Civillikuma 687., 688.,691.pants). Mantojuma pieņemšanas rezultātā radušās tiesiskās sekas ir neatgriezeniskas, jo saskaņā ar Civillikuma 781.pantu, kad aicinātais mantojumu jau pieņēmis, viņš to vairs nevar atraidīt.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Faktam, ka parādniekam apliecība par tiesībām uz mantojumu nav izsniegta, nav tiesiskas nozīmes.

Sk. Augstākās tiesas Civillietu tiesas palātas 2013.gada 6.augusta lēmumu lietā C02021113, PAC-1853; Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 29.februāra spriedumu lietā SKC-48/2016.

4.13. Par lauksaimniecības zemes iegūšanu un pierādījumiem, iegūstot lauksaimniecības zemi

Atbilstoši Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 22.marta lēmumā lietā C01230912, SKC-1426/2013 norādītajam par normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu ievērošanu attiecībā uz nekustamo īpašumu iegādi ir atbildīgi paši izsoles dalībnieki.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 12.maija lēmumā lietā SPC-118/2010 norādīts, ka tiesai, nostiprinot īpašuma tiesības uz ieguvēja vārda, ir pienākums pārliecināties, vai konkrētajā gadījumā nekustamā īpašuma ieguvējam ir šādas tiesības.

Civilprocesa likuma 613.panta trešā daļa noteic, ka tiesa ir tiesīga pieprasīt no lietā iesaistītajām personām papildu rakstveida paskaidrojumus un pierādījumus, lai precizētu lietas apstākļus un pierādījumus.

Likuma “Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.¹ pants noteic darījumu ar lauksaimniecībā izmantojamo zemi subjektus. Minētā likuma 29.pants noteic ierobežojumus darījumiem ar zemes īpašumiem. Savukārt 30.³ pants noteic izņēmumus darījumos ar lauksaimniecības zemi. No minētā likuma secināms, ka, iegūstot lauksaimniecības zemi tiesu izpildītāja rīkotajā izsolē, visi likumā “Par zemes privatizāciju lauku apvidos” noteiktie ierobežojumi ir attiecināmi arī uz ieguvēju.

Pēc izsoles ieguvējs ar izsoles aktu, kas Civillikuma 2073.panta izpratnē atzīstams par darījuma aktu, var vērsties attiecīgajā pašvaldībā atbilstoši

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

likuma “Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.¹ pantam, lai saņemtu lēmumu par piekrišanu lauksaimniecības zemes iegūšanai.

Savukārt ZG nodaļas tiesnesis, saņemot pieteikumu par izsoles akta apstiprināšanu un konstatējot, ka tam nav pievienota pašvaldības izsniegta piekrišana lauksaimniecības zemes iegūšanai īpašumā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, var pieprasīt to no ieguvēja.

Ja jautājums par subjekta atbilstību likuma “Par zemes privatizāciju lauku apvidos” noteikumiem nav izvērtēts, izskatot pieteikumu, to ir iespējams izvērtēt, lemjot par īpašuma tiesību nostiprināšanu.

Sk.Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 31. marta lēmumu lietā SKC-1368-16 un 2016.gada 29.aprīļa lēmumu lietā SKC-1589-16.

4.14. Par tiesībām iepazīties ar lietas materiāliem

Pieteikumu par izsoles akta apstiprināšanu izskatīšanas kārtību tiesā noteic CPL.

Informācijas sniegšanas kārtību un apjomu noteic procesuālie likumi, Informācijas atklātības likums, likums “Par tiesu varu”.

Likuma “Par tiesu varu” 28.⁶ panta septītā daļa (*vispārējā norma*) – TIS iekļautā informācija ir ierobežotas pieejamības (turpmāk – IP) informācija, izņemot judikatūras datubāzi, kurā iekļautā informācija ir vispārpieejama.

Prasības pieteikums, sūdzība, pieteikums, apsūdzība u.c. dokumenti ir lietas materiāli, tātad – IP informācija, kas nav izpaužama trešajām personām.

Atbilstoši Informācijas atklātības likumam un likumam “Par tiesu varu” ierobežotas pieejamības informāciju var sniegt likumos paredzētajos gadījumos, par tādu uzskatāms CPL 74.pants, kas paredz lietas dalībniekiem, to pārstāvjiem iepazīties ar lietas materiāliem.

PIELIKUMS Nr.1

Pieņemtie grozījumi, kas pamato pieteikumu izskatīšanas kārtību tiesā

- 2014. gada 1. novembrī stājas spēkā grozījumi Civilprocesa likumā, ar kuriem pieteikumi par izsoles akta apstiprināšanu tiek nodoti izskatīšanai no apgabaltiesām uz rajonu (pilsētu) tiesu ZG nodaļām.
- 2015.gada 28.maija Civilprocesa likuma grozījumi, kas stājas spēkā 02.07.2015., saskaņā ar kuriem tiek ieviestas nekustamā īpašuma elektroniskās izsoles, paredzot, ka nolēmumu izpildes procesā parādnieka nekustamais īpašums pārdodams elektroniskā izsolē.
- Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 106.punkts: Grozījumi šā likuma 73.nodaļā, kuri saistīti ar nekustamā īpašuma izsoles organizēšanu elektronisko izsoļu vietnē, stājas spēkā 2015.gada 1.jūlijā. Maksātnespējas procesa administratori, rīkojot nekustamā īpašuma izsoli, minētos grozījumus piemēro no 2016.gada 1.janvāra. Izsoles, kuras tiesu izpildītājs izziņojis līdz 2015.gada 30.jūnijam, notiek atbilstoši kārtībai, kāda bija spēkā līdz 2015.gada 30.jūnijam. Izsoles, kuras maksātnespējas procesa administrators izziņojis līdz 2015.gada 31.decembrim, notiek atbilstoši kārtībai, kāda bija spēkā līdz 2015.gada 31.decembrim.
- Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 106.punkts: Grozījumi šā likuma 73.nodaļā, kuri saistīti ar nekustamā īpašuma izsoles organizēšanu elektronisko izsoļu vietnē, stājas spēkā 2015.gada 1.jūlijā. Maksātnespējas procesa administratori, rīkojot nekustamā īpašuma izsoli, minētos grozījumus piemēro no 2016.gada 1.janvāra. Izsoles, kuras tiesu izpildītājs izziņojis līdz 2015.gada 30.jūnijam, notiek atbilstoši kārtībai, kāda bija spēkā līdz 2015.gada 30.jūnijam. Izsoles, kuras maksātnespējas procesa administrators izziņojis līdz 2015.gada 31.decembrim, notiek atbilstoši kārtībai, kāda bija spēkā līdz 2015.gada 31.decembrim.
- Ministru kabineta 2015.gada 16.jūnija noteikumi nr.318 «Elektronisko izsoļu vietnes noteikumi».

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

- Visi pēc 2015.gada 1.jūlija izsludināto izsoļu sludinājumi ir pieejami Elektronisko izsoļu vietnē <https://izsoles.ta.gov.lv>.

Būtiskākās izmaiņas skar zvērinātu tiesu izpildītāju rīkoto izsoļu apstiprināšanas kārtību, paredzot, ka:

- zvērināts tiesu izpildītājs **ieteikumu rajonu (pilsētu) tiesu ZG nodaļā iesniedz elektroniski;**

Civilprocesa likuma 610.panta otrā daļa: *Izsoles aktu tiesu izpildītājs nosolītājam nosūta, izmantojot elektronisko izsoļu vietni. Elektronisko izsoļu vietnē elektroniski sagatavots izsoles akts ir derīgs bez tiesu izpildītāja paraksta.*

Civilprocesa likuma 611.panta trešā daļa: *Pēc tam, kad nekustamā īpašuma nosolītājs samaksājis visu no viņa pienākošos summu, tiesu izpildītājs ieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda elektroniski iesniedz rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļā, kuras darbības teritorijā atrodas nekustamais īpašums, un lūdz nostiprināt īpašuma tiesības zemesgrāmatā uz ieguvēja vārda.*

Civilprocesa likuma 615.panta (Nenotikušas izsoles sekas) 5.daļa: *Pēc šā panta ceturtajā daļā minētās summas samaksas tiesu izpildītājs elektroniski iesniedz rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļā, kuras darbības teritorijā atrodas nekustamais īpašums, ieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz nosolītāja, līdzīpašnieka vai kreditora vārda un par zemesgrāmatā ierakstīto parādu dzēšanu (613.pants) un lūdz nostiprināt īpašuma tiesības zemesgrāmatā.*

Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 84.punkts (11.09.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2014.): *Šā likuma 611.panta trešo daļu par ieteikuma par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda elektronisku iesniegšanu, šā likuma 613.panta trešo daļu par ieskatīšanos Izpildu lietu reģistrā un šā likuma 615.panta piekto daļu par ieteikuma par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz nosolītāja, līdzīpašnieka vai kreditora vārda un par zemesgrāmatā ierakstīto parādu dzēšanas elektronisku iesniegšanu sāk piemērot līdz ar attiecīgā tehniskā nodrošinājuma pieejamību, bet ne vēlāk kā ar 2015.gada 1.janvāri.*

- **izsoles rezultāta apstiprināšana un īpašuma tiesību nostiprināšana** uz ieguvēja vārda tiek nodrošināta **viena procesa ietvaros** (tiesību nostiprinājumu ieguvēja vārdā var lūgt tiesu izpildītājs);

- **ieteikumu izskatīšanas process pilnībā norit rakstveidā;**

- **lēmumu paredzēts pieņemt arī rezolūcijas veidā;**

Civilprocesa likuma 613.panta 9.daļa: *Ja lietā nav iesniegta sūdzība par izsoles atzīšanu par spēkā neesošu vai nav iesniegts lūgums par ieviešanu iegūtā nekustamā īpašuma valdījumā, lēmumu, ar kuru apstiprināts*

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

izsoles akts vai apmierināts pieteikums par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz nosolītāja, līdzīpašnieka vai kreditora vārda ([615.panta](#) piektā daļa), tiesa sastāda rezolūcijas veidā.

- **nosolītājam papildus maksājumiem pēc izsoles vienlaikus ar nosolītās summas samaksu ir pienākums samaksāt arī zemesgrāmatu kancelejas nodevu un valsts nodevu** par tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā, to pārskaitot uz zvērināta tiesu izpildītāja depozīta kontu. Pēc tiesas lēmuma, ar ko apstiprināta izsole, spēkā stāšanās zvērināts tiesu izpildītājs zemesgrāmatas kancelejas un valsts nodevas iemaksās valsts budžetā.

Civilprocesa likuma 613.panta 11.daļa: *Pēc tam, kad stājies spēkā tiesas lēmums, ar kuru apmierināts pieteikums par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda, tiesu izpildītājs šā likuma [611.panta](#) otrās daļas 4.punktā vai [615.panta](#) ceturtās daļas 2.punktā minēto valsts un kancelejas nodevu, kāda normatīvajos aktos noteikta īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā, iemaksā valsts budžetā un paziņo par to ieguvējam un attiecīgajai rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļai.*

PIELIKUMS Nr.2

Kopsavilkumā minētie nolēmumi

C04204013

C-2040-13/11

LĒMUMS

Rīgā, 2013.gada 22.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesnese Dzintra Balta, izskatīja jautājumu par SIA „[jurid.pers.B]” lūguma pieteikuma par ievēšanu valdījumā pieņemšanu izskatīšanai.

Aprakstošā daļa

Rīgas apgabaltiesas tiesvedībā atrodas civillietas tiesu izpildītāja Andra Spores pieteikumā par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda izpildu lietā ar parādnieku [pers.A] un ieinteresētajām personām – piedzinēju AS „[jurid.pers.C]”, hipotekāro kreditori AS „[jurid.pers.D]”, hipotekāro kreditori [pers.E] un ieguvēju SIA „[jurid.pers.B]” un ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 10.aprīļa lēmumu pieteikums apmierināts.

No SIA „[jurid.pers.B]” Rīgas apgabaltiesā 2013.gada 15.aprīlī saņemts pieteikums par tās ievēšanu iegūtā nekustamā īpašuma valdījumā.

Motīvu daļa

Tiesnese, pārbaudījusi pieteikumu, atzīst, ka tas atstājams bez virzības.

SIA „[jurid.pers.B]” pieteikumā norādījusi, ka tiesa 2013.gada 10.aprīlī tika izskatīta minētā civillietā, tādēļ ieguvēja lūgusi ievest viņu iegūtā nekustamā īpašuma valdījumā, izskatīt civillietu bez pārstāvja klātbūtnes un nosūtīt lēmumu ieguvējas pārstāvei, norādot konkrētu adresi.

Pieteikums par ievēšanu valdījumā iesniegts pēc tam, kad par tiesu izpildītāja pieteikumu jau pieņemts lēmums un lietas izskatīšanai patērēti tiesu izpildītāja iemaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Pieņemot SIA „[jurid.pers.B]” pieteikumu, būs jāveic tā izskatīšanai nepieciešamās darbības, bet iesniedzēja nav samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus to veikšanai.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Civilprocesa likumā nav tieša regulējuma jautājumam par pieteikuma atstāšanu bez virzības, tāpēc piemērojama tiesību analogija, piemērojot tālāk norādītās normas.

Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punktā ir noteikts, ka prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2.punktu tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja tam nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

Civilprocesa likuma 40.panta pirmajā daļā noteikts, ka izdevumu summas, kas nepieciešamas izdevumu samaksai par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, iemaksā līdz lietas izskatīšanai tā puse, kura izteikusi attiecīgu lūgumu.

Iesniedzot pieteikumu, SIA „[jurid.pers.B]” ar savām darbībām lūgusi to izskatīt likumā noteiktā kārtībā.

Ievērojot Civilprocesa likuma 613.panta pirmajā daļā noteikto, par pieteikuma izskatīšanu rakstveida procesā ir jāpaziņo lietas dalībniekiem. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 231.panta pirmo daļu par pieteikumu pieņemtais lēmums ir jānosūta lietas dalībniekiem.

Par minēto dokumentu nosūtīšanu ir jāveic tiesas izdevumu samaksa atbilstoši patērējamām izmaksām: ja procesa dalībnieki ir viens prasītājs un viens atbildētājs, LVL 3,30, par katru nākamo prasītāju papildus iemaksājami LVL 1,10, bet par katru nākamo atbildētāju, trešo personu papildus iemaksājami LVL 2,20 (<http://www.tiesas.lv/index.php?id=26>).

Dokumenti, kas saistīti ar pieteikuma izskatīšanu ir nosūtāmi tiesu izpildītājam, piedzinējam, parādniekam, divām hipotekārajā kreditorēm un pieteikuma iesniedzējam, kas nozīmē, ka iesniedzams dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu LVL 12,10.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami kontā LV51TREL2190458019000, norādot saņēmēju: Tiesu administrācija; NMR90001672316, saņēmēju iestādi: Valsts kase Kods TREL22, iemaksas mērķi: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (vārds un uzvārds, ja atbildētājs ir fiziska persona, vai juridiskas personas nosaukums).

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Tiesnese, ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 230.pantu,
nolēma:

SIA „[jurid.pers.B]” pieteikumu par ievēšanu nekustamā īpašuma valdījumā atstāt bez virzības.

Noteikt SIA „[jurid.pers.B]” termiņu līdz 2013.gada 22.maijam lēmuma tekstā norādītā trūkuma novēršanai, izskaidrojot, ka gadījumā, ja noteiktajā termiņā trūkums nebūs novērsts, pieteikums tiks uzskatīts par neiesniegtu un atdots iesniedzējai.

Lēmumu var pārsūdzēt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā 10 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

(paraksts)

Dz.Balta

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lietas arhīva Nr. 3-11/0252/20

LĒMUMS

Rīgā 2014.gada 9.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesnese L.Pliča, pārbaudot [pers.A] sūdzības par Rīgas apgabaltiesas iecirkņa 54. zvērināta tiesu izpildītāja Kaspara Selecka darbībām materiālus,

k o n s t a t ē j a:

2014.gada 6.oktobrī Rīgas apgabaltiesā saņemta [pers.A] sūdzība par Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.54 zvērināta tiesu izpildītāja Kaspara Selecka darbībām, kurā lūgts atzīt par spēkā neesošu 2014.gada 24.septembrī zvērināta tiesu izpildītāja Kaspara Selecka rīkoto nekustamā īpašuma [adrese 1], kadastra Nr. [1], izsoli un izsoles aktu, uzliekot par pienākumu zvērinātam tiesu izpildītājam Kasparam Seleckim rīkot atkārtotu izsoli.

Pārbaudījusi un izvērtējusi sūdzības materiālus, tiesnese atzīst, ka [pers.A] iesniegtā sūdzība par zvērināta tiesu izpildītāja Kaspara Selecka darbībām un izsoles atzīšanu par spēkā neesošu ir atstājama bez virzības.

Gadījumus, kad sūdzība iesniegta ar trūkumiem Civilprocesa likuma tiesību normas tieši neregulē. Tāpēc tiesa piemēro tiesību analogiju.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumā nav visu šā likuma 128.pantā noteikto rekvizītu, un, ja prasības pieteikumam nav pievienoti visi šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.

Civilprocesa likuma 128.panta trešā daļa nosaka, ka prasības pieteikumu paraksta prasītājs vai viņa pārstāvis, vai prasītājs kopā ar pārstāvi, ja to noteikusi tiesa, izņemot šā likuma 72.panta piektajā daļā noteikto gadījumu. Ja prasību prasītāja vārdā ceļ viņa pārstāvis, prasības pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu celt prasību.

Tiesnese konstatē, ka sūdzības iesniedzējs nav parakstījis sūdzību.

Tā kā izskatot sūdzību ir piemērojami Civilprocesa likuma 613.panta noteikumi, sūdzībā par tiesu izpildītāja rīcību, kas dod pamatu prasīt izsoles atzīšanu par spēkā

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

neesošu, bez paša sūdzības iesniedzēja un tiesu izpildītāja kā lietas dalībnieki norādāmas arī Civilprocesa likuma 613.pantā minētās personas – piedzinējs, nekustamā īpašuma ieguvējs, nekustamā īpašuma īpašnieks, hipotekārais kreditors, personas, kuru labā nostiprināta ķīlas tiesība vai aizlieguma atzīme.

Tiesnese konstatē, ka sūdzības iesniedzējs sūdzībā norādījis tikai sūdzības iesniedzēju un zvērinātu tiesu izpildītāju. Līdz ar to sūdzības iesniedzējam kā lietas dalībnieki jānorāda arī parādnieks un piedzinējs, kā arī citas Civilprocesa likuma 613.pantā minētās personas, ja tādas ir un pievienojami sūdzības noraksti atbilstoši lietas dalībnieku skaitam.

Civilprocesa likuma 128.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka prasības pieteikumā (pēc analogijas – sūdzībā) jānorāda ne tikai apstākļi, kas pamato prasību, bet arī pierādījumi, kas tos apstiprina, bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 3.punktu, prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina apstākļus, uz kuriem prasījums pamatots.

No sūdzības satura izriet, ka sūdzības iesniedzējs apstrīd 2014.gada 24.septembrī notikušu izsoli, taču sūdzībai nav pievienojis pašu izsoles aktu (izsoles akta kopiju), no kā būtu redzams, ka šāda izsole vispār ir notikusi. Tādējādi nav ievēroti Civilprocesa likuma 129.panta pirmās daļas nosacījumi.

Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punktā noteikts, ka prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 14.punktu par sūdzībām sakarā ar tiesu izpildītāja lēmumiem vai rīcību maksājama valsts nodeva EUR 21,34 apmērā. Dokuments par valsts nodevas samaksu iepriekš minētajā apmērā tiesā nav iesniegts.

Civilprocesa likuma 40.panta pirmajā daļā noteikts, ka izdevumu summas, kas izmaksājamas lieciniekiem un ekspertiem, vai arī summas, kas nepieciešamas izdevumu samaksai par liecinieku nopratināšanu vai apskates izdarīšanu uz vietas, tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu, sludinājuma ievietošanu

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

laikrakstā un prasības nodrošināšanu, iemaksā līdz lietas izskatīšanai tā puse, kura izteikusi attiecīgu lūgumu.

Saskaņā ar Tiesu administrācijas izstrādāto vienoto metodiku, iesniedzot pieteikumu, par lietas dalībniekiem maksājumi ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi: EUR 1,57 par pieteicēju, savukārt par pārējiem lietas dalībniekiem uz katru norādīto adresi – EUR 3,13.

Tiesnese konstatē, ka, iesniedzot sūdzību, [pers.A] nav samaksājis valsts nodevu par sūdzības iesniegšanu un nav samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus, tādējādi nav izpildītas likuma prasības par dokumentu pievienošanu, kas apliecina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.

Līdz ar to tiesnese, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 133.panta pirmo daļu, atzīst, ka [pers.A] sūdzība par zvērināta tiesu izpildītāja Kaspara Selecka rīcību un izsoles atzīšanu par spēkā neesošu atstājama bez virzības, nosakot sūdzības iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, tas ir :

- parakstītas sūdzības, kurā norādīti visi lietas dalībnieki, un lietas dalībnieku skaitam atbilstoša skaita parakstītu sūdzības norakstu iesniegšanai tiesā;
- apstrīdētās 2014.gada 24.septembra izsoles akta (kopijas) iesniegšanai tiesā;
- dokumenta, kas apliecina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu, kas aprēķināti atbilstoši lietas dalībnieku skaitam, samaksu iesniegšanai tiesā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 133.pantu, tiesnese

n o l ē m a :

[pers.A], personas kods [1], sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja Kaspara Selecka rīcību un izsoles atzīšanu par spēkā neesošu atstāt bez virzības.

Noteikt [pers.A] termiņu līdz 2014.gada 31.oktobrim lēmumā norādīto trūkumu novēršanai, tas ir :

- parakstītas sūdzības, kurā norādīti visi lietas dalībnieki, un lietas dalībnieku skaitam atbilstoša skaita parakstītu sūdzības norakstu iesniegšanai tiesā;
- apstrīdētās 2014.gada 24.septembra izsoles akta (kopijas) iesniegšanai tiesā;
- dokumenta, kas apliecina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu, kas aprēķināti atbilstoši lietas dalībnieku skaitam, samaksu iesniegšanai tiesā.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Izskaidrot, ka gadījumā, ja [pers.A] noteiktajā termiņā trūkumus novērš, sūdzība uzskatāma par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesai. Ja noteiktajā termiņā trūkumus nenovērš, sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no tā saņemšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātai, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese

(paraksts)

L.Pliča

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Materiāls Nr.3-11/0256/25

L Ē M U M S

2014.gada 22.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesnese L.Volberga, pārbaudot zvērinātas tiesu izpildītājas Māras Kučinska pieteikuma materiālus par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda,

k o n s t a t ē j a :

Rīgas apgabaltiesas tiesu izpildītāja Māra Kučinska (turpmāk – tiesu izpildītāja) 2014.gada 30.septembrī Rīgas apgabaltiesā iesniedza pieteikumu par nekustamā īpašuma – [adrese 1] – izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda.

Pārbaudījusi pieteikumu un tam pievienotos dokumentus, tiesnese uzskata, ka pieteikums atstājams bez virzības šādu apsvērumu dēļ.

Tā kā Civilprocesa likumā nav noteikta tiesu izpildītāja pieteikuma par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda atstāšana bez virzības, tad šajā gadījumā pēc analogijas piemērojami Civilprocesa likuma 129.panta un 133.panta noteikumi.

Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 2.punktā noteikts, ka *tiesnesis atstāj prasības pieteikumu bez virzības, ja prasības pieteikumam nav pievienoti šā likuma 129.pantā noteiktie dokumenti.*

Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punkts noteic, ka *prasības pieteikumam (šajā gadījumā sūdzībai) pievienojami dokumenti, kas apliecina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu nomaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā.*

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir: ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.*

Tiesnese konstatē, ka zvērināta tiesu izpildītāja, atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam, nav samaksājusi likumā noteiktos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, civillietās jāsedz ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu saistītie izdevumi,

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

proti, ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa noteikta EUR 4,70 apmērā, ja ir divi lietas dalībnieki, par katru nākamo atbildētāju papildus iemaksājami EUR 3,13, tajā skaitā, par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu un par pavēstes nosūtīšanu, līdz ar ko tiesu izpildītāja veicamie ar lietas izskatīšanu saistītie uzdevumi sastāda EUR 10,96.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesnese atzīst, ka tiesu izpildītājas pieteikums par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda atstājams bez virzības, nosakot pieteicējai termiņu lēmumā norādīto trūkumu, t.i., ar lietas izskatīšanu saistīto uzdevumu EUR 10,96 apmērā samaksai un maksājumu apliecinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā, novēršanai līdz 2014.gada 12.novembrim

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta trešo daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi tiek novērsti, pieteikumu uzskata par iesniegtu dienā, kad tas pirmo reizi iesniegts tiesā. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 133.panta ceturto daļu, ja noteiktā termiņā trūkumi netiek novērsti, pieteikumu uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

Vadoties no teiktā un saskaņā ar Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 1.punktu un 133.pantu, tiesnese

n o l ē m a :

atstāt bez virzības Rīgas apgabaltiesas tiesu izpildītājas Māras Kučinskas pieteikumu par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu ieguvēja vārda, nosakot termiņu līdz 2014.gada 12.novembrim lēmumā minēto trūkumu, t.i., ar lietas izskatīšanu saistīto uzdevumu EUR 10,96 apmērā samaksai un maksājumu apliecinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā, novēršanai.

Lēmumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā desmit dienu laikā no dienas, kad lēmums izsniegts pieteicējai, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā.

Tiesnese

(paraksts)

L.Volberga

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par
izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas
problēmjaudājumiem

Lietas Nr. C33243115

Lietas arhīva Nr. CA-3198-15/11

LĒMUMS

Rīgā, 2015.gada 22.septembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese – referente Dzintra Balta,

tiesneses Līga Blūmiņa, Daiga Vilsone,

izskatīja rakstveida procesā [pers.A] blakus sūdzību par Rīgas rajona tiesas tiesneses 2015.gada 13.jūlija lēmumu civillietā [pers.B] prasībā pret [pers.A] par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas rajona tiesas 2015.gada 19.jūnija spriedumu minētā prasība apmierināta un no [pers.A] (turpmāk – atbildētājs) par labu [pers.B] (turpmāk – prasītāja) piedzīti uzturlīdzekļi bērnu [pers.C], [pers.D] un [pers.E] uzturam – katram bērnam EUR 150 mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot ar prasības celšanas dienu 2015.gada 26.februāri līdz katrs bērns spēs sevi apgādāt. Tāpat no atbildētāja piedzīta nenomaksātā valsts nodeva EUR 270 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 10,25.

[2] [pers.A] 2015.gada 10.jūlijā iesniedzis Rīgas rajona tiesā apelācijas sūdzību par 2015.gada 19.jūnija spriedumu.

Apelācijas sūdzībā ietverts lūgums par atbildētāja pilnīgu atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu. Lūgums pamatots ar Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu, 43.panta ceturto daļu, citātu no Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 27.decembra lēmuma lietā SKA – 1190/2013 un to, ka atbildētājs ilgstoši nav guvis ienākumus, viņa aprūpē ir vēl viens nepilngadīgs bērns, 2012.gada 27.septembrī dzimusī meita. Valsts nodeva atbildētāja ieskatā ir būtisks apgrūtinājums viņa aizskarto tiesību aizstāvībai taisnīgā tiesā.

[3] Ar Rīgas rajona tiesas tiesneses 2015.gada 13.jūlija lēmumu apelācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu līdz 2015.gada 13.augustam trūkumu novēršanai, tas ir, pierādījumu, kas būtu par pamatu atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas iesniegšanai

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

vai valsts nodevas EUR 270 nomaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai. Lēmums pamatots ar tālāk norādītiem motīviem.

[3.1] Tiesnese atsaucoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, norādījusi, ka minētās likuma normas izpratnē vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas ir personas mantiskais stāvoklis un to apstiprinošie rakstveida pierādījumi, tas ir, atbildētāja pienākums ir tiesā iesniegt pierādījumus, kas apstiprinātu faktu, ka viņa mantiskais stāvoklis ir tāds, kas objektīvi liedz atbildētājam samaksāt tiesas izdevumus.

Tiesnese secinājusi, ka lietas materiāliem nav pievienoti dokumenti, kas pierādītu, ka atbildētājam nav līdzekļu, lai samaksātu valsts nodevu. Atbildētājs norādījis, ka apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdī ir bez darba un līdz ar to bez pastāvīgiem, stabiliem ienākumiem, bet nav pievienojis pierādījumus, kas apstiprinātu minēto faktu.

Tiesnese konstatējusi, ka arī citus mantisko stāvokli raksturojošus apstākļus, piemēram, ziņas par ienākumu gūšanas avotiem, kustamo un nekustamo mantu atbildētājs nav norādījis un mantisko stāvokli raksturojošus dokumentus tiesā nav iesniedzis.

Tāpat apelācijas sūdzības pielikumā nav pievienota izziņa par maznodrošinātas ģimenes (personas) statusa noteikšanu atbildētājam, ko piešķir izvērtējot ģimenes vai personas ienākumus, kustamo un nekustamo mantu, likumīgo apgādnieku iespējas dot uzturu, kā arī citus resursus.

Tādejādi tiesnese secinājusi, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis nevar būt par pamatu pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

[3.2] Tiesnese atsaukusies uz Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu, Civilprocesa likuma 3.pantu.

Konstatējusi, ka atbildētājs spriedumu pārsūdz pilnā apmērā, tas ir, par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 450 apmērā.

Citējot Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu un Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a apakšpunktu saskaņā ar kuru *par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 euro, – maksājama valsts nodeva 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 euro*, tiesnese atzinusi, ka pārsūdzot tiesas spriedumu par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 450 maksājama valsts nodeva EUR 270.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[3.3] Tiesnese konstatējusi, ka apelācijas sūdzības materiāliem nav pievienots maksājuma uzdevums par valsts nodevas samaksu un uzskatījusi, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktam apelācijas sūdzība atstājama bez virzības, nosakot termiņu trūkumu novēršanai.

Norādīti arī Civilprocesa likuma 420.panta otrās daļas noteikumi par trūkumu novēršanas un nenovēršanas sekām.

[4] Atbildētājs iesniedzis blakus sūdzību par 2015.gada 13.jūlija lēmumu, kurā lūdz pārsūdzēto lēmumu atcelt un izlemt jautājumu pēc būtības, atbrīvojot atbildētāju no valsts nodevas samaksas par apelācija sūdzības iesniegšanu.

Blakus sūdzība pamatota ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, 441.panta pirmās daļas 1.punktu un tālāk minētiem motīviem.

[4.1] Iesniedzot apelācijas sūdzību atbildētājs norādījis uz apstākļiem, kuru dēļ nav spējīgs samaksāt valsts nodevu.

Atbildētājs citējis Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu un 43.panta ceturto daļu, atsaucies uz tiesību doktrīnā pausto atziņu, ka personas materiālā stāvokļa izvērtēšana ir tiesas (tiesneša) pienākums (*sk.Civilprocesa likuma komentāri. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā, Rīga, 2011. 135.lpp.*), atsaucies uz tiesu praksi un atziņām no Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2010.gada 26.oktobra sprieduma lietā *Marina v Latvia*, saskaņā ar kurām tiesas pienākums ir izvērtēt personas mantisko stāvokli kopsakarā ar iesniegtajiem pierādījumiem, lai personai netiktu liegta pieeja uz taisnīgu tiesu, kas ir pretrunā ar Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta pirmo punktu un Latvijas Republikas Satversmes 92.panta pirmo teikumu. Atsaucies arī uz atziņu no Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 27.decembra lēmumu lietā Nr.SKA-1190/2013, kurā norādīts, ka *personas mantisko stāvokli raksturo dažādu apstākļu kopums, nevis tikai tas, vai persona atbilst priekšnosacījumiem, kas var būt par pamatu trūcīgas personas statusa piešķiršanai. Lemjot par personas atbrīvošanu no valsts nodevas, vērā ņemami arī dati par iztikas minimuma rādītāju valstī.*

[4.2] Lietai pievienota Valsts sociālās apdrošināšanas izziņa, no kuras redzams, ka atbildētājs ienākumus negūst. No 2004.gada 28.decembra atbildētājs bijis darba ņēmējs SIA „[jurid.pers.D]”, bet 2014. un 2015.gadā nav reģistrētu datu par iemaksu veikšanu.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Sakarā ar krīzi atbildētājs bijis spiests pārtraukt uzņēmējdarbību un doties darba meklējumos ārvalstīs, lai segtu parādsaistības un uzturētu ģimeni, tostarp nepilngadīgos bērnus.

Apelācijas sūdzībā bija norādīts, ka atbildētāja īpašumā reģistrēta automašīna, kuras vērtība varētu būt EUR 300-500, cita kustama vai nekustama manta atbildētājam nepieder. Atbildētāja aprūpē ir četri nepilngadīgi bērni. Atbildētājam nav saprotama tiesneses norāde, ka atbildētājs nav norādījis likumisko apgādnieku iespējas dot uzturu, kā arī citus resursus.

[4.3] Kā izriet no tiesu prakses, maznodrošinātās vai trūcīgās personas statuss nav vienīgais kritērijs personas atbrīvošanai no tiesas izdevumu samaksas. Pieteikšanās uz kādu no minētajiem statusiem dod tiesības saņemt īpašus pakalpojumus vai pabalstus no pašvaldības, bet statusa iegūšana nav obligāta. Vēl jo vairāk lietā nav iegūti pierādījumi par prasītājas mantisko stāvokli un bērnu uzturēšanai nepieciešamajiem izdevumiem, tādēļ šāda tiesneses nostāja vērtējama kritiski un tiek pārkāpts Civilprocesa likumā nostiprinātais sacīkstes princips.

[4.4] Valsts nodevas samaksa par apelācijas sūdzības iesniegšanu ir būtisks apgrūtinājums atbildētājam tiesas ceļā aizstāvēt savas aizskartās tiesības, tai skaitā 2012.gada 27.septembrī dzimušās meitas tiesības.

[4.5] Izziņu saņemšana no CSDD un Zemesgrāmatas nodaļas ir maksas pakalpojums un atbildētāja rīcībā šobrīd nav līdzekļu, lai tās saņemtu, tādēļ apelācijas sūdzībā bija norādīts patiess atbildētāja mantiskais stāvoklis, par kuru tiesa var pārliecināties, pārbaudot datus Tiesu informatīvajā sistēmā. Izziņas, atbildētājam nebija iespējams iesniegt arī tādēļ, ka tās tiek sagatavotas viena mēneša ietvaros un tad nevarētu pagūt laikā iesniegt apelācijas sūdzību.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus un izvērtējusi blakus sūdzības argumentus, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneses lēmums atceļams.

[5.1] Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka personai, kura lūdz piemērot pilnīgu atbrīvojumu no tiesas izdevumiem, ir pietiekami un pilnīgi jāraksturo un jāpierāda savs

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

mantiskais stāvoklis. Tas izriet no Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktā, ka katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamatojas. Turklāt saskaņā ar Civilprocesa likuma 74.panta sesto daļu pusēm savas tiesības jāizmanto un pienākumi jāizpilda godprātīgi.

Tiesu kolēģija atzīst, ka, piemērojot minētās normas kopsakarā ar civilprocesā īstenojamām tiesībām uz atbrīvojumu no tiesas izdevumiem, personas, kas lūdz atbrīvojumu, iesniegtajiem pierādījumiem un paskaidrojumiem jābūt tādiem, no kuriem tiesa var gūt pilnīgu pārliecību, ka mantiskais stāvoklis ir raksturots pilnīgi un patiesi, nevis selektīvi izvēloties tos faktus vai piemeklējot pierādījumus, kas ir par labu personas pozīcijai.

Minēto atbildētājs nav ņēmis vērā, jo ir norādījis tikai uz ienākumu neesamību, bet nav paskaidrojis un pierādījis faktus par viņa rīcībā esošajiem līdzekļiem un izdevumiem, lai tiesa tos varētu samērot un izdarīt secinājumus par iespējām samaksāt valsts nodevu.

Civillietu tiesu kolēģijai nav pamata uzskatīt, ka tiesnese par vienīgo kritēriju atbrīvošanai no valsts nodevas būtu uzskatījusi maznodrošinātās vai trūcīgās personas statusu, jo no pārsūdzētā lēmuma izriet, ka uz izziņu par šāda statusa neesamību norādīts tikai kā uz vienu no pierādījumiem, kas varētu raksturot personas mantisko stāvokli.

[5.2] Civillietu tiesu kolēģija konstatē, ka pārsūdzētais lēmums pieņemts pamatojoties uz Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu un ka pārsūdzētā lēmuma rezolutīvā daļa nesatur lēmumu, ar kuru būtu izlemts atbildētāja lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzību. Lēmumā norādīti divi tiesneses ieskatā alternatīvi novēršami trūkumi – pierādījumu iesniegšana, kas būtu par pamatu atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas, vai valsts nodevas samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšana.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka tiesnese nepareizi piemērojusi Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu, attiecinot to arī uz pierādījumu iesniegšanu par mantisko stāvokli.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu *pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav*

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

samaksāta valsts nodeva. No minētā tiesu kolēģija secina, ka novēršamie trūkumi ir valsts nodevas par apelācijas sūdzību samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšana.

Lēmuma pieņemšana par apelācijas sūdzības pieņemšanu vai atstāšanu bez virzības ir atkarīga no lūguma izlemšanas par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu. Kā izriet no pārsūdzētā lēmuma, tad tiesnese lūgumu nav izlēmusi tādēļ, ka tiesneses ieskatā nav pievienoti pierādījumi par atbildētāja mantisko stāvokli.

Civillietu tiesu kolēģijas ieskatā pierādījumu un ziņu par personas mantisko stāvokli trūkums vai to nepietiekamība var radīt pamatu lūguma par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas pilnīgai vai daļējai noraidīšanai. Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka Civilprocesa likuma noteikumi neparedz atstāt bez virzības lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas nomaksas, un tas visos gadījumos ir izlemjams pēc būtības, ņemot vērā lietā esošos (lūgumam pievienotos) pierādījumus. Tas nozīmē, ka tiesnese kļūdaini uzskatījusi, ka pierādījumu nepietiekamība ir uzskatāma par trūkumu, kas novēršams.

[5.3] *Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva atbilstoši likmei, kāda jāmaksā, iesniedzot prasības pieteikumu (pieteikumu sevišķās tiesāšanas kārtības lietā), bet mantiska rakstura strīdos – likmei, kuru aprēķina atbilstoši strīda summai pirmās instances tiesā.*

Civillietu tiesu kolēģija konstatē, ka pārsūdzētajā lēmumā pareizi konstatēts, ka spriedums pārsūdzēts par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 450 mēnesī.

Pārsūdzētajā lēmumā ietverta pareiza atsauce uz Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 11.punktu, atbilstoši kuram *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu*. Tomēr lēmums nesatur prasības summas aprēķinu un nevar konstatēt, no kādas prasības summas tiesnese aprēķinājusi lēmumā norādīto valsts nodevu par apelācijas sūdzību.

Ja spriedums pārsūdzēts par EUR 450 uzturlīdzekļu piedziņu ik mēnesi, tad ievērojot Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 11.punktu, prasības summa aprēķināma EUR 450 pareizinot ar viena gada mēnešu skaitu 12 un tā ir EUR 5400. Šādam prasības summas apmēram piemērojams Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunkts saskaņā ar kuru *par prasību, kas novērtējama naudas summā no*

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

2135 euro līdz 7114 euro, maksājama valsts nodeva 320,10 euro plus 4 procenti no prasības summas, kas pārsniedz 2134 euro. Veicot ar minēto normu pamatotu aprēķinu, valsts nodevas apmērs ir EUR 450,74, kas iegūts šādi: $(5400 - 2134) \times 4 \% + 320,10$.

[5.4] Konstatējot minēto, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka ir pietiekams pamats pārsūdzēto lēmumu atcelt neatkarīgi no blakus sūdzībā norādītajiem argumentiem.

Civillietu tiesu kolēģija, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 230.pantu, 448.panta pirmās daļas 1.punktu,

nolēma

atcelt Rīgas rajona tiesas tiesneses 2015.gada 13.jūlija lēmumu un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesneses	(paraksts)	Dz.Balta
	(paraksts)	L.Blūmiņa
	(paraksts)	D.Vilsone

Lieta Nr. C04435511

PAC – 1900/2013

LĒMUMS

Rīgā 2013.gada 13.augustā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Ozola,

tiesneses L.Kušnīre un M.Katlapa

rakstveida procesā izskatīja [pers.A] blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneses 2013.gada 9.maija lēmumu, ar kuru atstāta bez virzības [pers.A] apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 15.aprīļa spriedumu civillietā [pers.A] prasībā pret Ogres novada domi, Ogres pilsētas zemes komisiju ar trešajām personām Latvijas Republiku Finanšu ministrijas personā, [pers.B] un [pers.C] par īpašuma tiesību atzīšanu, zemes komisijas lēmumu atcelšanu un morālās kompensācijas piedziņu,

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 15.aprīļa spriedumu noraidīta [pers.A] prasība pret Ogres novada domi un Ogres pilsētas zemes komisiju lietā ar trešajām personām Latvijas Republiku Finanšu ministrijas personā, [pers.B] un [pers.C] par īpašuma tiesību atzīšanu, zemes komisijas lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem, pienākuma uzlikšanu atjaunot būves īpašumu un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

[2] Prasītājas [pers.A] pilnvarotā pārstāve [pers.D] iesniegusi apelācijas sūdzību par spriedumu. Apelācijas sūdzībā ietverts pieteikums par pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneses 2013.gada 9.maija lēmumu [pers.A] apelācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 15.aprīļa spriedumu atstāta bez virzības nosakot termiņu līdz 2013.gada 10.jūnijam lēmumā minēto trūkumu novēršanai.

[3.1] Tiesnese konstatējusi, ka par konkrēto apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva Ls 1105,54 apmērā.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[3.2] Konstatēts, ka lūdzot atbrīvot no valsts nodevas samaksas, iesniedzēja [pers.D] lūgusi ņemt vērā savu maznodrošinātās ģimenes statusu, bet nevis prasītājas [pers.A] mantisko stāvokli.

Apelācijas sūdzībai pievienota Ogres novada Sociālā dienesta 2013.gada 11.marta izziņa Nr.O/810, kas apliecina, ka [pers.D] piešķirts trūcīgas ģimenes statuss uz laiku no 01.03.2013. līdz 31.05.2013.

Lēmumā norādīts, ka [pers.D], saskaņā ar lietā esošo 2012.gada 3.decembrī izsniegto pilnvaru ir prasītājas [pers.A] pārstāve, kura, atbilstoši Civilprocesa likuma 86.panta pirmās daļas noteikumiem procesuālās darbības izpilda pārstāvamās vārdā.

[3.3] Ņemot vērā minēto, tiesnese secinājusi, ka lietā nav iesniegti pierādījumi par prasītājas [pers.A] mantisko stāvokli, līdz ar ko nav iespējams izlemt jautājumu par prasītājas atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas.

[3.4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu iesniegtā apelācijas sūdzība atstāta bez virzības trūkumu novēršanai. Noteikts termiņš iesniedzējai pierādījumu iesniegšanai par prasītājas [pers.A] mantisko stāvokli.

[4.] [pers.A] pārstāve [pers.D] iesniegusi blakus sūdzību par lēmumu.

[4.1] Blakus sūdzībā norādīts, ka apgabaltiesa ignorē Satversmes 92.pantu, prasītājas tiesības uz taisnīgu tiesu

[4.2] Blakus sūdzības iesniedzēja [pers.D] lūdz Augstāko tiesu atbrīvot viņu kā maznodrošināto (ģimeni) no tiesas nodevas maksāšanas vai samazināt valsts nodevu.

[4.3] Norāda, ka [pers.D] nav iespējams nomaksāt valsts nodevu, jo vienīgie ienākumi ir pensija Ls 60 mēnesī.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus un apsvērusi blakus sūdzības argumentus, Civillietu tiesu palāta atzīst, ka lēmums ir atceļams un jautājums nododams jaunai izskatīšanai tai tiesai, kura lēmumu pieņēmusi.

[5.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[5.2] Kā izriet no Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas, izlemjot jautājumu par atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas, tiesnesim jāizvērtē personas, kura lūgusi atbrīvot no valsts nodevas samaksas, mantiskais stāvoklis.

[5.3] Apgabaltiesas tiesnese pamatoti atzinusi, ka pieteikumam, kas ietverts apelācijas sūdzībā, par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzību pievienotie pierādījumi (Ogres novada Sociālā dienesta 2013.gada 11.marta izziņa Nr.O/810, kas apliecina, ka [pers.D] piešķirts trūcīgas ģimenes statuss) nav attiecināmi uz prasītājas [pers.A] mantisko stāvokli, bet gan uz prasītājas [pers.A] pilnvaroto pārstāvi [pers.D], tādejādi, lai piemērotu Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas noteikumus nav vērtējami.

[5.4] Tiesnese secinājusi, ka pierādījumi par prasītājas [pers.A] mantisko stāvokli nav iesniegti, līdz ar ko jautājumu par prasītājas atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas nav iespējams izlemt, un nosakāms termiņš trūkumu novēršanai-pierādījumu par prasītājas [pers.A] mantisko stāvokli iesniegšanai.

[5.5] Civillietu tiesu palāta uzskata, ka pirmās instances tiesas tiesnese pieteikumu nav izlēmusi atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta ceturtās daļas noteikumiem, ka tiesnesis var fizisko personu atbrīvot pilnīgi vai daļēji no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Minētais pants neparedz pieteikuma atstāšanu bez virzības trūkumu novēršanai.

[5.6] Pie apstākļiem, kad nav izņemts pieteikums par atbrīvošanu no valsts nodevas par apelācijas sūdzību, apgabaltiesas tiesnese nepamatoti nolēmusi atstāt bez virzības apelācijas sūdzību, un Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu piemērojusi nepareizi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 420.panta pirmās daļas 3.punktu pirmās instances tiesas tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības un nosaka iesniedzējam termiņu trūkumu novēršanai, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Minētās procesuālās normas izpratnē apelācijas sūdzība atstājama bez virzības un nosakāms termiņš trūkumu novēršanai, bet novēršamie trūkumi ir valsts nodevas par apelācijas sūdzību samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšana.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[5.7] Civillietu tiesu palāta atzīst, ka apstākļi, ka pirmās instances tiesas tiesnese nav izlēmusi pieteikumu par personas atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, ir par pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai, bet pieteikums par prasītājas [pers.A] atbrīvošanu no valsts nodevas par apelācijas sūdzību, kas ietverts apelācijas sūdzībā, nododams jaunai izskatīšanai.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 2.punktu un 449.panta pirmo daļu, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

n o l ē m a

atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneses 2013.gada 9.maija lēmumu, un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai tai tiesai, kura lēmumu pieņēmusi.

Lēmums nav pārsūdzams un stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese	/paraksts/	I.Ozola
Tiesneses	/paraksts/	Ļ.Kušnīre
	/paraksts/	M.Katlapa

Lieta Nr. C05047912

PAC-1747/2013

L Ē M U M S

Rīgā 2013. gada 27. jūnijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta šādā sastāvā:

sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Gunārs Aigars

tiesneses Marika Senkāne un Inese Grauda

rakstveida procesā izskatīja [pers.A] blakus sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2013. gada 15. marta lēmumu, ar kuru [pers.A] apelācijas sūdzība atstāta bez virzības.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

k o n s t a t ē j a :

[1] Ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013. gada 5. februāra spriedumu daļēji apmierināta AS „[jurid.pers.C]” prasība pret [pers.A] un [pers.B] par parāda piedziņu. No [pers.A] AS „[jurid.pers.C]” labā piedzīts no 2006. gada 18. maija kredīta līguma [līgums Nr.1] izrietošais parāds Ls 100 991,84 un no 2009. gada 4. marta kredīta līguma [līgums Nr.2] izrietošais parāds Ls 52 596,48, piedziņas neiespējamības gadījumā no [pers.A] šo summu piedzenot no [pers.B]. AS „[jurid.pers.C]” atzītas tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātajām aizdevuma pamatsummām par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) un atzītas bankas tiesības sprieduma izpildi vērst uz hipotekārās ķīlas priekšmetiem – nekustamiem īpašumiem [adrese 1] un [adrese 2]. Noraidīta prasība daļā par solidāras saistības izpildījumu no [pers.A] un [pers.B].

[2] Par spriedumu atbildētāja [pers.A] iesniegusi apelācijas sūdzību, norādot, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja, atsaucoties uz Civilprocesa likuma 43. panta ceturto daļu, lūgusi atbrīvot sevi no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

[3] Ar Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2013. gada 15. marta lēmumu [pers.A] apelācijas sūdzība atstāta bez virzības. Lēmumā noteikts, ka

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

atbildētājam līdz 2013. gada 8. aprīlim tiesā jāiesniedz pierādījumi par viņas mantisko stāvokli un jānorāda apstākļi, kas to raksturo.

Lēmums pamatots ar šādiem motīviem.

[3.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta ceturto daļu un Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 58. punkta 5. apakšpunktu [pers.A] par apelācijas sūdzību jāmaksā valsts nodeva Ls 1450,76 apmērā, bet maksājuma dokuments par valsts nodevas samaksu nav pievienots.

[3.2] Atbildētāja, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43. panta ceturto daļu, lūgusi atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas, bet nav pievienojusi pierādījumus par viņas mantisko stāvokli, līdz ar ko nav iespējams izvērtēt pieteiktā lūguma pamatotību. Apelācijas sūdzība saskaņā ar Civilprocesa likuma 420. panta pirmās daļas 3. punktu atstājama bez virzības, lai noteiktajā termiņā atbildētāja iesniegtu pierādījumus par viņas mantisko stāvokli.

[4] Par minēto lēmumu [pers.A] iesniegusi blakus sūdzību, lūdzot lēmumu atcelt.

Blakus sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[4.1] Fiziskas personas mantisko stāvokli raksturo no lietas materiāliem izrietošie apstākļi. Pret atbildētāju vērsta aizdevuma, līgumsoda un līgumisko procentu piedziņa Ls 155 057,58 apmērā. Aizdevums ir nodrošināts ar atbildētājas nekustamo īpašumu, kura tirgus vērtība pašlaik ir aptuveni Ls 35 000. Nekustamais īpašums ir atbildētājas dzīves vieta un atbildētājai nepieder cits īpašums, kuru varētu realizēt, lai samaksātu valsts nodevas nomaksu.

[4.2] Lēmumā nepamatoti noteikts pienākums atbildētājai iesniegt pierādījumus par to, ka sava mantiskā stāvokļa dēļ viņa nevar samaksāt valsts nodevu. Šāda pienākuma noteikšana ir nesamērīga un atbildētājai nav iespējams pierādīt, ka viņai nepieder manta.

[4.3] Lietas izskatīšanas laikā atbildētāja ir sniegusi paskaidrojumus par viņas ienākumiem, kas nesasniedz minimālo algu, un tas saskaņā ar Civilprocesa likuma 104. pantu ir pamats atbildētājas atbrīvošanai no valsts nodevas samaksas.

[5] Pārbaudot lietas materiālus, Civillietu tiesu palāta atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams šādu apsvērumu dēļ.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Civilprocesa likuma 420. panta pirmās daļas 3. punkts, ar kuru tiesnese pamatojusi lēmumu par [pers.A] apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības, nosaka, ka sūdzība atstājama bez virzības, ja iesniegta apelācijas sūdzība, par kuru nav samaksāta valsts nodeva.

Konkrētajā gadījumā lēmuma pieņemšana par apelācijas sūdzības pieņemšanu vai atstāšanu bez virzības bija atkarīga no [pers.A] *pieteikuma izlemšanas par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu*. Minēto pieteikumu tiesnesis nav izlēmis tā iemesla dēļ, ka pieteikumam nav pievienoti pierādījumi par pieteicējas mantisko stāvokli.

Civilprocesa likuma noteikumi neparedz atstāt bez virzības pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas nomaksas, un tas visos gadījumos ir izlemjams pēc būtības, ņemot vērā jau pievienotos pierādījumus.

Līdz ar to apelācijas sūdzības atstāšanai bez virzības, neizlemjot pēc būtības [pers.A] pieteikumu par atbrīvošanu no valsts nodevas nomaksas, nav pamata.

Ņemot vērā minētos apstākļus, Vidzemes apgabaltiesas 2013. gada 15. marta lēmums ir atceļams un jautājums par apelācijas sūdzības pieņemšanu nododams jaunai izskatīšanai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448. panta pirmās daļas 2. punktu, 449. panta pirmo daļu, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

n o l ē m a:

atcelt Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2013. gada 15. marta lēmumu un nodot jautājumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas jaunai izskatīšanai.

Lēmums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Sēdes priekšsēdētājs tiesnesis

(paraksts)

G. Aigars

Tiesnese

(paraksts)

M. Senkāne

Tiesnese

(paraksts)

I. Grauda

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lieta Nr.3-10/110/13

SKC-1537/2014

LĒMUMS

Rīgā 2014.gada 28.janvārī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese referente I.Garda

tiesnese A.Briede

tiesnesis V.Jonikāns

rakstveida procesā izskatīja [pers.A] blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 23.jūlija lēmumu, ar kuru atstāts negrozīts Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2013.gada 10.aprīļa lēmums par atteikšanos pieņemt [pers.A] sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja Jāņa Lazdāna rīcību.

Augstākās tiesas Civillietu departaments

konstatēja

[1] [pers.A] 2013.gada 9.aprīlī iesniedzis Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja Jāņa Lazdāna rīcību.

Sūdzībā norādīti šādi argumenti:

[1.1] starp [pers.B] kā izīrētāju un [pers.A] kā īrnieku 2010.gada 2.janvārī noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums (ar tā 2012.gada 2.janvāra grozījumiem), ar kuru īrniekam lietošanā uz septiņiem gadiem nodots dzīvoklis [adrese 1].

Zvērināts tiesu izpildītājs Jānis Lazdāns 2013.gada 15.martā nosūtījis parādniekam [pers.B] priekšlikumu nolēmuma labprātīgai izpildei, darot zināmu, ka viņa lietvedībā atrodas Rīgas apgabaltiesas 2011.gada 28.jūlijā izdots raksts Nr.C-16005-11/8 par nekustamā īpašuma ieguvējas SIA „[jurid.pers.C]” ieviešanu nekustamā īpašuma- [adrese 1], valdījumā. Priekšlikumā lūgts līdz 2013.gada 3.aprīlim atbrīvot dzīvokļa īpašumu, paskaidrojot, ka pretējā gadījumā nolēmums tiks izpildīts piespiedu kārtā 2013.gada 15.aprīlī plkst.10:00;

[1.2] zvērināta tiesu izpildītāja priekšlikums atbrīvot dzīvojamo telpu ir prettiesisks, jo saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 8.pantu, ja dzīvojamā telpa

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

pāriet citas juridiskas vai fiziskas personas īpašumā, jaunajam īpašniekam ir saistoši iepriekšējā īpašnieka noslēgtie dzīvojamās telpas īres līgumi.

Civilprocesa likuma 620.⁸panta otrā daļa noteic, ka trešajai personai, kuras valdījumā atrodas nododamais nekustamais īpašums, ir tiesības iesniegt sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja rīcību.

[1.3] Sūdzība pamatota ar Civilprocesa likuma 1., 74. un 620.5pantu, 620.8panta otro daļu, Civillikuma 1. un 1587.pantu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2013.gada 10.aprīļa lēmumu atteikts pieņemt sūdzību, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 2.punktu (prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesību).

[3] Izskatījusi [pers.A] blakus sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2013.gada 23.jūlija lēmumu atstājusi negrozītu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2013.gada 10.aprīļa lēmumu.

Lēmums pamatots ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Pirmās instances tiesas tiesnesis pamatoti secinājis, ka sūdzības iesniedzējam kā dzīvojamās telpas īrniekam, kurš Civillikuma 876.panta izpratnē ir dzīvojamās telpas turētājs, bet nevis valdītājs, nav tiesības vērsties tiesā ar sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja darbībām nolēmuma izpildīšanā.

Civilprocesa likuma 620.⁸ panta otrās daļas izpratnē sūdzību sakarā ar ievēšanu nekustamā īpašuma valdījumā var iesniegt tikai trešā persona, kuras valdījumā nododamais nekustamais īpašums atrodas. Īrniekam, kurš uzskata, ka viņam ir tiesības lietot strīdus dzīvokļa īpašumu, uz kuru tiek vērsta piedziņa, ir tiesības celt prasību tiesā pēc vispārējās lietu piekritības.

[3.2] Pastāvot šādiem apstākļiem, saskaņā ar Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 2.punktu sūdzības pieņemšana atsakāma, jo to iesniegusi persona, kurai nav šādu tiesību.

[4] Par šo lēmumu [pers.A] iesniedzis blakus sūdzību, kurā lūdzis to atcelt un sūdzību nodot jaunai izskatīšanai.

Sūdzībā norādīti šādi argumenti:

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[4.1] Civilprocesa likuma 620.⁸ panta otrā daļa skaidri noteic, ka personai, kuras valdījumā atrodas nekustamais īpašums, ir tiesības iesniegt sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja darbībām nolēmuma izpildīšanā.

Līdz ar to apstrīdētajā lēmumā norādītie argumenti par to, ka sūdzības iesniedzējam savu tiesību aizsardzībai jāvērsas tiesā vispārējā kārtībā, ir kļūdaini. Turklāt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas secinājumu argumentācija ir pretrunā tiesas secinājumiem citās analogās lietās (*sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 20.septembra lēmumu lietā Nr.C17110410 un 2010.gada 4.oktobra lēmumu lietā Nr.C31326110*);

[4.2] tiesa bez ievēribas atstājusi sūdzības iesniedzēja argumentus par likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 8.panta, Civillikuma 1. un 1587.panta piemērošanu.

Konkrētajā gadījumā dzīvokļa īpašuma ieguvējam ir saistošs noslēgtais īres līgums, tādēļ zvērināta tiesu izpildītāja rīcība, paziņojot par sūdzības iesniedzēja izlikšanu no dzīvokļa piespiedu kārtā, ir pretrunā labas ticības principam.

[5] Pārbaudījis lietas materiālus un apsvēris norādītos argumentus, Augstākās tiesas Civillietu departaments atzīst, ka apstrīdētais lēmums atstājams negrozīts, bet iesniegtā blakus sūdzība noraidāma.

[5.1] Civilprocesa likuma 632.panta pirmā daļa paredz, ka tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildīšanā vai viņa atteikumu izpildīt šādas darbības, izņemot šā likuma 617.pantā noteikto gadījumu, piedzinējs vai parādnieks, iesniedzot motivētu sūdzību, var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tiesu izpildītāja amata vietas 10 dienu laikā no pārsūdzamās darbības izdarīšanas dienas vai dienas, kad sūdzētājam, kuram nav paziņots par izdarāmās darbības laiku un vietu, kļuvis par to zināms.

Minētā tiesību norma skaidri nosaka, ka tiesu izpildītāja darbības, izpildot spriedumu, šā panta kārtībā var pārsūdzēt tikai parādnieks un piedzinējs, tādēļ Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas lēmumā iekļautā argumentācija attiecībā uz [pers.A] tiesībām Civilprocesa likuma 632.panta kārtībā iesniegt šādu sūdzību ir pareiza un atbilst judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz šīs normas piemērošanu un interpretāciju (*sk. Senāta 2010.gada 16.jūnija lēmumu lietā Nr.SKC-918, 2011.gada 23.novembra lēmumu lietā Nr.SKC-1564, 2011.gada 14.decembra lēmumu lietā Nr.SKC-179, 2012.gada*

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

30.janvāra lēmumu lietā Nr.SKC-943, 2012.gada 23.maija lēmumu lietā Nr.SKC-1570, 2013.gada 7.februāra lēmumu lietā Nr.SKC-1355).

Konkrētajā gadījumā izpildu lietā [pers.A] nav ne piedzinējs, ne arī parādnieks, līdz ar to viņam nav tiesības iesniegt sūdzību par zvērīnāta tiesu izpildītāja darbībām saskaņā ar Civilprocesa likuma 632.panta pirmo daļu.

Trešo personu tiesību aizsardzību, izpildot nolēmumus, reglamentē Civilprocesa likuma 633.pants, kas noteic personas, kura uzskata, ka tai ir kādas tiesības uz aprakstīto kustamo mantu vai nekustamo īpašumu, uz kuru tiek vērsta piedziņa, tiesības celt prasību tiesā pēc vispārējās lietu piekritības.

[5.2] Blakus sūdzības iesniedzējs tiesības iesniegt sūdzību par tiesu izpildītāja darbībām kļūdaini pamatojis ar Civilprocesa likuma 620.⁸ panta otro daļu, kas paredz, ka sūdzība, ko tiesā iesniedz trešā persona, kuras valdījumā nododamais nekustamais īpašums atrodas, aptur ievēšanu valdījumā līdz sūdzības izskatīšanai.

Senāts jau vairākkārt norādījis, ka atbilstoši minētajai tiesību normai, sūdzību sakarā ar ievēšanu nekustamā īpašuma valdījumā var iesniegt nekustamā īpašuma valdītājs, kura valdījumā nekustamais īpašums joprojām atrodas. Savukārt valdītājs, kura nekustamais īpašums jau ir pārgājis uz ieguvēju vai trešās personas, kurām ir iebildumi, savas tiesības var pierādīt, ceļot attiecīgu prasību tiesā (sk. Senāta 2011.gada 14.decembra lēmumu lietā Nr.SKC-1797, 2012.gada 22.marta lēmumu lietā Nr.SKC-1229).

Konkrētajā gadījumā, apstrīdētajā lēmumā pamatoti norādīts, ka blakus sūdzības iesniedzējs kā dzīvokļa [adrese 1], īrnieks nav uzskatāms par šī nekustamā īpašuma tiesisku valdītāju, jo Civillikuma 2130.pants nepārprotami noteic, ka īrnieks ir lietas turētājs, bet nevis tās valdītājs.

Arī Civillikuma 876.panta otrajā daļā noteikts, ka tas, kā varā lieta faktiski atrodas, bet kas atzīst par tās īpašnieku kādu citu, uzskatāms, kaut arī viņam būtu tiesība turēt to savā varā, nevis par šās lietas tiesisku valdītāju, bet tikai par tās turētāju jeb faktisku valdītāju un īpašnieka vietnieku valdījumā.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka valdījums pastāv, ja ir divas pazīmes: kādas personas faktiskā vara pār lietu un ārēji izpausta griba valdīt šo lietu kā savu. Savukārt, ja ir tikai faktiskā vara, bet nav gribas valdīt lietu kā savu (noma, patapinājums u.tml.), persona,

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

kuras rokās ir lieta, ir tikai tās turētājs jeb faktiskais valdītājs, kas faktisko varu realizē pielīgtajos ietvaros un tādējādi valdījumā pārstāv īpašnieku. Atšķirībā no valdījuma turējums dod tiesības prasīt traucēta valdījuma atjaunošanu, bet nedod tiesības tikai ar faktiskā valdījuma faktu vien iegūt turējumā esošo lietu īpašumā (sk. G.Višņakova, K. Balodis. *Civillikuma komentāri. Lietas valdījums. Tiesības uz svešu lietu (841.-926.p,1130.-1400.p.). Mans īpašums, Rīga, 1998, 34.lpp.*).

Tas nozīmē, ka [pers.A] nav tiesības iesniegt tiesā sūdzību saskaņā ar Civilprocesa likuma 620.⁸ panta otrās daļas noteikumiem.

[5.3] Blakus sūdzības argumentam, ka atbilstoši likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 8.panta noteikumiem jaunajam īpašniekam ir saistoši iepriekšējā īpašnieka noslēgtie dzīvojamās telpas īres līgumi, konkrētajā gadījumā nav nozīmes jautājuma izlemšanā par sūdzības pieņemšanu.

Tāpat nepelna ievērību sūdzības iesniedzēja argumenti par zvērināta tiesu izpildītāja rīcības neatbilstību Civillikuma 1.pantā nostiprinātajam labas ticības principam, jo saskaņā ar Tiesu izpildītāju likuma 73.panta pirmās daļas 4.punktu zvērinātam tiesu izpildītājam ir pienākums veikt amata darbības, lai izpildītu tiesas nolēmumus par ieviešanu valdījumā.

Tiesas lēmums par ieviešanu valdījumā skar tikai pašu parādnieku un viņa ģimenes locekļus, nevis īrniekus. Tātad, ja dzīvokļa īpašnieks mainās, īrniekam saglabājas tiesības turēt un lietot dzīvokli un īrnieku nedrīkst izlikt no dzīvokļa īpašnieka maiņas dēļ, jo jautājums par īrnieka piespiedu izlikšanu saskaņā ar likumu „Par dzīvojamo telpu īri” ir risināms tiesas ceļā. To ievērojot, secināms, ka īrnieks nevar celt iebildumus pret ieguvēja ieviešanu valdījumā (konkrētajā gadījumā par tiesu izpildītāja paziņojumu parādniekam izpildīt tiesas nolēmumu par ieviešanu valdījumā), jo ar to netiek aizskartas viņa tiesības lietot dzīvojamo telpu.

Savukārt gadījumos, kad persona tiek patvarīgi izlikta no tās aizņemtās dzīvojamās telpas, valstī ir izveidots noteikts tiesību aizsardzības mehānisms aizskarto tiesību aizsardzībai, proti, iespēja izmantot gan civiltiesiskus, gan krimināltiesiskus līdzekļus. Piemēram, patvarīgas izlikšanas gadījumā likums paredz personai tiesības vērsties tiesā civilprocesiālā kārtībā par lietošanas tiesību atjaunošanu uz dzīvojamo telpu

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

un iemitināšanu atpakaļ šajā dzīvojamā telpā vai prasīt zaudējumu atlīdzību, kas radušies patvarīgās izlikšanas dēļ.

[6] Ņemot vērā iepriekš norādītos apsvērumus, Augstākās tiesas Civillietu departaments atzīst, ka Civillietu tiesas kolēģijas lēmums ir likumīgs un pamatots, tādēļ blakus sūdzība noraidāma.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punktu, Augstākās tiesas Civillietu departaments

nolēma

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 23.jūlija lēmumu atstāt negrozītu, bet [pers.A] blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	I.Garda
Tiesnese	A.Briede
Tiesnesis	V.Jonikāns

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lieta Nr.C60080915

CA – 0853 – 16/11

LĒMUMS

Rīgā, 2016.gada 26.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese – referente Dzintra Balta,

tiesneses Līga Blūmiņa, Ilze Celmiņa,

izskatīja rakstveida procesā [pers.A] blakus sūdzības par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas 2015.gada 6.novembra lēmumu civillietā tiesu izpildītāja Gintera Hmeļevska aizvietotājas tiesu izpildītāja palīdzes Svetlanas Alfjorovas pieteikumā par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda izpildu lietā ar parādniecēm SIA „[jurid.pers.C]”, [pers.A] un ieinteresētajām personām AS „[jurid.pers.D]”, Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldi, [pers.B].

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļā 2015.gada 6.oktobrī saņemts minētais pieteikums, kurā pamatojoties uz Civilprocesa likuma 611., 613.pantu, lūgts apstiprināt nekustamā īpašuma [adrese 1] izsoles aktu, nostiprināt minēto īpašumu uz ieguvējas [pers.B] vārda un dzēst zemesgrāmatā uz šo īpašumu ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas 2015.gada 6.novembra lēmumu pieteikums apmierināts un izņemts par ieguvējas ieviešanu valdījumā, pamatojoties uz šādiem motīviem:

[2.1] zemesgrāmatu nodaļa atzinusi, ka piedziņas process un 2015.gada 12.septembrī notikusī nekustamā īpašuma izsole notikusi atbilstoši Civilprocesa likuma 73.nodaļā noteiktajām prasībām, ko apliecina izpildu lietas reģistrā un Tiesu informācijas sistēmā esošie materiāli, sūdzības par tiesu izpildītāja rīcību nav iesniegtas, Civilprocesa likuma 617.pantā paredzētie apstākļi, kas ir pamats izsoles atzīšanai par spēkā neesošu, šajā lietā nav konstatēti, tādēļ izsoles akts apstiprināms;

[2.2] zemesgrāmatu nodaļa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 613.panta septīto

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par
izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas
problēmjaudājumiem

daļu, konstatējusi, ka ieguvējas pilnvarotā persona iesniegumā izteikusi lūgumu par ievešanu iegūtā nekustamā īpašuma valdījumā, atzinusi, ka lūgums ir apmierināms, jo parādnieks nekustamo īpašumu zaudējis pret savu gribu un pamati lūguma noraidīšanai nav konstatēti;

[2.3] zemesgrāmatu nodaļa atbilstoši Civilprocesa likuma 613.panta piektajai daļai atzinusi, ka īpašums nostiprināms uz ieguvējas vārda, dzēšot zemesgrāmatā ierakstītās parādu saistības un aizliegumu atzīmes.

[3] [pers.B] iesniegusi blakus sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas 2015.gada 6.novembra lēmumu, kurā, lai nodrošinātu īrniekam ar līgumu piešķirtās tiesības dzīvojamās platības lietošanai, lūdz apturēt izpildu tiesvedību izpildu lietā Nr.01260/084/2015; 00820/084/2011; 09686/084/2015 – NOS; atcelt kā nepamatotu pārsūdzēto lēmumu un reģistrēt 2006.gada 1.februāra līgumu Nr.1 Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļā.

[3.1] Blakus sūdzības iesniedzēja norāda, ka 2011.gada 14.jūnijā, ierodoties tiesu izpildītāja prakses vietā kā iekļātāja, ir sniegusi ziņas par viņai piederošā īpašuma nodošanu lietošanā citai personai ar 2006.gada 1.februāra īres līgumu un iesniegusi līguma kopiju. Saskaņā ar blakus sūdzības iesniedzējas minēto, viņai nav informācijas, vai izsludinot izsoli tās dalībnieki, tajā skaitā – ieguvēja, informēti un iepazīstināti ar īres līguma nosacījumiem, kā arī viņai nav ziņu, vai tiesu izpildītājs būtu vērsies tiesā par šī līguma laušanu vai atzīšanu par spēkā neesošu.

[3.2] Blakus sūdzības iesniedzēja paskaidro, ka atbilstoši īres līgumā noteiktajam, īpašums [adrese 1] nodots lietošanā [pers.C] uz 99 gadiem. Lietotājs vēlas arī turpmāk izmantot ar šo līgumu piešķirtās tiesības. Viņš 2015.gada 16.jūlijā pārcietis insultu, veselības stāvokļa dēļ ir darba nespējīgs un viņam nav pastāvīgu ienākumu, lai iekārtotu un uzturētu citu dzīvesvietu.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus un izvērtējusi blakus sūdzības argumentus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir atstājams negrozīts, bet [pers.B] blakus sūdzība noraidāma.

[4.1] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka līdzīgi kā tas noteikts Civilprocesa likuma

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

192.pantā, pārsūdzētais lēmums ir izvērtējams blakus sūdzībā norādītajās robežās.

Piemērojot Civilprocesa likuma 1.panta pirmo daļu kopsakarā ar Civilprocesa likuma noteikumiem par blakus sūdzības iesniegšanu, tiesas kolēģija atzīst, ka ar blakus sūdzību tās iesniedzējs var aizsargāt savas aizskartās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses.

Tiesas kolēģija konstatē, ka blakus sūdzības iesniedzēja nav norādījusi ne uz vienu viņas pašas kā parādnieces tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārumu.

[4.2] Civilprocesa likuma 606.pantā trešajā daļā ir uzskaitīts, kas norādāms sludinājumā par nekustamā īpašuma izsoli. Lai arī minētā norma neparedz norādīt sludinājumā informāciju par īres līgumiem, tiesas kolēģija konstatē, ka tiesu izpildītājs sludinājumā norādījis, ka viņam iesniegta īres līguma kopija, kā arī norādījis, ka ar to iespējams iepazīties viņa prakses vietā.

Ievērojot dispozitivitātes principu, izsoles dalībniekiem ir iespējams izvēlēties, vai tie vēlas izmantot tiesības, kas paredzētas Civilprocesa likuma 606.panta septītajā daļā – tās ir tiesības iepazīties ar dokumentiem, kas attiecas uz nekustamā īpašuma izsoli.

[4.3] Blakus sūdzības iesniedzēja atsaukusies uz īrnieka tiesībām, taču viņa nav pilnvarota iesniegt blakus sūdzību īrnieka vārdā, kā arī īrnieks nav uzskatāms par civillietas dalībnieku, jo neietilpst Civilprocesa likuma 613.pantā uzskaitītajā lietas dalībnieku lokā, kuriem jāpaziņo par lietas izskatīšanu.

[4.4] Saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 8.pantu, *ja dzīvojamā māja vai dzīvoklis pāriet citas juridiskās vai fiziskās personas īpašumā, jaunajam īpašniekam ir saistoši iepriekšējā īpašnieka noslēgtie dzīvojamās telpas īres līgumi.*

Civillikuma 2130.panta otrā daļa noteic, ka *nomnieks vai īrnieks ir lietas turētājs, bet nevis tās valdītājs.*

Līdz ar to īres līgums neliedz tiesai lemt par izsoles akta apstiprināšanu, īpašuma nostiprināšanu un ieguvēja ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā, jo īrnieka tiesības ar to netiek skartas. Tā kā īrnieka tiesības netiek skartas, tiesu izpildītājam nav pamata piespiedu izpildes procesā vērsties tiesā, lai apstrīdētu īres līgumu.

Savukārt, ja īrnieks uzskata, ka viņa tiesības ir aizskartas, tad viņš tās var aizstāvēt, ceļot prasību tiesā vispārējā kārtībā (tai skaitā par īres līguma ierakstīšanu

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjaudājumiem

zemesgrāmatā), jo viņš uzskatāms par trešo personu, kura atbilstoši Civilprocesa likuma 620.⁸panta pirmajai daļai *savas tiesības var pierādīt, tikai ceļot prasību tiesā.*

[4.5] Pārējo tiesu izpildītāja veikto procesuālo darbību atbilstība Civilprocesa likuma noteikumiem nav apstrīdēta, līdz ar ko nav pamata blakus sūdzības apmierināšanai.

Civillietu tiesas kolēģija, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 230.pantu, 448.panta pirmās daļas 1.punktu,

nolēma

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas 2015.gada 6.novembra lēmumu atstāt negrozītu, bet [pers.B] blakus sūdzības noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesneses:

(paraksts)

Dz.Balta

(paraksts)

L.Blūmiņa

(paraksts)

I.Celmiņa

Lieta Nr. SKC-1054/2009

LĒMUMS

Rīgā 2009.gada 30.septembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators referents V.Jonikāns

senatore I.Garda

senators A.Laviņš,

piedaloties blakus sūdzības iesniedzējam [pers.A],

izskatīja atklātā tiesas sēdē [pers.A] blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2009.gada 17.jūnija lēmumu, ar kuru atstāts negrozīts Rīgas Ziemeļu rajona tiesas tiesneses 2009.gada 14.maija lēmums [pers.A] sūdzībā par zvērinātas tiesu izpildītājas Aijas Kalniņas darbību.

Senāts

k o n s t a t ē j a

[1] [pers.A] 2009.gada 7.maijā iesniedzis tiesā sūdzību par zvērinātas tiesu izpildītājas Aijas Kalniņas rīcību, kurā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 589., 590., 591., 617.pantu un Civillikuma 2087.pantu, lūdzis atzīt par spēkā neesošu zvērinātas tiesu izpildītājas 2009.gada 22.aprīlī rīkoto mehāniskā transporta līdzekļa izsoli.

Sūdzībā norādīts, ka [pers.A] 2009.gada 22.aprīlī piedalījies tiesu izpildītājas rīkotajā izsolē, kurā SIA „Jūrkalns” par Ls 46117 nosolījusi pārdodamo priekšmetu – mehānisko transporta līdzekli.

Tā kā sūdzības iesniedzējs nav guvis apstiprinājumu faktam, ka pircējs minēto summu iemaksājis tiesu izpildītājas kontā atbilstoši Civilprocesa likuma 590.panta septītās daļas prasībām, tas ir, nekavējoties pēc izsoles, tiesu izpildītājam izsole bija jāpasludina par nenotikušu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneša 2009.gada 14.maija lēmumu [pers.A] sūdzību atteikts pieņemt, atteikumu pamatojot ar Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 2.punktu un 632.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka sūdzību par tiesu izpildītāju rīcību var iesniegt piedzinējs vai parādnieks, savukārt citas personas, realizējot savu tiesību aizsardzību, atbilstoši Civilprocesa likuma 633.pantam var celt prasību vispārējā kārtībā.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[3] Izskatot [pers.A] blakus sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2009.gada 17.jūnijā Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneses lēmumu atstājusi negrozītu un iesniegto blakus sūdzību noraidījusi, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 2.punktu, sakarā ar to, ka sūdzību par tiesu izpildītāja rīcību iesniegusi persona, kurai nav šādu tiesību.

Tiesa, atsaucoties uz Civilprocesa likuma 5.panta piekto daļu, 617.panta otro daļu un 632.panta pirmo daļu, atzinusi, ka sūdzību par tiesu izpildītāja rīcību, kas dod pamatu prasīt izsoles atzīšanu par spēkā neesošu, var iesniegt ieinteresētās personas, proti, procesa dalībnieki – parādnieks, kreditors un līdzīpašnieks. Personas, kas nav procesa dalībnieki, var prasīt izsoles atzīšanu par spēkā neesošu vispārējā kārtībā, t.i., Civilprocesa likuma 18.nodaļā noteiktajā kārtībā.

[4] Blakus sūdzību iesniedzis [pers.A], kurā lūdz lēmumu atcelt, pamatojoties uz šādiem argumentiem:

[4.1] tiesa nepamatoti sašaurinājusi ieinteresēto personu loku, līdz ar to tiek pārkāptas sūdzības iesniedzēja Civilprocesa likumā aizsargātās tiesības prasīt izsoles atzīšanu par spēkā neesošu Civilprocesa likuma pārkāpuma gadījumā. Ar ieinteresētām personām Civilprocesa likuma 617.panta izpratnē jāsaprot ne tikai parādnieks un piedzinējs, bet arī personas, kuru intereses var skart minētajā likuma normā uzskaitītie pārkāpumi;

[4.2] liela nozīme ir Civilprocesā izmantotajai terminoloģijai, jo gadījumos, kad reglamentētie jautājumi skar parādnieku un kreditoru, tiek lietoti šie termini, bet termins „ieinteresētās personas” ir daudz plašāks. Izsoles dalībnieku neapšaubāmi var atzīt par ieinteresēto personu;

[4.3] tiesa nav novērtējusi faktu, ka jautājumos, kas saistīti ar piedziņas procesiem un tiesu izpildītāja pieļautajiem pārkāpumiem, prasības iesniegšana nav paredzēta pēc būtības. Likums paredz vienīgi sūdzību iesniegšanu par pieļautajiem pārkāpumiem. Savukārt Civilprocesa likuma 633.pants paredz prasības iesniegšanu par īpašuma izslēgšanu no aprakstes akta, nevis prasības celšanu sakarā ar pieļautu pārkāpumu. Turklāt, ceļot prasību vispārējā kārtībā, prasītājam ir jāmaksā valsts nodeva, kas ir saistīta ar prasības summu, taču Civilprocesa likuma 591., 617.pantā aprakstītajos gadījumos

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

prasījuma priekšmets ir pieļauto nelikumību novēršana, kas nerada nekādas tiesības pieteicējam uz izsolīto priekšmetu;

[4.4] ņemot vērā Civilprocesa likuma 591.pantā noteikto, ka tiesa atzīst izsoli par spēkā neesošu, ja pircējs vai tiesu izpildītājs pieļāvis ļaunprātību, kā arī to, ka konkrētajā gadījumā ļaunprātību pieļāvušas divas personas, vienīgais procesuālais veids izsoles atzīšanai par spēkā neesošu, ir sūdzības iesniegšana saskaņā ar Civilprocesa likuma 617.pantu.

[5] Blakus sūdzības iesniedzējs tiesas sēdē lūdza atcelt pārsūdzēto lēmumu atbilstoši norādītajiem argumentiem, akcentējot uzmanību uz izsoļu dalībnieku tiesībām pārsūdzēt tiesu izpildītāju darbības.

[6] Izskatījis blakus sūdzību, Senāts atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams un sūdzība par tiesu izpildītājas rīcību nododama pirmās instances tiesai jautājuma par lietas ierosināšanu izlemšanai.

[7] Senāts atzīst, ka vispārējā norma, kas paredz tiesu izpildītāju darbību pārsūdzēšanu, ir ietverta Civilprocesa likuma 632.pantā, kas paredz piedzinēja un parādnieka tiesības pārsūdzēt tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildīšanā vai viņa atteikumu izpildīt šādas darbības. Sūdzības atbilstoši minētajai likuma normai var iesniegt par jebkuru tiesu izpildītāja darbību. Ir skaidrs, ka izsoļu dalībnieki nevar iesniegt sūdzības atbilstoši Civilprocesa likuma 632.pantam tieši tā iemesla pēc, ka subjektu loks, kas ir tiesīgs to darīt, šajā pantā ir skaidri noteikts.

[8] Kā izriet no [pers.A] tiesā iesniegtās sūdzības, viņš ir piedalījies kustamas mantas izsolē. Norma, kas reglamentē kustamas mantas izsoles atzīšanu par spēkā neesošu, ir Civilprocesa likuma 591.pants, kurā uzskaitīti četri gadījumi, kad tiesa izsoli atzīst par spēkā neesošu. Tai pašā laikā Civilprocesa likumā nav normas, kas noteiktu personu loku, kas notikušas vai nenotikušas kustamas mantas izsoles gadījumā varētu iesniegt sūdzību un kādā procesuālajā kārtībā šāda sūdzība tiktu izskatīta.

Senāts atzīst, ka juridiskajā literatūrā ir pamatoti norādīts, ka šajā gadījumā jāvadās pēc nekustamā īpašuma izsoles pārsūdzības procedūras, attiecīgi piemērojot Civilprocesa likuma 617.pantu (Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof.K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – Rīga: Tiesu

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

namu aģentūra, 2006, 831.lpp.). Uz minēto normu kā jautājuma izšķiršanai nepieciešamo tiesību aktu ir norādījusi arī apelācijas instances tiesa. To, ka arī kustamas mantas izsoles strīdus gadījumā būtu piemērojams Civilprocesa likuma 617.pants norāda arī pēc būtības vienādie pamati, kuriem pastāvot kā kustamas mantas tā nekustama īpašuma izsoli atzīst par spēkā neesošu.

[9] Civilprocesa likuma 617.panta otrajā daļā ir noteikts, ka sūdzību par tiesu izpildītāja rīcību, kas dod pamatu prasīt izsoles atzīšanu par spēkā neesošu, var iesniegt ieinteresētās personas.

Senāts atzīst, ka ieinteresēto personu loks pēc Civilprocesa likuma 617.panta otrās daļas ir plašāks nekā Civilprocesa likuma 632.pantā minētais (piedzinējs, parādnieks). Pretējā gadījumā jēgu zaudētu Civilprocesa likuma 617.panta otrā daļa, kura ar to arī atšķiras, ka nosauc plašāku personu loku nekā tikai piedzinējs un parādnieks.

Lai konstatētu, kādas personas ietilpst likuma normā minēto ieinteresēto personu lokā, Senāta ieskatā nepieciešams noskaidrot, kādi pārkāpumi ir pamats prasīt izsoles atzīšanu par spēkā neesošu.

Pirmie trīs pamati Civilprocesa likuma 591.pantā un 617.pantā ir identiski un tie ir: 1) kādam nepamatoti nav atļauts piedalīties izsolē vai nepareizi atraidīts kāds pārsolījums; 2) mantu/ nekustamo īpašumu nopirkusi tāda persona, kura nav bijusi tiesīga piedalīties izsolē; 3) manta/ nekustamais īpašums pārdots pirms termiņa, kāds noteikts paziņojumā par pārdošanu.

Pretenzijas par 1. un 3.punktā norādītajiem pārkāpumiem varētu izteikt kā piedzinējs tā parādnieks, jo šajos gadījumos pastāv iespēja, ka mantu vai īpašumu ir bijis iespējams pārdot par lielāku summu. Lai arī mantu būtu nopirkusi tāda persona, kura nav bijusi tiesīga piedalīties izsolē (2.punkts), bet ja tās rezultātā iegūtā naudas summa apmierina kā piedzinēju tā parādnieku, neviens no viņiem nebūs ieinteresēts šādas izsoles anulēšanā. Tai pašā laikā visos minētajos gadījumos vistiešākajā veidā tiek aizskartas citu izsoles pretendentu un solītāju intereses un tiesības, kas šīs personas neapšaubāmi ierindo ieinteresēto personu lokā.

Ņemot vērā, ka izsoles rezultātu apstiprināšanas procesam piedzinēja un parādnieka interešu dēļ ir jānorit operatīvi, visām izsolē ieinteresētajām personām, tostarp

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

izsoles pretendentiem un solītājiem, savas sūdzības tiesā ir jāiesniedz 10 dienu laikā (kustamas mantas izsoles gadījumā – rajona tiesā, nekustama īpašuma izsoles gadījumā – apgabaltiesā).

[10] Apelācijas instances tiesa savā lēmumā ir norādījusi, ka personas, kas nav procesa dalībnieki, var prasīt izsoles atzīšanu par spēkā neesošu vispārējā kārtībā, t.i., Civilprocesa likuma 18.nodaļā noteiktajā kārtībā.

Šajā sakarā Senāts pievienojas blakus sūdzībā izteiktajam argumentam, ka izskatīšanas priekšmets sūdzībā par tiesu izpildītāja rīcību, lūdzot izsoli atzīt par spēkā neesošu, ir pieļauto procesuālo pārkāpumu konstatēšana un novēršana, kas sūdzību iesniegušajai personai nerada nekādas tiesības uz izsolei nodoto objektu. Tas ir vienīgi pamats jaunas izsoles procedūras uzsākšanai.

Uz to, ka izsoles tiesiskums var tikt apstrīdēts, iesniedzot sūdzību par tiesu izpildītāja rīcību un nevis ceļo prasību, norāda arī tas, ka tiesas nolēmumam izskatītās sūdzības sakarā ir jābūt tiesas lēmumu veidā, kas var tikt pārsūdzēts, iesniedzot blakus sūdzību (Civilprocesa likuma 591.panta otrā daļa, 617.panta trešā daļa). Tātad sūdzība ir izskatāma divās tiesu instancēs. Minētais likuma norādījums izslēdz šo jautājumu izskatīšanu citādā procesuālā kārtībā.

[11] Atceļot pārsūdzēto lēmumu, [pers.A] sūdzība ir nododama Ziemeļu rajona tiesai jautājuma izlemšanai par lietas ierosināšanu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu, Senāts

n o l ē m a

Atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 17.jūnija lēmumu un [pers.A] sūdzību par zvērinātas tiesu izpildītājas rīcību nodot Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesai jautājuma izlemšanai par lietas ierosināšanu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs

senators *paraksts* V. Jonikāns

senatore *paraksts* I. Garda

senators *paraksts* A. Laviņš

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lietas arhīva Nr. CA-3686-15/3

LĒMUMS

Rīgā 2015.gada 27.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

šādā sastāvā: tiesnese - referente D.Vilsone

tiesneses Dz.Balta un L.Blūmiņa

rakstveida procesā izskatīja SIA “[jurid.pers.A]” blakus sūdzību par Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu nama tiesneses 2015.gada 2.septembra lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu nama tiesneses 2015.gada 2.septembra lēmumu atteikts pieņemt SIA SIA “[jurid.pers.A]” pieteikumu par uzaicinājuma izdarīšanu un tiesību dzēšanu un atdot to pieteicējam.

Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem:

[1.1] Civilprocesa likuma 293.pants noteic, ka uzaicinājuma kārtība piemērojama tikai likumā noteiktajos gadījumos.

Likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā” 22.pantu paredz, ja nostiprinājuma lūdzējs nevar iesniegt šā likuma 21.pantā minētos dokumentus, par nostiprinājuma pamatu var būt tiesas spriedums, ar kuru atzītas viņa īpašuma tiesības.

Sagatavojot lietu izskatīšanai, tiesa publicē laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” sludinājumu, kurā uzaicina personas, kurām ir kādi iebildumi pret prasību, iesniegt tos tiesai triju mēnešu laikā.

Saskaņā ar likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā” 22.pantu, kurā ietverta atsauce uz šī likuma 21.pantu, tiek pieļauts, ka gadījumos, kad persona darījuma rezultātā vai mantošanas ceļā ieguvusi zemesgrāmatā līdz tam neierakstītas ēkas (būves), bet nespēj ar visiem nepieciešamajiem dokumentiem pamatot iepriekšējo atsavinātāju vai mantojuma atstājēja īpašuma tiesības uz iegūtajām ēkām (būvēm), īpašuma tiesības jaunajam ieguvējam var tikt nostiprinātas uz tiesas sprieduma pamata pēc sludinājuma laikrakstā noteiktā termiņa.

No minētā izriet, ka šādas tiesības likuma 22.pants nepiešķir jebkurai personai, kas uzaicinājuma kārtībā vēlētos noskaidrot, vai vēl kāda cita trešā persona nepiesaka tiesības uz attiecīgo nekustamo īpašumu, bet gan tikai īpašniekam, kas darījuma vai

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

mantošanas rezultātā ir ieguvis nekustamo īpašumu, bet atsevišķu dokumentu trūkuma dēļ nespēj pierādīt iepriekšējo darījumu virkni – t.i. zemesgrāmatā pamatot visu iepriekšējo īpašnieku īpašuma tiesības. Tiesību doktrīnā ir norādīts, ka uzaicinājuma kārtība, kā to norādījis arī Dr.iur. V.Bukovskis, ir īpaša procedūra nezināmu prasījumu noskaidrošanai.

[1.2] Lemjot par lietas ierosināšanu, tiesnesei ir jākonstatē, vai pieteicējam ir tiesības iesniegt pieteikumu par tiesību dzēšanu uzaicinājuma kārtībā saskaņā ar attiecīgo tiesību normu, kurā šāda tiesība ir paredzēta, un vai konkrētajā gadījumā likums pieļauj piemērot Civilprocesa likumā noteikto uzaicinājuma kārtību.

[1.3] No pieteikuma satura un pievienotajiem dokumentiem redzams, ka SIA “[jurid.pers.A]” īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu [adrese 1], kadastra numurs [1], ieguva izsolē un uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2012.gada 1.februāra lēmuma pamata.

No lēmuma nepārprotami secināms, ka izsoles objekts ir nekustamais īpašums, kura sastāvā ietilpst zemesgabals 0,7 ha platībā un viena ēka – galdniecības angārs.

Tiesas lēmumā nav ietvertas norādes par to, ka izsoles objektā ietilpst iepriekšējam īpašniekam SIA “[jurid.pers.B]” piederošās, bet zemesgrāmatā neierakstītās ēkas ar kadastra apzīmējumiem [1], [2], [3] un [4].

[1.4] Pieteicējs nav pamatojis ar pierādījumiem savu viedokli par to, ka zemesgrāmatā neierakstītās ēkas, kas atrodas uz zemesgabala ir atsavinātas SIA “[jurid.pers.A]” izsoles rezultātā, kā arī nav pamatojis viedokli, ka minētās ēkas nepieder citai personai.

Savu viedokli par zemesgrāmatā neierakstīto ēku piederību sev kā zemes īpašniekam SIA “[jurid.pers.A]” pamato tikai ar Civillikuma 968.pantu.

Pamatojot izsoles objektā neietilpstošo ēku piederību zemesgabala īpašniekam tikai ar ēku un zemes vienotības prezumpciju, pieteicējs nav ņēmis vērā, ka likuma “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” 14.pants pieļauj patstāvīgu ēku īpašuma izveidošanu likumā noteiktajos gadījumos.

[1.5] Civilprocesa likuma normas nosaka pieteikuma par tiesību dzēšanu uzaicinājuma kārtībā izskatīšanas kārtību, taču nenosaka pieteikuma pieņemšanas,

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

nepieņemšanas un atstāšanas bez virzības nosacījumus. Tādēļ, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5.panta piekto daļu, kas noteic - ja nav likuma, kas regulē strīdīgo attiecību, tiesa piemēro likumu, kurš regulē līdzīgas tiesiskās attiecības - tiesa pēc analogijas piemēro Civilprocesa likuma normas, kas noteic prasības pieteikuma pieņemšanas, nepieņemšanas un atstāšanas bez virzības kārtību. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas otro punktu tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesību.

Pieteikumā norādītie apstākļi neatbilst likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā” 21. un 22.pantā noteiktajiem kritērijiem, kā arī pieteicējs neatbilst minētajās tiesību normās noteiktajam subjektu lokam, tiesnese atzinusi, ka SIA “[jurid.pers.A]” pieteikums nav izskatāms Civilprocesa likumā noteiktajā sevišķās tiesāšanās kārtībā par uzaicinājuma izdarīšanu un tiesību dzēšanu.

[2] SIA “[jurid.pers.A]” iesniegusi blakus sūdzību, lūdz lēmumu atcelt un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai.

Blakus sūdzība satur šādus iebildumus:

[2.1] Lēmumā tiesa izdarījusi secinājumu, ka iesniegt pieteikumu par uzaicinājuma izdarīšanu un tiesību dzēšanu, likuma 22.pants nepiešķir jebkurai personai, kas uzaicinājuma kārtībā vēlētos noskaidrot, vai vēl kāda cita trešā persona nepiesaka tiesības uz attiecīgo nekustamo īpašumu, bet gan tikai īpašniekam, kas darījuma vai mantošanas rezultātā ir ieguvis nekustamo īpašumu, bet atsevišķu dokumentu trūkuma dēļ nespēj pierādīt iepriekšējo darījumu virkni – t.i. zemesgrāmatā pamatot visu iepriekšējo īpašnieku īpašuma tiesības.

[2.2] Šāds secinājums ir pretrunā ar doktrīnu, uz ko atsaukusies arī pati tiesa lēmumā un kur tieši saistībā ar ēku (būvju) ieguvēja īpašuma tiesību apliecināšanu dokumentu neesamību, secināts, ka minētā norma nosaka kārtību, kādā risināmi ar īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatās saistītie jautājumi, ja personas rīcībā nav īpašuma tiesību apliecināšanu dokumentu vai tie neatbilst likuma prasībām. Mūsdienās tiesas skata šāda veida lietas, ja personas rīcībā nav likumā noteikto dokumentu īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā un nav arī strīda par īpašuma tiesībām. Tad tiesisko attiecību konstatēšanai tiek piemērota uzaicinājuma kārtība un par īpašuma tiesībām nepastāv strīds.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Minētie priekšnoteikumi pilnībā atbilst SIA “[jurid.pers.A]” pieteikumā minētajiem faktiskajiem apstākļiem, līdz ar to šajā gadījumā procesuālo kārtību tiesību dzēšanai uzaicinājuma kārtībā ir iespējams piemērot.

[2.3] Lēmumā norādīts, ka ne tiesas lēmuma aprakstošajā daļā, ne arī rezolutīvajā daļā nav ietvertas norādes par to, ka izsoles objektā ietilpst iepriekšējam īpašniekam SIA “[jurid.pers.B]” piederošās, bet zemesgrāmatā neierakstītās ēkas ar kadastra apzīmējumiem [1], [2], [3] un [4].

SIA “[jurid.pers.A]” iebilst, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka būves nav un nevar būt atsevišķs īpašuma objekts, bet gan nekustamā īpašuma sastāvdaļas, izņemot atsevišķus speciālajos normatīvajos aktos noteiktos gadījumos, no kuriem neviens attiecībā uz pieteikumā aprakstītajiem faktiskajiem apstākļiem nav attiecināms.

Tādējādi lēmumā tiesas minētais secinājums par pretējo ir pilnībā nepamatots.

[2.4] Lēmumā paustais tiesas secinājums ir pretrunā Civillikuma 968.pantā nostiprinātajam pamatprincipam, ka uz zemes uzcelta un cieši ar to savienota ēka atzīstama par tās daļu.

Uz nekustamā īpašuma esošās būves nav reģistrētas kā atsevišķs īpašuma objekts, kas piederētu citai personai, tādējādi nav nekāda pamata secināt, ka būves SIA “[jurid.pers.A]” netika atsavinātas ar nekustamo īpašumu kā vienots īpašums.

[2.5] Lai arī nekustamā īpašuma iepriekšējie īpašnieki nav veikuši visas nepieciešamās darbības, lai būves reģistrētu zemesgrāmatā uz sava vārda, tomēr tas nevar radīt situāciju, ka ar turpmākajiem atsavināšanas darījumiem tiek atsavinātas tikai zemesgrāmatā ierakstītās būves, taču zemesgrāmatā neierakstītās būves paliek iepriekšējā īpašnieka īpašumā.

Šāda normatīvo aktu interpretācija būtu pretrunā ar likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās” pārejas noteikumu 3.punkta 1.apakšpunktu, no kā izriet, ka nav iespējams kā atsevišķu īpašuma objektu pārdot būvi, kura nemaz nav reģistrēta zemesgrāmatā.

Situācijā, kad īpašnieks pārdod tikai zemesgrāmatā reģistrētos īpašumus, bet zemesgrāmatā neregistrētās būves paliek atsavinātāja īpašumā, tiek radītas tieši tādas pašas sekas, kuru novēršanai likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās”

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Pārejas noteikumu 3.punkta 1.apakšpunktā ir iekļauta iepriekš minētā tiesību norma. Ievērojot minēto nekustamais īpašums varēja tikt atsavināts tikai kā vienots veselums ar būvēm kā nekustamā īpašuma neatņemamām un ar zemi savienotām sastāvdaļām, neraugoties uz to, ka tās kaut kādu iemeslu dēļ netika šādā veidā iekļautas izsoles aktā.

[2.6] Saskaņā ar 1997.gada 25.jūlija Pirkuma līguma 1.punktu kopīpašnieki [pers.C], [pers.D] un [pers.E] atsavinājuši nekustamo īpašumu – zemes gabalu 0,7 ha platībā, ar kadastra numuru [1], ar uz tā esošo galdniecības cehu (lit.Nr.1), nojumi (lit. Nr.2), elektrosadales ēku (lit. Nr.3) un ģeneratora ēku (lit. Nr.4). Turklāt no pieteikumam pievienotās Valsts zemes dienesta kadastra reģistra izdrukas, kā arī no valsts Zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas 2005.gada 4.janvāra uzziņas Nr.10C-1.1./52 secināms, ka nekustamais īpašums sastāv no zemes gabala ar kadastra numuru [1], kā arī būvēm ar būvju kadastra apzīmējumiem [1], [2], [3], [4].

Minētā informācija apliecina, ka būves jau kopš nekustamā īpašuma atdalīšanas no nekustamā īpašuma [adrese 2] ir bijušas nekustamā īpašuma sastāvā, tādējādi uz tām nav attiecināms neviens no likuma “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” 14.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem.

[2.7] Saskaņā ar likuma “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” 14.panta ceturto daļu ēkas (būves), kuras Zemesgrāmatu nodaļā, Valsts zemes dienestā vai pašvaldībā nav reģistrētas kā patstāvīgi īpašuma objekti, uzskatāmas par zemes īpašnieka īpašumu atbilstoši Civillikuma 968.pantam.

[2.8] No Civillikuma 968.panta nepārprotami secināms, ka būves ir uzskatāmas par nekustamā īpašuma sastāvdaļu, kuras īpašnieks ir SIA “[jurid.pers.A]”. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka tiesību doktrīnā ir apstiprināts, ka pat minētajos izņēmumos no ēkas un zemes juridiskās nedalāmības principa, izbeidzoties tiesībām izmantot zemes īpašumu, izbeidzas tiesības uz šī nekustamā īpašuma sastāvā ietilpstošajām ēkām un būvēm un ēku īpašuma iegūst zemes īpašnieks.

[2.9] Ievērojot to, ka SIA “[jurid.pers.A]” rīcībā nav dokumentu, kas apliecinātu īpašuma tiesību pāreju uz būvēm kopš 1997.gada 25.jūlija pirkuma līguma, lai nostiprinātu

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā, vienīgais tiesiskais līdzeklis, lai panāktu sev piederošo būvju ierakstīšanu zemesgrāmatā, ir tiesību dzēšana uzaicinājuma kārtībā.

SIA “[jurid.pers.A]” uzskata, ka ir pamats uzskatīt, ka jebkurai citai personai būtu lielākas tiesības pretendēt uz būvēm, kā arī neviena persona nav nekādas pretenzijas cēlusi, tādēļ prasības tiesvedības kārtība šajā situācijā nav procesuāli efektīvs un pat iespējams veids, kā pieteikumā aprakstītajos apstākļos panākt savu tiesību uz būvēm nostiprināšanu zemesgrāmatā.

Motīvu daļa

[3] Tiesas kolēģija, izvērtējusi blakus sūdzības motīvus, pārbaudījusi lietas materiālus, kas attiecas uz izskatāmo jautājumu, un novērtējusi to kopumā, atzīst, ka blakus sūdzība ir pamatota un apmierināma, pirmās instances tiesas lēmums atceļams un jautājums nododams jaunai izskatīšanai tai tiesai, kura pieņēmusi lēmumu.

[4] Tiesas kolēģija konstatē, ka SIA “[jurid.pers.A]” pieteikums citastarp pamatots ar Civillikuma 968.pantu, kas noteic, *ka uz zemes uzcelta un cieši ar to savienota ēka atzīstama par tās daļu.*

Tiesas kolēģija atzīst par pamatotu SIA “[jurid.pers.A]” iebildumu, ka pirmās instances tiesas lēmumā ietvertie secinājumi ir pretēji likuma “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” 14.panta ceturtajā daļā noteiktajam.

Minētā likuma 14.panta ceturta daļa noteic, ka *ēkas (būves), kuras Zemesgrāmatu nodaļā, Valsts zemes dienestā vai pašvaldībā nav reģistrētas kā patstāvīgi īpašuma objekti, uzskatāmas par zemes īpašnieka īpašumu atbilstoši Civillikuma 968.pantam. Citas personas īpašuma tiesības uz šādām ēkām (būvēm) var iegūt, ja tiesa apmierinājusi šo personu prasību atzīt īpašuma tiesības uz attiecīgajiem objektiem.*

[4.1] Tiesas kolēģija konstatē, ka SIA “[jurid.pers.A]” nekustamo īpašumu iegādājusies izsolē, izsoles aktu apstiprinājusi tiesa.

Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst, ka attiecībā uz SIA “[jurid.pers.A]”, kā zemes īpašnieku, attiecināms minētā likuma 14.panta ceturtais daļas pirmais teikums, bet SIA “[jurid.pers.A]” nav *cita persona*, kas minēta 14.panta ceturtais daļas otrajā teikumā.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Tādēļ tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas secinājumi, ka SIA “[jurid.pers.A]” nevar izlietot Civilprocesa likuma 38.nodaļā noteiktās tiesības, nav pareizi. Citiem vārdiem izsakoties, nav pareizs secinājums, ka SIA “[jurid.pers.A]” pieteikums nav izskatāms Civilprocesa likumā noteiktajā sevišķās tiesāšanas kārtībā.

[5] Tiesas kolēģija secina, ka pirmās instances tiesa, atsakot pieņemt pieteikumu, sašaurināti tulkojusi tiesību normas, nav pielietojusi visas iztulkošanas metodes.

Pirmās instances tiesa secinājusi, ka SIA “[jurid.pers.A]” nav likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā” 21. un 22.pantā noteiktais subjekts.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa nav pielietojusi sistēmisko iztulkošanas metodi un bez pietiekamas vērības atstājusi likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā” 31. pantā noteikto.

Proti, minētās tiesību normas noteic - ja juridiskā persona ēkas (būves) ieguvusi darījuma rezultātā, tās šā likuma 21.-23.pantā noteiktajā kārtībā ierakstāmas zemesgrāmatā uz juridiskās personas vārda, pārbaudot atsavinātāja īpašuma tiesības, līdz tās ir nepārprotami pierādītas (būvniecība, pašvaldības vai valsts īpašums, reģistrācija likumā noteiktās iestādēs).

Likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā” 22.pants noteic - *ja nostiprinājuma lūdzējs nevar iesniegt šā likuma 21.pantā minētos dokumentus, par nostiprinājuma pamatu var būt tiesas spriedums, ar kuru atzītas viņa īpašuma tiesības. Sagatavojot lietu izskatīšanai, tiesa publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" sludinājumu, kurā uzaicina personas, kurām ir kādi iebildumi pret prasību, iesniegt tos tiesai triju mēnešu laikā.*

Tiesas kolēģija atzīst, ka minēto tiesību normu izpratnē ir pieļaujama uzaicinājuma kārtības vai Civilprocesa likuma 38.nodaļā noteiktās kārtības un tiesību izlietošana.

Turklāt Civilprocesa likuma 38.nodaļā ietverts 296.pants un minētā panta trešā daļa noteic, *ja sakarā ar uzaicinājumu rodas strīds par tiesībām, kas var ietekmēt spriedumu lietā, tiesa aptur tiesvedību, nosakot termiņu prasības celšanai.* Tādējādi tiesas kolēģija secina, ka tikai gadījumā, ja rodas strīds par tiesībām, pieteikuma izskatīšana sevišķās tiesāšanas kārtībā nerezultēsies ar tiesas spriedumu.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Tādēļ tiesas kolēģija atzīst, ka nav pareizs pirmās instances tiesas secinājums, ka SIA “[jurid.pers.A]” pieteikums nav izskatāms Civilprocesa likumā noteiktā sevišķās tiesāšanas kārtībā.

[6] SIA “[jurid.pers.A]” nekustamo īpašumu iegādājusies izsolē.

Civillikuma 2073.pants noteic, ka pārdošana izsolē ir priekšlikums tam, kas par atklāti pārdodamo lietu sola dot visaugstāko cenu, noslēgt par to pirkuma līgumu. Civillikuma 2085.pants noteic, ka piesitums atvieto izsolītāja paziņojumu par to, ka viņš pieņēmis vairāksolījumu, un šis piesitums noslēdz pārdevumu pat arī tajos gadījumos, kad pēc vispārējās procesa kārtības bez tam vēl vajadzīgs lietu piespriest vairāksolītājam ar sevišķu tiesas lēmumu.

Ņemot vērā Civillikuma 2073. panta un 2085.panta tiesību normās noteikto, tiesas kolēģija atzīst, ka arī persona, kura nekustamo īpašumu iegūst izsoles ceļā, ir likuma “Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā” 22. pantā noteiktais subjekts, persona, kura īpašumu iegūst darījuma rezultātā.

[7] Tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu nama tiesneses 2015.gada 2.septembra lēmumā nav izvērtēti visi faktiskie apstākļi, kam bija nozīme jautājuma izlemšanā, un tiesību normas piemērotas nepareizi, līdz ar to lēmumu nevar atzīt par likumīgu un pamatotu, un tas ir atceļams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 2.punktu un 449.pantu, tiesas kolēģija

nolēma

SIA “[jurid.pers.A]” blakus sūdzību apmierināt.

Atcelt Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu nama tiesneses 2015.gada 2.septembra lēmumu un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai Rīgas rajona tiesai Jūrmalas tiesu namam.

Lēmums nav pārsūdzams un stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesnese:	(paraksts)	D. Vilsone
Tiesnese:	(paraksts)	Dz.Balta
Tiesnese:	(paraksts)	L.Blūmiņa

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lietas Nr. C61047915

Lietas arhīva Nr. CA-1538-16/15

LĒMUMS

Rīgā 2016.gada 5.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

šādā sastāvā: tiesnese - referente M.Ābele

tiesneši L.Gavare un I.Strelča

izskatīja rakstveida procesā [pers.A] blakus sūdzību par Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 8.janvāra lēmumu, ar kuru apmierināts zvērināta tiesu izpildītāja pieteikums, un

k o n s t a t ē j a

ar Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 8.janvāra lēmumu apmierinās zvērināta tiesu izpildītāja Kaspara Selecka pieteikums un nolemts apstiprināt 2015.gada 31.oktobrī sastādīto aktu Nr.00724/054/2015-AKT par [pers.B] piederošā nekustamā īpašuma – 1/2 domājamās daļas no nekustamā īpašuma [adrese 1], (..), pārdošanu izsolē; nostiprināt ieguvēja [pers.C] īpašuma tiesības uz 1/2 domājamo daļu no nekustamā īpašuma [adrese 1], (..); dzēst Rīgas rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodaļījumā [Nr.2] uz izsolē pārdoto nekustamo īpašumu – 1/2 domājamo daļu no nekustamā īpašuma [adrese 1], (..) visas ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes.

Tiesa konstatējusi, ka 2015.gada 27.novembrī saņemts zvērināta tiesu izpildītāja Kaspara Selecka pieteikums, ar kuru lūgts apstiprināt nekustamā īpašuma izsoles aktu un pieņemt lēmumu par [pers.B] piederošās 1/2 domājamās daļas no nekustamā īpašuma [adrese 1], kadastra numurs [1], nostiprināšanu uz ieguvēja [pers.C] vārda, dzēšot visas zemesgrāmatā uz šo īpašumu ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes.

2016.gada 6.janvārī tiesā saņemts [pers.A] paskaidrojums, kurā [pers.A] kā persona, kurai par labu uz izsolē pārdoto īpašumu ir nostiprināta aizlieguma atzīme, lūdz, izskatot pieteikumu, nedzēst nekustamā īpašuma nodaļījuma II daļas 2.iedaļā ar ieraksta Nr.1.1. un 1.2. nostiprināto aizlieguma atzīmi.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Tiesa konstatējusi, ka tiesu izpildītāja lietvedībā atrodas Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2015.gada 22.jūlija lēmums, ar kuru nodota piespiedu izpildīšanai [pers.B] maksājuma saistība 14797,47 euro apmērā par labu [pers.C].

Piedzinējs cita starpā, lūdzis vērst piedziņu uz parādniecei piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma [adrese 1]. Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 600.pantu, zemesgrāmatu nodaļai tika nosūtīts lūgums par piedziņas atzīmes ierakstīšanu un 2015.gada 6.augustā zemesgrāmatas nodalījumā uz nekustamo īpašumu tika ierakstīta piedziņas atzīme par labu [pers.C].

Veiktas ar likumu noteiktās darbības, kas nepieciešamas nekustamā īpašuma izsoles rīkošanai.

2015.gada 30.jūlijā saskaņā ar Civilprocesa likuma 555.pantu parādniecei tika nosūtīts paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu.

2015.gada 30.jūlijā nosūtīts rīkojumus kredītiestādēm par parādnieces kontos esošo un ienākošo naudas līdzekļu apķīlāšanu un paziņots parādniecei, piedzinējam un kopīpašniecei par nekustamā īpašuma aprakstes veikšanu.

Parādniece paziņojumā norādītajā termiņā parādu un sprieduma izpildes izdevumus nenomaksāja. Pie šādiem apstākļiem tika uzsākta piedziņas vēršana uz nekustamo īpašumu.

2015.gada 30.jūlijā tiesu izpildītājiem Nataljai Bekasovai un Robertam Kučinskim tika nosūtīts paziņojums par sprieduma izpildi ārpus iecirkņa robežām.

2015.gada 14.augustā atbilstoši Civilprocesa likuma 600.pantam parādniecei tika nosūtīts paziņojums par piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu, kā arī izteikts uzaicinājums nokārtot parādu un ar tiesas nolēmuma saistītos izdevumus, kā arī paziņots par parādniekiem piemērojamiem aizliegumiem un pieprasītas ziņas atbilstoši Civilprocesa likuma 601.pantā noteiktajam (..). 2015.gada 14.augustā tika pieprasītas ziņas Jūrmalas pilsētas pašvaldībai par nekustamā īpašuma nodokļa parādu, uzaicinot iesniegt lēmumu par nodokļu parāda piedziņu, ja tāds ir.

Konstatēts, ka izsoles cena nav apliekama ar pievienotās vērtības nodokli. 2015.gada 22.augustā tika veikta nekustamā īpašuma aprakste, saskaņā ar aktā norādīto

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

parādnieks, piedzinējs un kopīpašnieks uz nekustamā īpašuma aprakstīšanu nav ieradušies(..); īpašums tiek aprakstīts ņemot vērā izdarītos ierakstus zemesgrāmatas nodalījumā, tai skaitā, aktā tiek norādīts, ka uz [pers.B] piederošo ½ domājamo daļu, pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas tiesas 2015.gada 8.jūnija lēmumu, ir ierakstīta aizlieguma atzīme par labu prasītājam [pers.A]; nodrošinātais prasījums – īpašuma tiesība. Par nekustamā īpašuma apraksti 2015.gada 2.septembrī nosūtīts paziņojums parādniecei [pers.B], piedzinējam [pers.C], kopīpašniecei un reizē personai, kurai par labu ierakstīta aizlieguma atzīme, [pers.A], kopā ar paziņojumu nosūtīts arī akts par nekustamā īpašuma aprakstīšanu, norādot uz tiesībām iesniegt sūdzību par tiesu izpildītāja veiktajām darbībām sprieduma izpildīšanā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 604.panta pirmajai daļai noteikta nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtība 62000 euro. 2015.gada 1.septembrī atbilstoši Civilprocesa likuma 604.panta otrajai daļai par piespiedu pārdošanas vērtību paziņots pusēm un izskaidrotas tiesības lūgt atkārtotu novērtēšanu. Puses atkārtotu novērtēšanu nelūdza.

Tiesu izpildītājs elektronisko izsoļu vietnē ievietoja sludinājumu par [pers.B] piederošās ½ domājamās daļas no nekustamā īpašuma [adrese 1], pārdošanu izsolē, izsoles sākuma datums – 2015.gada 30.septembris, izsoles noslēguma datums – 2015.gada 30.oktobris plkst.10.00. 2015.gada 17.septembrī parādniekam, piedzinējam, kopīpašniekam un personai, kurai par labu uz izsolē pārdodamo īpašumu nostiprināta aizlieguma atzīme, tika nosūtīts paziņojums par nekustamā īpašuma izsoli. Sludinājums par nekustamā īpašuma izsoli izdevumā „Latvijas Vēstnesis” publicēts 2015.gada 24.septembrī, laidienā Nr.187. (..) Izsoles sākumcena 62000 euro, izsoles solis 3000 euro, izsoles cena nav aplikama ar pievienotās vērtības nodokli.

Izsoles sludinājumā norādīts, ka visām personām, kurām uz nekustamo īpašumu ir tiesības, kas nepieļauj tā pārdošanu izsolē, jāpieteic savas prasības tiesā līdz izsoles dienai. Izsoles sākuma datums noteikts 2015.gada 30.septembris, izsoles beigu datums 2015.gada 30.oktobris plkst. 10.00. (..).

Pieteikumam pievienots 2015.gada 31.oktobrī sastādītais akts Nr.00724/054/2015- AKT par nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē, pieteikumā tiesu

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

izpildītājs ir kļūdaini norādījis akta sastādīšanas laiku 21.08.2015, taču pieteikumā norādītais akta numurs sakrīt ar pieteikumam pievienoto akta numuru. Pie minētiem apstākļiem tiesa atzinusi, ka konstatētā kļūda neietekmē izsoles spēkā esamību.

Saskaņā ar 2015.gada 31.oktobrī sastādīto nekustamā īpašuma izsoles aktu Nr.00724/054/2015-AKT 1.izsolē pārdod [pers.B] piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma [adrese 1]. Nodrošinājumu 10 % apmērā no novērtējuma tiesu izpildītāja depozīta kontā iemaksājuši divi pretendenti un tiesu izpildītājs tās autorizējis dalībai izsolē – [jurid.pers.D] SIA un [pers.C]. Izsoles sākumcena 62000 euro, izsoles solis 3000 euro; augstāko cenu 65000 euro nosolīja [pers.C].

2015.gada 11.novembrī ieguvējs tiesu izpildītāja depozīta kontā iemaksāja pirkuma maksas daļu 40000 euro apmērā un 2015.gada 24.novembrī – 20192,48 euro, līdz ar to samaksājot visu Civilprocesa likuma 611.panta otrajā daļā minēto summu, tai skaitā valsts nodevu par pieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda, valsts un kancelejas nodevu par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā; līdz ar to pilnībā samaksājot Civilprocesa likuma 611.panta otrajā daļā minētās summas.

Ievērojot minēto, tiesa atzinusi, ka, vēršot piedziņu uz [pers.B] piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma [adrese 1] tika ievēroti Civilprocesa likuma 73.nodaļas noteikumi, un lietā nav konstatēti minētā likuma 617.pantā paredzētie apstākļi, kas būtu par šķērslī izsoles akta apstiprināšanai.

Tiesas rīcībā nav bijis ziņu par sūdzībām, kas likumā noteiktajā kārtībā un termiņā būtu iesniegtas par izsoles norisi.

Tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 613.panta piekto daļu un konstatējusi, ka tiesā saņemts [pers.A] paskaidrojums, kurā informē, ka ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2015.gada 5.jūnija lēmumu ir ierosināta civillietā Nr.C17113515 [pers.A] prasībā pret [pers.B] un trešo personu [pers.E] par nekustama īpašuma izpirkšanu un īpašuma tiesību atzīšanu. Civillietā vēl nav izskatīta. Pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas tiesas 2015.gada 8.jūnija lēmumu zemesgrāmatas nodalījumā uz [pers.B] piederošo ½ domājamo daļu ir nostiprināta aizlieguma atzīme.

Tiesu izpildītājs pieteikumā lūdz dzēst visas uz izsolē pārdoto īpašumu ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes, taču paskaidrojuma iesniedzējas ieskatā zvērināta

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

tiesu izpildītāja pieteikums daļā par aizlieguma atzīmes dzēšanu nav pamatots un šī aizlieguma atzīme nav dzēšama, jo aizlieguma atzīme ir ierakstīta pirms piedziņas atzīmes. Paskaidrojumā iesniedzēja norāda uz Zemesgrāmatu likuma 46.panta ceturto daļu, ka „atzīme nav šķērslis tālākai nostiprināšanai, bet piešķir ar atzīmi nodrošinātai tiesībai priekšrocību, sākot no atzīmes ierakstīšanas dienas zemesgrāmatā, un saistošu spēku pret tiem nekustamā īpašuma ieguvējiem un citām personām, kuru tiesības nostiprinātas pēc atzīmes ierakstīšanas”. Tādējādi paskaidrojuma sniedzējas ieskatā ieguvējs nevar izvairīties no aizlieguma atzīmes saistošā spēka. Iesniedzēja atsaucas arī uz Civillikuma 1381.pantā noteikto, ka izpirkuma tiesība ir lietu tiesība un to var izlietot nevien pret pirmo šai tiesībai pakļauto nekustamā īpašuma ieguvēju, bet arī pret sekojošiem un ka saskaņā ar Civillikuma 1397.pantu nepastāv neviens no izpirkuma tiesības beigšanās pamatiem; izpirkuma tiesību kā lietu tiesību nevar dzēst saistību tiesību izpildes kārtībā.

Tiesa atzinusi, ka nav pamata apmierināt lūgumu par aizlieguma atzīmes saglabāšanu.

Pārdošana izsolē ir reglamentēta Civillikuma trīspadsmitās nodaļas pirmās apakšnodaļas 2073.-2090.pantos. Savukārt, Civillikuma 2076.pants noteic, ka kustamās vai nekustamās mantas pārdošana piespiestā izsolē, tāpat arī nekustamā īpašuma pārdošana labprātīgā izsolē tiesas ceļā izdarāma pēc Civilprocesa likumu noteikumiem.

[pers.A] atbilstoši Civilprocesa likumā noteiktajam (76.nodaļa „Piedzīnēja, parādnieka un citu personu tiesību aizsardzība, izpildot tiesas spriedumu”) ir bijusi tiesīga griezties tiesā ar prasību savu tiesību aizsardzībai, kā to paredz Civilprocesa likuma 633.pants, tajā skaitā, lūgt nolēmuma izpildes apturēšanu. Izpildu darbību atlikšanas pamati ir noteikti Civilprocesa likuma 559.pantā, bet Civilprocesa likuma 560.pantā ir uzskaitīti gadījumi, kuros tiesu izpildītāja pienākums ir apturēt izpildes lietvedību, savukārt, tiesu izpildītāja tiesības apturēt izpildu lietvedību ir noteiktas Civilprocesa likuma 561.pantā. Izpildu darbību atlikšanas, izpildu lietvedības apturēšanas, atjaunošanas un izbeigšanas kārtību noteic Civilprocesa likuma 564.pants.

Ar pieteikumam pievienotajiem materiāliem pierādīts, ka [pers.A] ir likumā noteiktā kārtībā paziņots gan par izpildu darbību pret [pers.B] uzsākšanu, gan par mantas aprakstes akta sastādīšanu, gan par piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu, gan arī par

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

nekustamā īpašuma izsoli. Paziņojumi nosūtīti uz [pers.A] deklarēto dzīvesvietu – [adrese 2]. No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem, kā arī no [pers.A] paskaidrojumiem nav konstatēts, ka [pers.A] līdz izsolei būtu izmantojusi savas tiesības un veikusi kādas darbības izpildu lietvedības atlikšanai, apturēšanai vai izbeigšanai. Tiesu izpildītāja izpildu darbības veiktas saskaņā ar Civilprocesa 73.nodaļā noteikto, nekustamā īpašuma veiktās izsoles rezultātā īpašumu ieguvusi persona, kas par to nosolījusi augstāko cenu un samaksājusi visu no viņa pienākošos summu. Līdz ar to atbilstoši Civilprocesa likuma 611.pantā noteiktajam tiesu izpildītājs pieteikumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda elektroniski iesniedzis rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 613.panta piektajā daļā noteikto, apmierinot pieteikumu, tiesa, cita starpā, pieņem lēmumu arī par visu zemesgrāmatā uz nekustamo īpašumu ierakstīto parādu saistību un aizlieguma atzīmju dzēšanu. No minētām tiesību normām secināms, ja līdz izsolei tiesu izpildītājam nav bijuši iesniegti dokumenti, uz kuru pamata būtu lemjams jautājums par izsoles atlikšanu, apturēšanu, vai izbeigšanu, apmierinot pieteikumu par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārdā, tiesa ar savu lēmumu dzēš arī uz izsolē pārdoto īpašumu visas ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes.

Atbilstoši minētajam, ir pamats izsoles akta apstiprināšanai un nekustamais īpašums nostiprināms uz ieguvēja vārda, dzēšot uz izsolē pārdoto īpašumu ierakstītās parādsaistības un aizlieguma atzīmes.

Par Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 8.janvāra lēmumu [pers.A] iesniegusi blakus sūdzību, lūdz atcelt lēmumu.

Blakus sūdzībā norādīts, ka nekustamā īpašuma ieguvējs [pers.C], kura tiesības nostiprinātas pēc atzīmes ierakstīšanas, nevar izvairīties no aizlieguma atzīmes saistošā spēka, jo Zemesgrāmatu likuma 46.panta ceturrtā daļa kā speciālā tiesību norma prevalē pār Civillikuma 927.pantā noteikto īpašuma kā pilnīgas varas tiesības pār lietu vispārēja rakstura principu. Likums atzīst izpirkuma tiesību par lietu tiesību tāpēc, ka tā ir absolūta tiesība uz svešu lietu. Izpirkuma tiesības absolūtais raksturs izpaužas tādējādi, ka izpircējs var izlietot izpirkuma tiesību ne tikai pret pirmo ieguvēju, kas ieguvis nekustamo īpašumu no atsavinātāja, bet arī pret trešajām personām.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Izpirkuma tiesība ir tiesība uz svešu lietu, jo tā apgrūtina citam piederošu nekustamu īpašumu tikmēr, kamēr nekustamais īpašums nenonāk izpircēja īpašumā.

Blakus sūdzības iesniedzēja atsaukusies uz Zemesgrāmatu likuma 46.panta piekto daļu, Civilprocesa likuma 140.panta piekto daļu un norādījusi, ka tā kā, pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas tiesas 2015.gada 8.jūnija lēmumu zemesgrāmatā tika ierakstīta aizlieguma atzīme un nodrošināta prasība uz [pers.B] piederošo nekustamā īpašuma ½ domājamo daļu, tad tikai šī pati tiesa var dzēst prasības nodrošinājumu nevis zemesgrāmatu nodaļas tiesnese.

Tāpat jāņem vērā, ka Civillikuma 1397.pants, jo nepastāv neviens no izpirkuma tiesības beigšanās pamatiem, kas nozīmē, ka tiesu izpildītāja pieteikums daļā par „visu aizlieguma atzīmju dzēšanu” nav pamatots, jo šajā gadījumā [pers.B] ir izpildījusi tikai saistību tiesības, kā tas noteikts Civillikuma 1811.pantā.

Ņemot vērā, ka izpirkuma tiesība ir lietu tiesība, to nav iespējams dzēst saistību tiesību izpildes kārtībā un saskaņā ar Civillikuma 1381.panta otro daļu, kas nosaka, ka izpirkuma tiesība ir lietu tiesība, un to var izlietot nevien pret pirmo šai tiesībai pakļautā nekustamā īpašuma ieguvēju, bet arī pret sekojošiem.

Civillikuma 1598.pantas noteic, ka attiesājumā ir nepieciešami, ka lieta attiesāta no tās ieguvēja par labu trešai personai, pilnīgi vai pa daļai, noteiktā tiesas kārtībā, uz tādas tiesības pamata, kas pastāvējusi jau atsavināšanas laikā.

Vērš uzmanību uz faktu, ka ieguvējs, izpērkot izsolē nekustamā īpašuma ½ domājamo daļu, zināja vai tam bija visas iespējas iepazīties ar publiski pieejamo informāciju un apzināties, ka uz izsolāmo nekustamo īpašumu reģistrēta atzīme par izpirkuma tiesību.

Blakus sūdzības iesniedzēja atsaukusies uz Civilprocesa likuma 617.panta pirmo daļu un norādījusi, ka tiesnerei no lietas materiāliem bija jāsecina, ka, vēršot piedziņu uz nekustamo īpašumu, tiesu izpildītājs pieļāvis būtiskus procesuālus pārkāpumus.

Tiesu izpildītājs nav ievērojis Civilprocesa likuma 570.panta trešajā daļā noteikto, jo 2015.gada 30.jūnijā tiesu izpildītājs ir nosūtījis vairākām kredītiestādēm rīkojumus par [pers.B] naudas līdzekļu un noguldījumu apķīlāšanu. Nesagaidot kredītiestāžu atbildes, tajā pašā dienā, 2015.gada 30.jūlijā tiesu izpildītājs jau nosūtīja [pers.B], [pers.C] un

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[pers.A] paziņojumu par nekustamā īpašuma apraksti. Tiesu izpildītājs nav iesniedzis kredītiestāžu atbildes, kas pierādītu, ka piedziņas vēršana uz [pers.B] naudas līdzekļiem un ieguldījumiem nav iespējama. Tāpat tiesu izpildītājs nav izvērtējis iespēju vērst piedziņu pret [pers.B] darba samaksu, piederošo kustamo mantu (piemēram, automašīnas) u.t.t.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 549.panta otro daļu tiesu izpildītājs nevarēja pieņemt izpildei [pers.C] iesniegto izpildu dokumentu, jo [pers.B] dzīvesvieta ([adrese 3]), mantas atrašanās vieta un darbavieta nav izpildītāja amata vietai noteiktajās robežās.

Tiesai bija jāsecina, ka piedzinējs (kas konkrētajā lietā ir arī solītājs) ir rīkojies ļaunprātīgi, lai palīdzētu [pers.B] izvairīties no civillietas Nr.C17113515 sekām.

2015.gada 14.jūlijā [pers.C] iesniedza tiesā pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā pret [pers.B]. Pieteikumā norādītais saistības pamatojums: starp [pers.C] un [pers.B] 2014.gada 7.augustā noslēgtais aizdevuma līgums; saistības izpildes termiņš: 2015.gada 30.aprīlis; galvenais parāds: EUR 14 500.

Aizdomas par šāda aizdevuma līguma patiesumu rada vairāki apstākļi, kas nevar tikt uzskatīti par nejaušiem, bet gan par apzinātu minēto personu rīcību, lai [pers.B] izvairītos no tai paredzamā nelabvēlīgā sprieduma un īpašuma tiesību atzīšanu par labu [pers.A]. Šādi apstākļi ir, pirmkārt, aizdevuma līgums apzināti varēja būt noslēgts ar atpakaļejošu datumu, jo reāla aizdevuma summas nodošana nav konstatējama, otrkārt, aizdevuma līgums nesatur nekādas sankcijas vai līgumsodus, treškārt, aizdevuma līgumā norādītā aizdevuma summa ir minēta tāda, lai fiktīvajā darījumā iesaistītās personas varētu izmantot Civilprocesa likuma 406.¹ panta otrajā daļā noteiktās tiesības. Tieši tāpēc līgumā minēta summa, kas nepārsniedz 15 000 euro, kā arī netiek pielīgti nekādi līgumsodi, lai izvairītos no varbūtības, ka tiesa šādu pieteikumu neapmierinātu.

Parādniece [pers.B], saņemot no tiesas prasības pieteikumu par saistību piespiedu izpildi brīdinājumā kārtībā, nosūta tiesai noteiktā parauga apstiprināto piekrišanu par parāda esamību.

Ņemot vērā, ka tiesas kompetencē šajā gadījumā neietilpst darījuma izvērtēšana pēc būtības, 2015.gada 22.jūlijā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnese pieņēma lēmumu nodot piespiedu izpildīšanai augstāk minēto maksājumu saistību. Ja parādniece atzina savas parādsaistības pilnā apmērā, tad

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

aizdomas rada fakts, ka viņa tās nevēlējas izpildīt labprātīgi, bet jau tajā pašā nedēļā pieļāva, ka [pers.C] vēršas pie tiesu izpildītāja.

2015.gada 30.jūlijā [pers.C] iesniedza tiesu izpildītājam Kasparam Seleckim pieteikumu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2015.gada 22.jūlija lēmuma piespiedu izpildīšanu. Tajā pašā dienā, 2015.gada 30.jūlijā, tiesu izpildītājs nosūtīja vairākām kredītiestādēm rīkojumus par [pers.B] naudas līdzekļu un noguldījumu apķīlāšanu. Tāpat, tajā pašā dienā, 2015.gada 30.jūlijā, nesagaidot kredītiestāžu atbildes, zvērināts izpildītājs Kaspars Seleckis nosūtīja [pers.B], [pers.C] un [pers.A] paziņojumu, ka 2015.gada 21.augustā plkst. 11:00 tiks veikta nekustamā īpašuma aprakste. Minēto paziņojumu [pers.A] nav saņēmusi.

Tāpat 2015.gada 30.jūlijā tiesu izpildītājs nosūtīja [pers.B] paziņojumu par pienākumu izpildīt nolēmumu un zvērinātiem tiesu izpildītājiem Nataljai Bekasovai un Robertam Kučinskim paziņojumu par sprieduma izpildi ārpus iecirkņa robežām, norādot, ka piedziņa tiek vērsta uz [pers.B] piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma. Paziņojums par piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu tika nosūtīts, nesagaidot kredītiestāžu atbildes.

2015.gada 14.augustā tiesu izpildītājs nosūtīja [pers.B] pieprasījumu un paziņojumu par piedziņas vēršanu un nekustamo īpašumu. 2015.gada 1.septembrī tiesu izpildītājs nosūtīja [pers.B] un [pers.C] paziņojumu par nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtību. 2015.gada 2.septembrī zvērināts tiesu izpildītājs Kaspars Seleckis nosūtīja zināšanai [pers.B], [pers.C] un [pers.A] 2015.gada 21.augusta aktu Nr.589 par nekustamā īpašuma apraksti. Minēto aktu [pers.A] nav saņēmusi.

2015.gada 17.septembrī tiesu izpildītājs nosūtīja [pers.B], [pers.C] un [pers.A] paziņojumu par nekustamā īpašuma pirmo izsoli. Minēto paziņojumu [pers.A] nav saņēmusi.

Nekustamā īpašuma izsole notika 2015.gada 30.septembrī, par ko tiesu izpildītājs 2015.gada 31.oktobrī sastādīja aktu. Augstāko cenu 65000 EUR nosolīja [pers.C]. Vērš uzmanību uz faktu, ka [pers.B] it kā esošais parāds pret [pers.C] sastādīja 14 500 EUR, taču viņš pats ir piedalījies izsolē un par 65000 EUR iegādājies izsolē pārdodamo nekustamā īpašuma ½ daļu. Turklāt ir neticama šīs personas vēlme iegādāties nekustamo

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

īpašumu, par kuru ir īpašumtiesību strīds, zinot, ka [pers.A] prasība tiks apmierināta un [pers.C] īpašuma tiesības tiks dzēstas.

No augstāk aprakstītās situācijas ir redzams, ka pēc [pers.A] prasības pieteikuma iesniegšanas Jūrmalas pilsētas tiesā pret atbildētāju [pers.B] un trešo personu [pers.E] par nekustamā īpašuma izpirkšanu un īpašuma tiesību atzīšanu. [pers.B] un [pers.E] mēģina izvairīties no saistību izpildes, kuras var rasties pēc civillietas Nr.C17113515 izskatīšanas pēc būtības. No visiem augstāk minētajiem faktiem ir secināms, ka ļaunprātīgajās darbībās ir iesaistīts arī piedzinējs (kas konkrētajā lietā ir arī solītājs) – [pers.C].

Zvērināts tiesu izpildītājs Kaspars Seleckis nav izvērtējis iespēju piedziņu vērst pret, piemēram, [pers.B] piederošo nekustamo īpašumu [adrese 3], kadastra Nr. [2], kas nav nekādi apgrūtināts, kā vien ar [pers.B] vīra atzīmi, bet gan mērķtiecīgi un lielā steigā, [pers.C] pieteikuma saņemšanas dienā 2015.gada 30.jūlijā, nolēma vērst piedziņu par civillietas Nr.C17113515 strīdus nekustamo īpašumu.

Blakus sūdzības iesniedzēja nav saņēmusi paziņojumu par nekustamā īpašuma apraksti, nekustamā īpašuma aprakstes aktu, kā arī paziņojumu par nekustamā īpašuma izsoli.

Tiesas kolēģija, izvērtējusi blakus sūdzības motīvus, pārbaudījusi lietas materiālus, kas attiecas uz izskatāmo jautājumu, un novērtējusi to kopumā, atzīst, ka blakus sūdzība ir nepamatota un noraidāma, bet pirmās instances tiesas tiesneses lēmums ir atstājams negrozīts.

Civilprocesa likuma 447.¹ panta otrajā daļā noteic, ja tiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie motīvi ir pareizi un pietiekami, tā lēmumā var norādīt, ka pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem. Šādā gadījumā šā likuma 230.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktos lēmuma motīvus var nenorādīt.

Tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.¹ panta otrajā daļā noteikto atzīst, ka Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2016.gada 4.februāra lēmumā norādītie motīvi ir pareizi un pietiekami, līdz ar ko pilnībā pievienojas pārsūdzētā lēmuma motīviem.

Tiesas kolēģija atzīst, ka blakus sūdzībā izteiktie iebildumi par pirmās instances tiesas tiesneses lēmumu nevar būt pamats lēmuma atcelšanai, jo tie ir blakus sūdzības

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

iesniedzējas subjektīvs ieskats par tiesību normu interpretāciju, kas nav pareiza. Blakus sūdzībā ietvertie argumenti nerada pamatu izdarīt citādus secinājumus un nerada pamatu pirmās instances tiesas tiesneses lēmuma atcelšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 548.panta noteikumiem, izskatot pieteikumu par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu, tiesas pienākums ir pārlicināties, vai izsole ir organizēta un noritējusi atbilstoši Civilprocesa likuma normām un vai nav konstatējami tādi pārkāpumi, kuri būtu par pamatu izsoles atzīšanai par spēkā neesošu.

Blakus sūdzības iesniedzēja norādījusi, ka prasības nodrošinājumu atzīmi zemesgrāmatā varēja dzēst tikai tā pati tiesa, kura to piemērojusi, nevis zemesgrāmatu nodaļas tiesnese.

Tiesas kolēģija minēto iebildumu atzīst par nepamatotu, jo šajā gadījumā notikusi prasības nodrošinājumu atzīmes dzēšana saskaņā ar Civilprocesa likuma 613.panta piekto daļu (nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšana), nevis jautājuma par prasības nodrošinājuma atcelšanu izskatīšana saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.panta piekto daļu. Konkrētajā gadījumā jautājumu par zemesgrāmatā ierakstīto parāda saistību un aizlieguma atzīmju dzēšanu lemj tiesa un pamats to dzēšanai ir tiesas lēmums, kurā attiecīgais jautājums ir izlemts.

Civilprocesa likuma 613.panta piektā daļa noteic, ka, apmierinot pieteikumu, tiesa pieņem lēmumu: 1) par izsoles akta apstiprināšanu un pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda; 2) neatkarīgi no kreditora piekrišanas – par visu zemesgrāmatā uz šo īpašumu ierakstīto parādu saistību dzēšanu, par kurām ieguvējs nav tieši paziņojis, ka uzņemas tās uz sevi; 3) neatkarīgi no kreditora piekrišanas – par to apgrūtinājumu dzēšanu, kuri pieņemti kā nosacījums, īpašumu iegūstot (609.pants); 4) par zemesgrāmatā uz šo īpašumu ierakstīto aizlieguma atzīmju dzēšanu; 5) par sūdzības par izsoles atzīšanu par spēkā neesošu noraidīšanu, ja šāda sūdzība ir iesniegta.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, lēmuma nozīme ir tā, lai nosolītā nekustamā manta tiktu nostiprināta uz ieguvēja vārda tikai ar tiem apgrūtinājumiem un aizliegumiem, kurus ieguvējs pats uzņēmis labprātīgi, vai kuri viņam saistoši uz likuma pamata. Tamdēļ arī tiesai tajā pašā izsoles lietā ir jāizšķir jautājumi par to, ciktāl katra atzīme vai pants ir

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

saistoši jaunajam ieguvējam (sk.F.Konradi un T.Zvejnieks (sastād.). Civilprocesa likums ar paskaidrojumiem. Rīga: Valsts tipogrāfijas izdevums, 1939, 379.lpp.).

Minētais rada pamatu secinājumam, ka lietas par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda izskatīšanas ietvaros tiesai piešķirta kompetence lemt tikai par visu to parādsaistību dzēšanu, kuras zemesgrāmatās bijušas ierakstītas izsoles izziņošanas un izsoles akta apstiprināšanas laikā. Tiesas lēmums nav attiecināms uz vēlāk ierakstītu prasības nodrošinājuma atzīmi (Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2009.gada 14.oktobra lēmumu lietā Nr.SKC-1017).

Kā atzīts tiesību doktrīnā, lēmuma nozīme ir tā, lai nosolītā nekustamā manta tiktu nostiprināta uz ieguvēja vārda tikai ar tiem apgrūtinājumiem un aizliegumiem, kurus ieguvējs pats uzņēmis labprātīgi, vai kuri viņam saistoši uz likuma pamata. Tamdēļ arī tiesai tajā pašā izsoles lietā ir jāizšķir jautājumi par to, ciktāl katra atzīme vai pants ir saistoši jaunajam ieguvējam (sk.F.Konradi un T.Zvejnieks (sastād.). Civilprocesa likums ar paskaidrojumiem. Rīga: Valsts tipogrāfijas izdevums, 1939, 379.lpp.).

„Aizlieguma atzīme pati par sevi nedod nekādu lietisku tiesību tai personai, kurai par labu tā ierakstīta, jo tai ir tīri personisks raksturs. Šāda atzīme ir īpašnieka personīgo saistību sekas un zaudē savu nozīmi, tiklīdz par nekustamās mantas īpašnieku zemesgrāmatās tiek ierakstīta cita persona... Aizliegums (atzīmes veidā) līdz ar nekustamās mantas pārdošanu piespiedu kārtībā (izsolē) ir zaudējis savu praktisko nozīmi...” (Civilprocesa likuma komentāri. Trešais paplašinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcija.-Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2006, 875.lpp.).

Konkrētajā gadījumā arī pati blakus sūdzības iesniedzēja norādījusi un lietā nav strīda, ka, pamatojoties, Jūrmalas pilsētas tiesas 2015.gada 8.jūnija lēmumu lietā Nr.C17113515, C-1135- 15/03, 2015.gada 18.jūnijā zemesgrāmatas nodalījumā ierakstīta aizlieguma atzīme uz [pers.B] piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma [adrese 1], kadastra Nr. [1]. Savukārt, zvērināta tiesu izpildītāja atzīme par piedziņas vēršanu uz nekustamā īpašuma domājamo daļu, zemesgrāmatā ierakstīta 2015.gada 6.augustā.

Tādējādi zvērināta tiesu izpildītāja piedziņas atzīme zemesgrāmatā ierakstīta nepilnus divus mēnešus pēc prasības nodrošinājuma ietvaros piemērotās aizlieguma

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

atzīmes. Līdz ar ko saskaņā ar Civilprocesa likuma 613.panta piekto daļu 2015.gada 18.jūnijā zemesgrāmatas nodalījumā ierakstīta aizlieguma atzīme bija dzēšama.

Tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas atzinumam, ka [pers.A] atbilstoši Civilprocesa likumā noteiktajam (76.nodaļa „Piedzinēja, parādnieka un citu personu tiesību aizsardzība, izpildot tiesas spriedumu”) ir bijusi tiesīga griezties tiesā ar prasību savu tiesību aizsardzībai, kā to paredz Civilprocesa likuma 633.pants, tajā skaitā, lūgt nolēmuma izpildes apturēšanu.

Tiesas kolēģija konstatē, ka prasītāja Civilprocesa likuma 633.pantā noteiktās tiesības nav izmantojusi, ka arī nav lūgusi piemērot Civilprocesa likuma 138.panta pirmās daļas 7.punktā noteikto prasības nodrošinājuma līdzekli – izpildu darbības atlikšana (arī aizliegums tiesu izpildītājam nodot naudu vai mantu piedzinējam vai parādniekam vai mantas pārdošanas apturēšana).

Blakus sūdzības iesniedzēja norādījusi uz [pers.C] un [pers.B] starpā 2014.gada 7.augustā noslēgto aizdevuma līgumu un tā it kā fiktīvo raksturu, personu vēlmi izvairīties no saistību izpildes.

Tiesas kolēģija atzīst, ka minētais iebildums šajā procesuālā stadijā ir atstājams bez ievērības, jo nevar būt izskatīšanas priekšmets pie jautājuma par izsoles akta apstiprināšanu izskatīšanas. Tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 73.nodaļu pārbauda zvērīnāta tiesu izpildītāja veikto procesuālo darbību atbilstību Civilprocesa likuma tiesību normām.

Tiesas kolēģija atzīt par nepamatotu blakus sūdzības iesniedzējas norādi, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 549.panta otro daļu tiesu izpildītājs nevarēja pieņemt izpildei [pers.C] iesniegto izpildu dokumentu, jo [pers.B] dzīvesvieta ([adrese 3]), mantas atrašanās vieta un darbavieta nav izpildītāja amata vietai noteiktajās robežās.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 549.panta otro daļu tiesu izpildītājam ir jāpieņem izpildei izpildu dokuments, ja parādnieka dzīvesvieta (juridiskajām personām – juridiskā adrese), mantas atrašanās vieta vai darbavieta ir tiesu izpildītāja amata vietai noteiktajās robežās (iecirknī), kā arī šā panta 2.¹daļā minētajā gadījumā.

Tāpat tiesu izpildītājs var pieņemt arī citus izpildu dokumentus, kuru izpilde veicama tās apgabaltiesas darbības teritorijā, pie kuras viņš pastāv. Savukārt, Civilprocesa

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

likuma 549.panta pirmā daļa nosaka, ka pēc piedzinēja rakstveida pieteikuma, pamatojoties uz izpildu dokumentu, tiesu izpildītājs uzsāk izpildu darbības.

Konkrētajā gadījumā izpilde ir veicama Rīgas apgabaltiesas teritorijā. Līdz ar to Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.54 zvērinātam tiesu izpildītājam Kasparam Seleckim bija tiesības pieņemt izpildei Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2015.gada 22.jūlija lēmumu par [pers.B] saistības bezstrīdus piespiedu izpildīšanu par labu [pers.C].

2015.gada 30.jūlijā zvērināts tiesu izpildītājs Kaspars Seleckis Nataljai Bekasovai un Robertam Kučinskim nosūtījis paziņojumu par sprieduma izpildi ārpus iecirkņa robežām.

Tiesu izpildītāja likuma 72.pants noteic, ka zvērināts tiesu izpildītājs par amata darbībām, ko viņš veicis ārpus savas amata vietas iecirkņa vai arī veicis attiecībā uz parādnieku, kura dzīvesvieta vai atrašanās vieta vai juridiskā adrese ir cita iecirkņa teritorijā, paziņo zvērinātam tiesu izpildītājam pēc parādnieka dzīvesvietas vai atrašanās vietas vai juridiskās adreses.

Blakus sūdzības iesniedzēja norādījusi, ka tiesu izpildītājs nav ievērojis Civilprocesa likuma 570.panta trešajā daļā noteikto, jo 2015.gada 30.jūnijā tiesu izpildītājs ir nosūtījis vairākām kredītiestādēm rīkojumus par [pers.B] naudas līdzekļu un noguldījumu apķīlāšanu.

Nesagaidot kredītiestāžu atbildes, tajā pašā dienā, 2015.gada 30.jūlijā tiesu izpildītājs jau nosūtīja [pers.B], [pers.C] un [pers.A] paziņojumu par nekustamā īpašuma apraksti. Tiesu izpildītājs nav iesniedzis kredītiestāžu atbildes, kas pierādītu, ka piedziņas vēršana uz [pers.B] naudas līdzekļiem un ieguldījumiem nav iespējama. Tāpat tiesu izpildītājs nav izvērtējis iespēju vērst piedziņu pret [pers.B] darba samaksu, piederošo kustamo mantu (piemēram, automašīnas).

Tiesas kolēģija minētos iebildumus vērtē kā nepamatotus. No lietas materiāliem redzams, ka 2015.gada 30.jūlijā tiesu izpildītās vairākām kredītiestādēm (21) nosūtījis rīkojumus par naudas līdzekļu apķīlāšanu (..). Lūdz atbildi sniegt gadījumā, ja uz parādnieka vārda kredītiestādē ir atvērti konti un rīkojums attiecībā uz parādnieku tiek pieņemts izpildē.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

No lietas materiāliem redzams, ka kredītiestādes tiesu izpildītājam nav sniegušas atbildes uz minētajiem rīkojumiem, no kā izriet, ka parādniekam kredītiestādēs naudas līdzekļi nav konstatēti.

Tādējādi tiesu izpildītājs nevar iesniegt to, kas viņam pašam nav iesniegts.

Attiecībā par nekustamā īpašuma aprakti, tiesas kolēģija konstatē, ka darbību veikšana saistībā ar nekustamā īpašuma aprakti pati par sevi nav atzīstama par piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu, bet gan vērsta uz nekustamā īpašuma un tā stāvokļa apzināšanu – individuālo īpašību un nolietojuma pakāpi, lai tādējādi varētu pārdot nekustamo īpašumu par visaugstāko cenu un līdz ar to panākt maksimāli lielāka kreditoru skaita apmierināšanu, kā arī padarīt pēc iespējas plašāk pieejamu informāciju par plānoto izsoli.

Civilprocesa likuma 570.panta trešā daļa noteic, ka piedziņas vēršana uz parādnieka nekustamo īpašumu pieļaujama, ja, piemērojot citus piespiedu izpildes līdzekļus, piedzinēja prasījumu saprātīgā termiņā nav iespējams apmierināt. Šāda kārtība neattiecas uz tādu parādu piedziņu, kuri nodrošināti, iekļājot attiecīgo nekustamo īpašumu.

No lietas materiāliem redzams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 555.panta pirmo daļu 2015.gada 30.jūlijā parādniekam nosūtīts paziņojums par pienākumu izpildīt nolēmumu līdz 2015.gada 16.augustam. Tiesu izpildītājs norādījis, ka paziņojumā norādītajā termiņā parāds un sprieduma izpildes izdevumi netika nomaksāti.

Tāpat no lietas materiāliem redzams, ka piedzinējs savā 2015.gada 30.jūlija iesniegumā cita starpā lūdzis vērts piedziņu uz parādniecei piederošo nekustamo īpašumu – [adrese 1]. Kā arī tiesu izpildītājs ir veicis visas procesuālās darbības, kas nepieciešamas piedziņas vēršanai uz parādniecei piederošo nekustamo īpašumu.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu blakus sūdzības iesniedzējas norādi, ka viņa nav saņēmusi paziņojumu par nekustamā īpašuma apraksti, nekustamā īpašuma aprakstes aktu, kā arī paziņojumu par nekustamā īpašuma izsoli.

No lietas materiāliem pievienotā vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksta redzams, ka 2015.gada 31.jūlijā (paziņojums sastādīts 2015.gada 31.jūlijā) [pers.A] nosūtīts paziņojums par nekustamā īpašuma apraksti (sūtījuma Nr.RR159826522LV); 2015.gada 2.septembrī [pers.A] nosūtīts akts par nekustamā īpašuma izsoli apraksti

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

(sūtījuma Nr.RR160901027LV); 2015.gada 17.septembrī [pers.A] nosūtīts paziņojums par nekustamā īpašuma izsoli (sūtījuma Nr.RR161448617LV).

[pers.A] blakus sūdzībai pievienojusi Mans Pasts sūtījumu izsekošanas izdrukas, no kurām redzams, ka visi trīs sūtījumi atgriezti tiesu izpildītājam kā nepiegādāti sūtījumi. Tiesas kolēģija konstatē, ka izdrukas pierāda, ka tiesu izpildītājs ir izpildījis likumā noteiktos pienākumus un [pers.A] kā nekustamā īpašuma kopīpašniecei nosūtījis nepieciešamos paziņojumus uz adresi [adrese 2] (minētā adrese norādīta arī blakus sūdzībā), taču apstāklis, ka pati blakus sūdzības iesniedzēja nav uzskatījusi par nepieciešamu šos sūtījumus saņemt pasta nodaļā, nevar būt pamats uzskatīt, ka tiesu izpildītājs šos paziņojumus nav nosūtījis.

Sūtījumu saņemšana ir atkarīga tikai un vienīgi no paša adresāta darbības vai bezdarbības.

Līdz ar ko tiesas kolēģijas ieskatā tiesu izpildītāja darbībā nav konstatējami Civilprocesa likuma 617.panta pirmajā daļā noteiktie priekšnosacījumi izsoles atzīšanai par spēkā neesošu un vēršot piedziņu uz nekustamo īpašumu, tiesu izpildītājs nav pieļāvis būtiskus procesuālus pārkāpumus.

Tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 8.janvāra lēmums ir pamatots un atstājams negrozāms, bet blakus sūdzība ir noraidāma.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 447.panta pirmo daļu, 447.¹ panta pirmo un otro daļu, 448.panta pirmās daļas 1.punktu, 449.pantu, tiesas kolēģija

n o l ē m a

[pers.A] blakus sūdzību noraidīt. Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 8.janvāra lēmumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese-referente:	M.Ābele
Tiesnese:	I.Strelča
Tiesnese:	L.Gavare

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lietas Nr. C04142113

Lietas arhīva Nr. C-1421-13

LĒMUMS

Rīgā 2014.gada 15.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese I.Celmaņa,

ar sekretāri L.Miezīti,

izskatīja atklātā tiesas sēdē [pers.A] pieteikumu par puses aizstāšanu civillietā Rīgas apgabaltiesas 80.iecirkņa zvērinātas tiesu izpildītājas Baibas Kantmanes pieteikumu par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija izskatīja civillietu Rīgas apgabaltiesas 80.iecirkņa zvērinātas tiesu izpildītājas Baibas Kantmanes pieteikumu par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda un ar 2013.gada 5.februāra lēmumu nolēma:

„Apmierināt Rīgas apgabaltiesas 80.iecirkņa zvērinātas tiesu izpildītājas Baibas Kantmanes pieteikumu par izsoles akta apstiprināšanu.

Apstiprināt 2012.gada 3.decembra izsoles aktu Nr.391 par [pers.B], personas kods [Nr.1], piederošā nekustamā īpašuma – zemes gabala ar kadastra apzīmējumu [Nr.1], uz kura atrodas dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums [Nr.2]) un dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums [Nr.3]), kas atrodas [adrese 1], kadastra Nr. [1], pārdošanu izsolē SIA „[jurid.pers.C]”, reģ.Nr.[5], par Ls 32 000 (trīsdesmit divi tūkstoši lati).

Nostiprināt nekustamo īpašumu – zemes gabals ar kadastra apzīmējumu [Nr.1], uz kura atrodas dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums [Nr.2]) un dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums [Nr.3]), kas atrodas [adrese 1], kadastra Nr. [1], uz ieguvēja SIA „[jurid.pers.C]”, reģ.Nr.[5], vārda.

Dzēst zemesgrāmatā parādu saistības un aizlieguma atzīmes, kas reģistrētas uz nekustamo īpašumu – zemes gabalu ar kadastra apzīmējumu [Nr.], uz kura atrodas dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums [Nr.2]) un dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums [Nr.3]), kas atrodas [adrese 1], kadastra Nr. [1], saglabājot hipotekāro parādu par labu AS

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

„[jurid.pers.D]” nesamaksātās pirkuma daļas Ls 27620,63 apmērā un pārvedot to uz ieguvēju SIA „[jurid.pers.C]”, reģ.Nr.[5].

Ievest SIA „[jurid.pers.C]”, reģ.Nr.[5], nekustamā īpašuma – zemes gabala ar kadastra apzīmējumu [Nr.1], uz kura atrodas dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums [Nr.2]) un dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums [Nr.3]), kas atrodas [adrese 1], kadastra Nr. [1], valdījumā.”

[2] 2014.gada 20.oktobrī Rīgas apgabaltiesā ir saņemts [pers.A] pieteikums par puses aizstāšanu (lietas 123.lapa).

Pieteikumā norādīts, ka 2014.gada 3.jūnijā uz 2014.gada 20.maija pirkuma līguma un 2014.gada 21.maija pirkuma līguma pamata īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu tika nostiprinātas [pers.A], personas kods [Nr.2].

No 2014.gada 1.oktobra SIA „[jurid.pers.C]” nomainījusi savu nosaukumu uz SIA „[jurid.pers.C-1]”.

Pēc pieteicēja rīcībā esošās informācijas, 2013.gada 5.februāra Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas lēmums lietā Nr.C04142113 attiecībā uz ieguvēja ieviešanu Nekustamā īpašuma valdījumā izpildīts netika.

Šobrīd 2013.gada 5.februāra Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas lēmuma lietā Nr.C04142113 attiecībā uz ieguvēja ieviešanu Nekustamā īpašuma valdījumā izpildīšanai nav tiesiska pamata, jo SIA „[jurid.pers.C-1]” izbeigusies īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu. Tajā pašā laikā pastāv iespējamība, ka [pers.A], kā jaunam ieguvējam, var rasties grūtības īpašuma tiesību uz Nekustamo īpašumu likumīgā izlietošanā, proti, viņa ieviešanā Nekustamā īpašuma valdījumā. Uzskata, ka Nekustamā īpašuma īpašnieka maiņa nevar kalpot par pamatu likumīgā spēkā stājušā tiesas nolēmuma nepildīšanā un tas ir jāizpilda. Vērš uzmanību arī tam, ka Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts ar 2011.gada 31.augusta spriedumu lietā Nr.SKC 220/2011 atzinis, ka „Tātad šīs tiesību normas mērķis ir dot iespēju turpināt lietas iztiesāšanu tajos gadījumos, kad viena no pusēm lietā izstājas, bet, ņemot vērā civiltiesiskajās attiecībās pastāvošo līgumu brīvību, likumā paredzēt visus procesuālo tiesību pārņemšanas gadījumus praktiski nav iespējams. Līdz ar to Senāts secina, ka Civilprocesa likuma 77.panta pirmajā daļā iekavās

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

likumdevējs ir minējis piemērus, taču tie nav vienīgie gadījumi, kad tiesa var pieļaut procesuālo tiesību pārkāpšanu.”

[pers.A] norāda, ka šī pieteikuma apmierināšanas gadījumā netiks aizskartas ne ieguvēja SIA „[jurid.pers.C-1]” tiesības (jo SIA „[jurid.pers.C-1]” pārdēvusi Nekustamo īpašumu [pers.A]), ne parādnieka [pers.B] tiesības (jo viņam 2013.gada 5.februāra Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas lēmums lietā Nr.C04142113 ir obligāts un izpildāms), ne bijušā hipotekārā kreditora AS „[jurid.pers.D]” tiesības (jo šobrīd visas hipotēkas un aizlieguma atzīmes uz Nekustamo īpašumu ir dzēstas).

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 77.pantu, pieteicējs lūdz aizstāt lietā Nr.C04142113 attiecībā uz ieguvēja ieviešanu nekustamā īpašuma, kas atrodas [adrese 1], ierakstīts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļā Nr. [4], kadastra Nr. [1], valdījumā SIA „[jurid.pers.C-1]” (iepriekšējais nosaukums SIA „[jurid.pers.C]”, reģ.Nr.[5], ar [pers.A], personas kods [Nr.2]).

[3] Par tiesas sēdi lietas dalībniekiem paziņots Civilprocesa likuma paredzētajā kārtībā.

Tiesā saņemti Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes, zvērinātas tiesu izpildītājas Baibas Kantmanes un SIA „[jurid.pers.C-1]” iesniegumi ar lūgumu izskatīt pieteikumu bez viņu piedalīšanās tiesas sēdē (lietas 130., 131., 132.lapa).

Pieteicējs [pers.A], parādnieks [pers.B], MSIA „jurid.pers.L” administrators Austris Lošaks, VAS „jurid.pers.M” pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradušies, nav ziņojuši par neierašanās iemesliem un nav lūguši atlikt liets izskatīšanu.

Tiesa nekonstatēt Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā paredzētos pamatus lūguma izskatīšanas atlikšanai un nolemj izskatīt lūgumu bez neieradušos personu klātbūtnes.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus un Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka lūgums ir pamatots un apmierināms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 77.panta pirmo daļu, *ja viena no pusēm lietā izstājas (fiziskās personas nāve, juridiskā persona beidz pastāvēt, prasījuma cesija, parāda*

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

pārvede un citi apstākļi), tiesa pieļauj aizstāt šo pusi tās tiesību pārņēmējam. Savukārt panta otrā daļa noteic, ka tiesību pārņemšana iespējama jebkurā procesa stadijā.

No lietas materiāliem ir redzams, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 5.februāra lēmums nav pārsūdzēts un stājies spēkā 2013.gada 16.februārī. Lēmums daļā par SIA „[jurid.pers.C]” (tagad SIA „[jurid.pers.C-1]”), reģ.Nr.[5], nekustamā īpašuma – zemes gabala ar kadastra apzīmējumu [Nr.1], uz kura atrodas dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums [Nr.]) un dzīvojamā māja (kadastra apzīmējums [Nr.3]), kas atrodas [adrese 1], kadastra Nr. [1], ievēšanu valdījumā nav izpildīts.

No lietas materiālos esošā pavadraksta (lietas 122.lapa) ir redzams, ka 2013.gada 1.martā SIA „[jurid.pers.C]” ir nosūtīts lēmuma noraksts un izpildu raksts civillietā Nr.C04142113 par izsoles akta apstiprināšanu.

No Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļuma Nr. [4] izraksta (lietas 125.127.lapa) redzams, ka nekustamā īpašuma [adrese 1], kadastra Nr. [1], īpašnieks ir [pers.A], p.k. [Nr.2], pamatojoties uz 2014.gada 20.maija un 2014.gada 21.maija pirkuma līgumiem, kas noslēgti ar SIA „[jurid.pers.C]”, reģ.Nr.[5].

No minētā secināms, ka ir notikusi nekustamā īpašuma tiesību pāreja.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lūgums atbilst Civilprocesa likuma 77.panta noteikumiem un ir pamats aizstāt SIA „[jurid.pers.C]”, reģ.Nr.[5], ar tās tiesību pārņēmēju [pers.A], p.k.[Nr.2].

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 77., 230.pantu, tiesa

n o l ē m a:

Apmierināt lūgumu. Aizstāt civillietā Nr.C04142113 attiecībā uz ieguvēja ievēšanu nekustamā īpašuma, kas atrodas [adrese 1], ierakstīts Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļumā Nr. [4] ar kadastra Nr. [1], valdījumā SIA „[jurid.pers.C-1]” (iepriekšējais nosaukums SIA „[jurid.pers.C]”), reģistrācijas Nr.[5], ar [pers.A], personas kods [Nr.2].

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

(paraksts)

I.Celmiņa

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lietas Nr. C04376811

Lietas arhīva Nr. C-3768-11

LĒMUMS

2015.gada 22.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese Žanete Žimante

ar sekretāri Ievu Biti,

piedaloties zvērinātam tiesu izpildītājam Jānim Strižko, piedzinēja AS “[jurid.pers.C]” un ieguvēja SIA „[jurid.pers.D]” pilnvarotai pārstāvei [pers.A], pieteicēja SIA „[jurid.pers.E]” pilnvarotam pārstāvim zvērinātam advokātam Uldim Šneibaham,

atklātā tiesas sēdē, Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietas Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.40 zvērināta tiesu izpildītāja Jāņa Strižko pieteikumā ar parādnieku Eduardu Miķelsonu, piedzinēju/hipotekāro kreditoru AS “jurid.pers.C”, piedzinēju Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldi, nekustamā īpašuma ieguvēju SIA „[jurid.pers.D]” par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda ietvaros izskatījusi SIA „[jurid.pers.D]” un SIA „[jurid.pers.E]” pieteikumu par puses aizstāšanu,

k o n s t a t ē j a :

2011.gada 29.jūlijā, apmierinot Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.40 zvērināta tiesu izpildītāja Jāņa Strižko (turpmāk- Tiesu izpildītājs) pieteikumu, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija nolēma: apstiprināt 2011.gada 23.maija aktu Nr.130 par nekustamā īpašuma- dzīvokļa īpašuma Nr. [1], kas atrodas [adrese 1], un pie tā piederošo kopīpašuma 539/53818 domājamo daļu no daudzdzīvokļu mājas, kadastra Nr. [1] (turpmāk- Nekustamais īpašums), pārdošanu izolē; nostiprināt Nekustamo īpašumu uz SIA „[jurid.pers.D]” (turpmāk- [jurid.pers.D]) vārda un dzēst visas Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļumā Nr. [2] uz šo īpašumu ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes; ievest [jurid.pers.D] Nekustamā īpašuma valdījumā. Šis tiesas lēmums stāties spēkā.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

2015.gada 13.novembrī tiesā saņemts [jurid.pers.D] un SIA „[jurid.pers.E]” (turpmāk abi kopā - Pieteicēji) pieteikums par ieguvēja- [jurid.pers.D], aizstāšanu lietā ar tā tiesību pārņēmēju- SIA „[jurid.pers.E]” (turpmāk - Sabiedrība). Pieteikumā norādīts, ka 2015.gada 5.novembrī starp Pieteicējiem noslēgts Nekustamā īpašuma pirkuma līgums, saskaņā ar kuru Sabiedrība ieguva īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu. Pirkuma līguma 3.3.punktā ietverts [jurid.pers.D] apliecinājums, ka nav pilnībā veikta tiesas nolēmuma izpilde civillietā Nr.C04376811, jo nav notikusi [jurid.pers.D] ievešana īpašuma valdījumā. [jurid.pers.D] ar brīdi, kad saņēmis pirkuma maksu, nodod Sabiedrībai visas procesuālās tiesības civillietā Nr.C04376811 nolēmuma neizpildītajā daļā, proti, tiesības uz ievešanu īpašuma valdījumā.

Pieteicēji norāda, ka, atbilstoši Civilprocesa likuma 77.pantam, puses aizstāšana lietā ir pieļaujama jebkurā procesa stadijā, tātad arī tiesas nolēmuma izpildes stadijā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 620.⁵panta trešo daļu īpašuma tiesību nostiprināšana zemesgrāmatā nav galējā tiesas nolēmuma par ievešanu valdījumā izpildes stadija. Lai šāds nolēmums faktiski būtu izpildīts, jāveic darbības jaunā īpašnieka iespēju panākšanai lietot nekustamo īpašumu. Arī tiesību doktrīnā ir atzīts, ka ierakstīšana zemesgrāmatās nav pietiekams pamats, lai atzītu, ka jaunais īpašnieks ir ieguvis valdījumu un var savas tiesības īstenot, izstumjot jebkuru, kas kavē to darīt. Var gan konstatēt valdījuma tiesību esamību jaunajam ieguvējam, bet faktiskai šo tiesību īstenošanai, ja kāds liek šķēršļus, ir vajadzīga ievešana valdījumā – faktiskā varas pār lietu nodrošināšana ar tiesu izpildītāja darbībām un dažkārt ar policijas klātbūtni (skat. K.Torgāns, Civilprocesa likuma 620.5panta komentārs. Civilprocesa likuma komentāri. III daļa (61.-86.nodaļa). Autoru kolektīvs K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 488.lpp).

Skatot Civilprocesa likuma 77.panta regulējumu kopsakarā ar 557.panta pirmās daļas 6.punktu un 620.⁵pantā noteikto, secināms, ka ievešana valdījumā ir patstāvīgs piespiedu izpildes līdzeklis un puses procesuālo tiesību pārņemšana ir pieļaujama arī sprieduma izpildes stadijā attiecībā uz ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā.

Tiesas sēdē [jurid.pers.D] un piedzinēja AS “jurid.pers.C” pilnvarotā pārstāve pieteicēja vārdā pieteikumu uzturēja un lūdza apmierināt, kā piedzinēja pārstāve- neiebilda pieteikuma apmierināšanai.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par
izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas
problēmjaudājumiem

Pieteicēja- Sabiedrības, pilnvarotais pārstāvis pieteikumu uzturēja, norādot, ka nav tiesisku šķēršļu tā apmierināšanai.

Tiesu izpildītājs tiesas sēdē pret pieteikumu neiebilda un paskaidroja, ka tiesas lēmums daļā par ievēšanu Nekustamā īpašuma valdījumā nav izpildīts.

Parādnieks- [pers.B] un piedzinēja- Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes pilnvarotais pārstāvis uz tiesas sēdi neieradās. 2015.gada 26.novembrī tiesā saņemts piedzinēja iesniegums ar lūgumu pieteikumu izskatīt bez Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes pārstāvja klātbūtnes (lietas 106.lapa). Nekonstatējusi Civilprocesa likuma 209.pantā noteiktos šķēršļus, tiesa nolēma pieteikumu izskatīt bez neieradušos personu klātbūtnes.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa secina, ka pieteikums apmierināms. Civilprocesa likuma 77.panta pirmajā daļā paredz, ka, ja viena no pusēm lietā izstājas, tiesa pieļauj aizstāt šo pusi tās tiesību pārņēmējam, bet, atbilstoši šā panta otrajai daļai, tiesību pārņemšana ir pieļaujama jebkurā procesa stadijā.

No pieteikuma satura izriet, ka Sabiedrība lietā vēlas iestāties [jurid.pers.D] vietā nolūkā panākt savu, kā jaunā Nekustamā īpašuma īpašnieka, ievēšanu Nekustamā īpašuma valdījumā tiesas 2011.gada 29.jūlija lēmuma par [jurid.pers.D] ievēšanu Nekustamā īpašuma valdījumā piespiedu izpildes ceļā. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2011.gada 29.jūlija lēmuma daļā par Nekustamā īpašuma ieguvēja ievēšanu valdījumā juridiskās sekas ir [jurid.pers.D] kā Nekustamā īpašuma jaunā īpašnieka tiesības ieiet Nekustamā īpašuma valdījumā. Faktu, ka minētā lēmuma izpilde notikusi nav, apliecina Tiesu izpildītāja rakstveida uzziņa (lietas 94.lapa) un sniegtie paskaidrojumi tiesas sēdē. Lietas dalībnieku starpā par šo faktu strīda nav. Fakts, ka Nekustamo īpašumu Sabiedrība no [jurid.pers.D] nopirka tiesas lēmuma izpildes stadijā, apstiprina pieteikumam pievienotā 2015.gada 5.novembra Nekustamā īpašuma pirkuma līguma Nr.4.15-06/226 kopija (lietas 92.-93.lapa). Ielūkojoties tiesai pieejamajā datorizētajā zemesgrāmatā, tiesa ir pārliecinājusies, ka 2015.gada 16.novembrī, pamatojoties uz minēto pirkumu līgumu, zemesgrāmatā ierakstīta [jurid.pers.D] īpašuma tiesību uz Nekustamo īpašumu izbeigšanās un par Nekustamā īpašuma īpašnieci zemesgrāmatā ierakstīta Sabiedrība. Līdz ar to Civillietu tiesu kolēģija konstatē, ka stadijā, kad ir izpildāms tiesas nolēmums daļā par

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Nekustamā īpašuma īpašnieka ievēšanu Nekustamā īpašuma valdījumā, [jurid.pers.D] savas īpašuma tiesības un līdz ar to arī tiesības uz ievēšanu Nekustamā īpašuma valdījumā, darījuma ceļā ir nodevis Sabiedrībai un Sabiedrības šīs tiesības ir pārņēmusi.

Tā kā Sabiedrība ir pārņēmusi [jurid.pers.D] tiesības uz ievēšanu Nekustamā īpašuma valdījumā un spēkā nācis tiesas lēmums par [jurid.pers.D] ievēšanu Nekustamā īpašuma valdījumā nav izpildīts, tiesa, vadoties no Civilprocesa likuma 77.panta pirmās daļas, atzīst par iespējamu pieļaut [jurid.pers.D] aizstāšanu lietā ar tā tiesību pārņēmēju-Sabiedrību.

Atbildot uz pieteikumā ietvertu lūgumu lemt jautājumu par Sabiedrības ievēšanu Nekustamā īpašuma valdījumā, tiesa norāda, ka jautājums par Nekustamā īpašuma ieguvēja ievēšanu valdījumā lietā jau ticis izlemts ar spēkā nākušu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2011.gada 29.jūlija lēmumu. Likums neparedz atkārtoti lemt šādu jautājumu, aizstājot ieguvēju Civilprocesa likuma 77.pantā noteiktajā kārtībā.

Vadoties no iepriekš norādītā un ievērojot Civilprocesa likuma 230.panta pirmo daļu, tiesa

n o l ē m a :

SIA „[jurid.pers.D]” un SIA „[jurid.pers.E]” pieteikumu apmierināt. Civillietā Nr.C04376811 SIA „[jurid.pers.D]”, reģistrācijas Nr. [1], aizstāt ar tās tiesību pārņēmēju SIA „[jurid.pers.E]”, reģistrācijas Nr. [2].

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese

Ž.Žimante

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lietas Nr. C04293513

Lietas arhīva Nr. C-2935-13

LĒMUMS

Rīgā, 2015.gada 22.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese Dzintra Balta,

ar tiesas sēdes sekretāri Valdu Kjaksti,

piedaloties tiesu izpildītājam Jānim Strižko, SIA „[jurid.pers.D]” un AS „[jurid.pers.E]” pārstāvei [pers.C], SIA „[jurid.pers.D]” pārstāvim advokātam Uldim Šneibaham,

izskatīja atklātā tiesas sēdē SIA „[jurid.pers.D]” un SIA „[jurid.pers.D]” pieteikumu par puses aizstāšanu civillietā tiesu izpildītāja Jāņa Strižko pieteikumā par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvējas vārda ar parādniecēm [pers.A], [pers.B], piedzinēju un hipotekāro kreditori AS „[jurid.pers.D]”.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 28.jūnija lēmumu tiesu izpildītāja pieteikums apmierināts, apstiprinot nekustamā īpašuma [adrese 1] 2013.gada 28.maija izsoles aktu Nr.328, nostiprinot minēto nekustamo īpašumu uz SIA „[jurid.pers.D]” (turpmāk – ieguvēja) vārda, dzēšot zemesgrāmatā uz šo nekustamo īpašumu ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes, kā arī ievēdot ieguvēju nekustamā īpašuma valdījumā.

[2] Rīgas apgabaltiesā saņemts ieguvējas un SIA „[jurid.pers.F]” (turpmāk – ieinteresētā persona) pieteikums par puses aizstāšanu, kurā pamatojoties uz Satversmes 92.pantu, Civilprocesa likuma 77.panta pirmo un otro daļu, 557.panta pirmās daļas 6.punktu, lūgts tiesu aizstāt ieguvēju ar SIA „[jurid.pers.F]” un lemt par SIA „[jurid.pers.F]” ievešanu nekustamā īpašuma [adrese 1] valdījumā. Pieteikums pamatots ar tālāk norādītiem argumentiem.

[2.1] 2015.gada 5.novembrī starp ieguvēju un ieinteresēto personu noslēgts pirkuma līgums, ar kuru ieguvēja pārdevusi ieinteresētajai personai nekustamo īpašumu [adrese 1]. Līguma 3.4.punktā ieguvēja apliecinājusi, ka nav pilnībā veikta sprieduma

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

izpilde civillietā Nr.C04293513, jo nav veikta ievēšana īpašuma valdījumā, kā arī ieguvēja ar pirkuma maksas saņemšanas brīdī nodod ieinteresētajai personai visas procesuālās tiesības civillietā sprieduma neizpildītajā daļā par ievēšanu īpašuma valdījumā.

[2.2] Satversmes tiesa ir norādījusi, ka taisnīgas tiesas jēdzienā ietilpstošā personas tiesību efektīva aizsardzības nav iedomājama bez spēkā esošu nolēmumu izpildīšanas garantijām (*sk.Satversmes tiesas 2015.gada 16.aprīļa sprieduma lietā Nr.2014–13–01 secinājumu daļas 11.punktu; Briede J, Višķere I., Litvins G., Bitāns A., Danovskis E. Latvijas Republikas Satversmes 92.panta komentārs. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa, Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs Baloža R. zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 141.lpp.*).

Attiecīgi Civilprocesa likuma 77.panta otrajā daļā norādītais jēdziens „jebkurā procesa stadijā”, ietver arī sprieduma izpildes stadiju, kas ir daļa no civilprocesa stadijām (*sk.<https://www.tiesas.lv/process> [aplūkots: 2015.gada 25.septembrī]; šī izpratne saglabājusies no Padomju civilprocesuālajām tiesībām, skat.: Rozenbergs J., Briģis I. Padomju Civilprocesuālās tiesības. Rīga: Zvaigzne, 1978, 18.lpp.*).

Arī tiesu praksē sprieduma izpildes gadījumā ir pieļaujama puses procesuālo tiesību aizstāšana, piemērojot Civilprocesa likuma 77.panta otro daļu (*sk.Tukuma rajona tiesas 2013.gada 15. oktobra spriedumu civillietā Nr.C37088413, arhīva Nr.C–0884–13*).

[2.3] Tiesas spriedumu izpilde ir civilprocesa stadija, kas ir reglamentēta atbilstoši noteikumiem, kas ietverti Civilprocesa likuma E daļā (*sk.Rudevska B., Torgāns K. Civilprocesa likuma 538.panta komentārs. Civilprocesa likuma komentāri. III daļa (61.–86.nodaļa). Autoru kolektīvs Torgāna K. zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 167.lpp.*). Civilprocesa likuma 557.panta nosaka piespiedu izpildes līdzekļus, kurus piemērojot, tiesu izpildītājs var panākt nolēmuma izpildi. Šī panta pirmās daļas 6.punktā kā piespiedu izpildes līdzeklis ir norādīts – ievēšana valdījumā.

[2.4] Ievēšanas valdījumā, kuras kārtību noteic Civilprocesa likuma 74.²nodaļa, ir tiesiska procedūra, kurā galīgā veidā tiek pabeigt strīda noregulēšana starp agrāko īpašnieku un jauno īpašnieku, par kuru tiesiskajām attiecībām ir tiesas spriedums, kas prasa tā izpildīšanu, radot iespēju jaunajam īpašniekam īstenot savas Civillikuma 927.pantā noteiktās īpašuma tiesības.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

No Civilprocesa likuma 620.⁵panta trešās daļas izriet, ka īpašuma tiesību nostiprināšana zemesgrāmatā nav galējā sprieduma izpildes stadija un lai spriedums faktiski būtu izpildīts, jāveic darbības kas faktiski panāk jaunā īpašnieka iespēju lietot nekustamo īpašumu. Arī tiesību doktrīnā ir atzīts, ka ierakstīšana zemesgrāmatās nav pietiekams pamats, lai atzītu, ka jaunais īpašnieks ir ieguvis valdījumu un var savas tiesības īstenot, izstumjot jebkuru, kas kavē to darīt. Var gan konstatēt valdījuma tiesību esamību jaunajam ieguvējam, bet faktiskai šo tiesību īstenošanai, ja kāds liek šķēršļus, ir vajadzīga ieviešana valdījumā – faktiskā varas pār lietu nodrošināšana ar tiesu izpildītāja darbībām un dažkārt ar policijas klātbūtni (*sk. Torgāns K. Civilprocesa likuma 620.5panta komentārs. Civilprocesa likuma komentāri. III daļa (61.–86.nodaļa). Autoru kolektīvs Torgāna K. zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 488.lpp.*).

Tādēļ secināms, ka spriedumu izpildei lietās, kas skar īpašuma tiesību nostiprināšanu, nepieciešama arī ieguvēja ieviešana nekustamā īpašuma valdījumā. Skatot Civilprocesa likuma 77.panta regulējumu kopsakarā ar 557.panta pirmās daļas 6.punktu un 620.⁵pantu secināms, ka ieviešana valdījumā ir patstāvīgs piespiedu izpildes līdzeklis un puses procesuālo tiesību pārņemšana ir pieļaujama arī šajā sprieduma izpildes stadijā, kas ietilpst jēdziena „jebkurā procesa stadijā” saturā. Tādēļ nekustamā īpašuma ieguvējam ir jāvērsas tiesā ar pieteikumu par pušu procesuālo tiesību pārņemšanu un ieviešanu iegūtā nekustamā īpašuma valdījumā.

[3] [pers.A] un [pers.B] tiesas sēdē nav ieradušās.

Saskaņā ar 2015.gada 25.novembra pavadrakstu par tiesas sēdi lietas dalībniekiem paziņots likumā noteiktā kārtībā. Tiesa nekonstatēja lietas izskatīšanas atlikšanas pamatus un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu nolēma izskatīt pieteikumu bez neieradušos lietas dalībnieku klātbūtnes.

[4] Klātesošie lietas dalībnieki izteicās par izskatāmo jautājumu.

[4.1] Ieguvējas pārstāve uzturēja pieteikumu uz tajā norādītajiem pamatiem. Paskaidroja, ka ieviešana nekustamā īpašuma valdījumā nav notikusi un ieguvēja ir nodevusi savas procesuālās tiesības uz ieviešanu valdījumā ieinteresētajai personai.

[4.2] Ieinteresētās personas pārstāvis uzturēja pieteikumu uz tajā norādītajiem pamatiem un lūdza to apmierināt. Uzskatīja, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 77.panta

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

pirmajai daļai skaidrības un noteiktības labad ir jāizlemj par ieinteresētās personas ieviešanu nekustamā īpašuma valdījumā.

[4.3] Tiesu izpildītājam nebija iebildumu pieteikuma apmierināšanai. Tiesu izpildītājs paskaidroja, ka tehnisku iemeslu dēļ ieviešana nekustamā īpašuma valdījumā nav notikusi. No tiesu izpildītāja paskaidrojumiem izriet, ka viņa rīcībā ir izpildu raksts un lai izpildītu ieviešanu valdījumā par labu citai personai, ir nepieciešams lēmums par attiecīgā lietas dalībnieka aizstāšanu ar šo citu personu.

Motīvu daļa

[5] Noklausījusies klātesošo lietas dalībnieku/pārstāvju paskaidrojumus, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka lūgums apmierināms.

[5.1] Tiesa konstatē, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 28.jūnija lēmumu apmierināts tiesu izpildītāja pieteikums un nekustamā īpašuma ieguvēja SIA „[jurid.pers.D]” ievesta nekustamā īpašuma [adrese 1] valdījumā. Saskaņā ar 2015.gada 5.novembra nekustamā īpašuma pirkuma līguma Nr.415 – 06/227 3.4.punktu lēmums daļā par ieviešanu nekustamā īpašuma valdījumā nav izpildīts. Tas izriet arī no tiesu izpildītāja Jāņa Strižko 2015.gada 23.oktobra paziņojuma izpildu lietā Nr.526/040/2013.

[5.2] Saskaņā ar ierakstiem Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļījumā Nr. [2], ieguvējas īpašuma tiesības zemesgrāmatā reģistrētas 2013.gada 12.augustā pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 28.jūnija lēmumu lietā Nr.C04293513 C-2935-13/11, kas stājies likumīgā spēkā 2013.gada 9.jūlijā. Savukārt ieguvēja tālāk nekustamo īpašumu atsavinājusi ieinteresētajai personai, pamatojoties uz 2015.gada 5.novembra nekustamā īpašuma pirkuma līgumu Nr.4.15 – 06/227. Ieinteresētās personas īpašuma tiesības zemesgrāmatā reģistrētas 2015.gada 17.novembrī.

[5.2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 77.panta pirmajai daļai, *ja viena no pusēm lietā izstājas (fiziskās personas nāve, juridiskā persona beidz pastāvēt, prasījuma cesija, parāda pārvede un citi apstākļi), tiesa pieļauj aizstāt šo pusi tās tiesību pārņēmējam*. Tāpat minētā panta otrā daļas noteic, ka *tiesību pārņemšana iespējama jebkurā procesa stadijā*.

Tiesa atzīst, ka piemērojot minēto normu pēc jēgas un mērķa pastāv pamats puses

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

aizstāšanai attiecībā uz ievēšanu nekustamā īpašuma valdījumā.

Civillikuma 876.pants noteic, ka *lietas valdījums ir īpašuma tiesībai atbilstoša faktiskā vara par lietu.*

Tiesa ņem vērā, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 28.jūnija lēmumu atbilstoši Civilprocesa likuma 613.pantam ir izņemts procesuāls izpildes jautājums par ieguvējas ievēšanu valdījumā. Tas nozīmē, ka parādniekam nav tiesības valdījumu paturēt, bet ieguvējai ir tiesības prasīt izpildīt lēmumu par ievēšanu valdījumā attiecībā pret parādnieku. Valdījums ir īpašuma tiesībai atbilstoša faktiskā vara, kuru tās procesuālajā nozīmē ieguvēja nebija realizējusi, bet īpašuma tiesības ieguvēja ir nodevusi ieinteresētajai personai. Tāpēc tiesa atzīst, ka ieinteresētajai personai ir pamats uz īpašuma tiesību pamata iestāties ieguvējas vietā attiecībā uz ievēšanu nekustamā īpašuma valdījumā pret parādnieku.

[5.3] Tiesa atzīst, ka Civilprocesa likuma 77.panta kārtībā ir risināms tikai jautājums par puses aizstāšanu.

Savukārt puses aizstāšana nedod tiesības atkārtoti pieteikt jau izņemtu lūgumu un nerada pamatu grozīt izpildāmo nolēmumu, bet gan dod tiesības tai personai, kura iestājas kādas puses vietā, prasīt nolēmuma izpildi sev par labu.

Tiesa konstatē, ka lietā jautājums par ievēšanu valdījumā jau ir ticis izņemts, tādēļ secina, ka to nav pamata lemt no jauna. Apmierinot pieteikumu par ieguvējas aizstāšanu ieinteresētā persona iestājas ieguvējas vietā un ievēšana valdījumā izpildāma par labu ieinteresētajai personai.

Tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 77., 230.pantu,

nolēma

pieteikumu apmierināt. Aizstāt ieguvēju „[jurid.pers.D]” ar SIA „[jurid.pers.F]” attiecībā uz ievēšanu nekustamā īpašuma valdījumā civillietā tiesu izpildītāja Jāņa Strižko pieteikumā par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvējas vārda ar parādniecēm [pers.A], [pers.B], piedzinēju un hipotekāro kreditori AS „[jurid.pers.E]”.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese: (paraksts) Dz.Balta

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lietas Nr. C04341712

Lietas arhīva Nr. C-3417-12

LĒMUMS

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesnesis M.Sviķis,

2014.gada 2.decembrī izskatīja rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu Rīgas apgabaltiesas 49.amata iecirkņa zvērināta tiesu izpildītāja Jura Gehtmana pieteikumā par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda un ierakstu dzēšanu zemesgrāmatā, sakarā ar [pers.A] pieteikumu par procesuālo tiesību pārņemšanu un ievēšanu nekustamā īpašuma valdījumā, un

konstatēja:

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2012.gada 27.augusta lēmumu apmierināts tiesu izpildītāja pieteikums. Apstiprināts 2012.gada 4.jūlija izsoles akts Nr.100. Nekustamais īpašums nostiprināts uz ieguvēja [pers.B] vārda, vienlaikus dzēšot zemesgrāmatā uz nekustamo īpašumu ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes.

2014.gada 24.oktobrī tiesā saņemts [pers.A] pieteikums par procesuālo tiesību pārņemšanu un ievēšanu nekustamā īpašuma valdījumā, ar kuru lūgts aizstāt ieguvēju [pers.B] ar [pers.A] un pieņemt lēmumu par [pers.A] ievēšanu nekustamā īpašuma [adrese 1], valdījumā.

Pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar 2013.gada 27.augusta pirkuma līgumu nekustamais īpašums tika atsavināts pieteicējam [pers.A] un 2013.gada 3.septembrī tika ierakstīts zemesgrāmatā uz pieteicēja vārda. Izskatot civillietu par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda, tiesa neizlēma jautājumu par ievēšanu nekustamā īpašuma valdījumā.

Pārbaudot lietas materiālus, Civillietu tiesu kolēģijas tiesnesis atzīst, ka lūgums par lietas dalībnieka aizstāšanu un ievēšanu nekustamā īpašuma valdījumā ir noraidāms kā nepamatots.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad, pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2012.gada 27.augusta lēmumu, 2012.gada 5.oktobrī

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

zemesgrāmatā tika nostiprinātas [pers.B] tiesības uz nekustamo īpašumu [adrese 1], bet 2013.gada 3.septembrī īpašuma tiesības uz šo nekustamo īpašumu ir nostiprinātas [pers.A].

Civilprocesa likuma 77.panta pirmā daļa nosaka, ka, ja viena no pusēm lietā izstājas (fiziskās personas nāve, juridiskā persona beidz pastāvēt, prasījuma cesija, parāda pārvede un citi apstākļi), tiesa pieļauj aizstāt šo pusi tās tiesību pārņēmējam.

Izskatot civillietu par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda, jautājums par ieguvēja ieviešanu nekustamā īpašuma valdījumā netika lemts, jo netika iesniegts attiecīgs pieteikums.

Civilprocesa likuma norma, pamatojoties uz kuru tiek pieņemts lēmums par ieguvēja ieviešanu nekustamā īpašuma valdījumā, ir piemērojama tikai gadījumos, kad uz nekustamo īpašumu tiek vērsta piedziņa.

Nemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pie apstākļiem, kad ieguvējs [pers.B] tiesības tikt ievestam nekustamā īpašuma valdījumā nav izmantojis, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 613.panta piektās daļas noteikumiem, izlemjot jautājumu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda, proti [pers.B], jebkuru citu personu, kas ieguvusi īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu jau pēc tā nostiprināšanas zemesgrāmatā uz ieguvēja vārda, nevar tikt atzīta šajā lietā par [pers.B] tiesību pārņēmēju attiecībā uz lietu tiesību tikt ievestam nekustamā īpašuma valdījumā.

Nemot vērā visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka [pers.A] pieteikums par procesuālo tiesību pārņemšanu un ieviešanu nekustamā īpašuma valdījumā ir noraidāms kā nepamatots. Vadoties no iepriekšminētā un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 77. un 613.panta, Civillietu tiesu kolēģijas tiesnesis

nolēma:

[pers.A] pieteikumu par procesuālo tiesību pārņemšanu un ieviešanu nekustamā īpašuma valdījumā civillietā Rīgas apgabaltiesas 49.amata iecirkņa zvērināta tiesu izpildītāja Jura Gehtmana pieteikumā par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda un ierakstu dzēšanu zemesgrāmatā - noraidīt.

Lēmumu var pārsūdzēt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā 10 dienu laikā no tā izsniegšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnesis: /paraksts/ M.Sviķis

Lieta Nr.C02021113

PAC –1853/2013

LĒMUMS

Rīgā 2013.gada 6.augustā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta:

tiesnešu apspriedes priekšsēdētāja tiesnesis G.Aigars,

tiesneses Ļ.Kušnire un I.Ozola

rakstveida procesā izskatīja [pers.A] blakus sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 22.aprīļa lēmumu, ar kuru noraidīts zvērinātas tiesu izpildītājas Sandras Jaunsleines pieteikums par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda un atzīta par spēkā neesošu izsole.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

k o n s t a t ē j a

[1] Zvērināta tiesu izpildītāja Sandra Jaunsleine 2013.gada 27.martā Kurzemes apgabaltiesā iesniegusi pieteikumu par 2013.gada 7.marta izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma [adrese 1], nostiprināšanu uz ieguvēja [pers.A] vārda.

[2] Ar Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 22.aprīļa lēmumu zvērinātas tiesu izpildītājas Sandras Jaunsleines pieteikums par izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda noraidīts. Atzīta par spēkā neesošu nekustamā īpašuma [adrese 1], kas reģistrēts Liepājas pilsētas zemesgrāmatas nodaļā Nr.[2], 2013.gada 7.marta izsole. Noraidīts [pers.A] pieteikums par ievešanu nekustamā īpašuma [adrese 1], valdījumā.

Lēmumā norādīti šādi motīvi.

[2.1] No lietas materiāliem redzams, ka Liepājas zemesgrāmatu nodaļas Liepājas pilsētas zemesgrāmatas nodaļā Nr.[2], uz [pers.B], personas kods [1], vārda nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu un 1367/1895 kopīpašuma domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas un zemes [adrese 1], savukārt, 2009.gada 8.janvārī [pers.B] ir miris.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par
izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas
problēmjaudājumiem

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 73.nodaļu piedziņu var vērst uz parādniekam piederošo nekustamo īpašumu vai parādnieka saistību nodrošināšanai iekļāto nekustamo īpašumu.

[2.2] No konkrētās lietas nav redzams, ka [pers.C] ir nekustamā īpašuma [adrese 1], īpašniece, jo zemesgrāmatā īpašuma tiesības joprojām nostiprinātas uz mirušā [pers.B] vārda.

Civillikuma 1477.panta otrā daļa nosaka, ka lietu tiesības, kas pastāv uz likuma pamata, ir spēkā arī bez ierakstīšanas zemes grāmatā.

Saskaņā ar Civillikuma 384.pantu mantojuma atstājēja nāves brīdī rodas mantojuma tiesība, atklājas mantojums un tas pats par sevi ir uzskatāms par aicinājumu mantiniekiem pieņemt mantojumu.

[2.3] No zvērinātas notāres Jevgenijas Jaungelžes izziņas redzams, ka saskaņā ar 2009.gada 23.novembra mantošanas iesniegumu, uz mirušā [pers.B], personas kods [1], mantojumu ir pieteikusies [pers.C], personas kods [2]. Mantojuma apliecība vēl nav izsniegta. No minētā iesnieguma arī redzams, ka mirušajam [pers.B] ir vēl citi mantinieki – nepilngadīgā meita [pers.D] un dēls [pers.F].

Civillikuma 691.pants nosaka, ka gribu pieņemt mantojumu var izsacīt vai nu noteikti, mutiski vai rakstiski, vai arī klusējot, ar tādu darbību, kuru attiecīgos apstākļos var iztulkot vienīgi tā, ka zināma persona atzīst sevi par mantinieku.

[2.4] Iesnieguma par mantojuma pieņemšanu un apstiprināšanu mantojuma tiesībās iesniegšana notāram nav vienīgais mantojuma pieņemšanas veids. Ņemot vērā, ka mantojuma tiesībās nav apstiprināts neviens no [pers.B] mantiniekiem, tikai tas apstāklis, ka [pers.C] ir uzrakstījusi iesniegumu par mantojuma pieņemšanu, nevar būt par pamatu, lai viņu atzītu par nekustamā īpašuma [adrese 1], īpašnieci. Izvērtēt pierādījumus, lai atzītu, kurš ir [pers.B] mantinieks un kurš ieguvis īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu, nav konkrētās lietas izskatīšanas priekšmets.

[3] Par minēto lēmumu blakus sūdzību iesniedzis [pers.A], pārsūdzēto lēmumu un atcēl.

Blakus sūdzībā norādīti šādi argumenti.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[3.1] Sūdzības iesniedzējs atzīst, ka nekustamais īpašums ir nostiprināts uz [pers.B] vārda, nevis parādnieces vārda, un piekrīt tiesas viedoklim, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 73.nodaļas noteikumu jēgai piedziņa var tikt vērsta tikai uz pašam parādniekam piederošo nekustamo īpašumu vai citai personai piederošu nekustamo īpašumu, ja šī persona likumā noteiktajā kārtībā ir piekritusi, ka nekustamais īpašums „atbild” par citas personas, nevis īpašnieka parādiem. Tajā pašā laikā nepiekrīt tiesas viedoklim, ka konkrētais nekustamais īpašums nav piekritīgs parādniecei, un joprojām atzīstams par [pers.B] īpašumu. Lietā ir konstatēts un nepastāv strīds, ka 2009.gada 8.janvārī [pers.B] miris. Civillikuma 1034.pants noteic, ka ar īpašnieka nāvi īpašuma tiesība pāriet uz viņa mantiniekiem, tādējādi no 2009.gada 8.janvāra [pers.B] vairs nav uzskatāms par nekustamā īpašuma īpašnieku un nekustamā īpašuma tiesība uz nekustamo īpašumu ir pārgājusi viņa mantiniekiem.

[3.2] Attiecībā uz [pers.B] atstāto mantojumu, tajā skaitā nekustamo īpašumu, ir piemērojama Civillikumā noteiktā likumiskā mantošanas kārtība, jo saskaņā ar Civillikuma 781.pantu, kad aicinātais mantojumu jau pieņēmis viņš to vairs nevar atraidīt, savukārt, kas reiz atraidījis viņam piekrītošo mantojumu, tas vairs nevar to pieņemt vēlāk. Divi [pers.B] mantinieki ir atraidījuši viņiem piekrītošo mantojumu, līdz ar to viņi mantojumu vairs nevar pieņemt, savukārt parādniece [pers.B] mantojumu ir pieņēmusi, tādēļ viņa to atraidīt nevar.

[3.3] Nekustamā īpašuma izsole tika rīkota 2013.gada 7.martā, tas ir pēc tam, kad parādniece 2009.gada 23.novembrī izteica gribu pieņemt [pers.B] mantojumu, otra mantiniece [pers.D] 2010.gada 25.februārī atraidīja mantojumu, kā trešais mantinieks saskaņā ar Civillikuma 694.pantu atraidīja mantojumu, bet citi mantinieki uzaicinājumā noteiktajā termiņā līdz 2010.gada 27.februārim nav pieteikušies. No iepriekš minētā izriet, ka parādniece ir pieņēmusi [pers.B] mantojumu pilnā apjomā, tajā skaitā viņam piederējušo nekustamo īpašumu, jo zināmie mantinieki mantojumu atraidījuši, bet citi mantinieki nav pieteikušies. Apstākļi, ka parādniece nav ieradies pie notāres saņemt mantojuma apliecību un uz tās pamata nav nostiprinājusi savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā, nav šķērslis, lai atzītu, ka parādniece ir nekustamā īpašuma īpašniece.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Uzskata, ka pie norādītajiem apstākļiem, nepamatots ir tiesas secinājums, ka [pers.B] mantojuma tiesībās nav apstiprināts neviens [pers.B] mantinieks.

Šajā gadījumā zvērināta notāre Jevgenija Jaungelže izdevusi mantojuma apliecību par parādnieces apstiprināšanu mantojuma tiesībās pēc likuma uz [pers.B] atstāto mantojumu, tajā skaitā izsolīto nekustamo īpašumu, līdz ar to, tiesai izvērtējot jautājumu par to, vai parādniece ir izsolītā nekustamā īpašuma īpašniece bija jāvadās tikai pēc zvērinātas notāres likumā noteiktajā kārtībā nodibinātajiem juridiskajiem faktiem par mantojuma pieņemšanu, atraidīšanu un apstiprināšanu mantojuma tiesībās, nevis pašai pēc savas būtības jāizšķir jautājums par [pers.B] mantojuma pieņemšanu, atraidīšanu un apstiprināšanu mantojuma tiesībās.

[4] Pārbaudījusi lietas materiālus un apsvērusi blakus sūdzībā norādītos argumentus, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta atzīst, ka Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 22.aprīļa lēmums nav pamatots un ir atceļams.

[5] Pārsūdzētajā lēmumā nekustamā īpašuma [adrese 1], izsole atzīta par spēkā neesošu, apgabaltiesai secinot, ka piedziņa uz šo nekustamo īpašumu vērsta nepamatoti, pamatojoties uz apstākli, ka zemesgrāmatā par nekustamā īpašuma īpašnieku ierakstīts [pers.B], kurs ir miris. Apgabaltiesa uzskatīja, ka šādos apstākļos nav ievērots Civilprocesa likuma 557.panta trešās daļā noteikums par to, ka piedziņu var vērst tikai uz parādnieka mantu.

[5.1] Civillietu tiesu palāta piekrīt pirmās instances tiesai, ka saskaņā ar minēto tiesību normu piedziņu pieļaujams vērst vienīgi uz parādnieka nekustamo īpašumu, līdz ar to apgabaltiesa pamatoti vērtējusi, vai konkrētā gadījumā piedziņa vērsta uz tādu nekustamo īpašumu, kas ir [pers.B] īpašums.

Savukārt apgabaltiesas secinājumam, ka piedziņa uz nekustamo īpašumu [adrese 1], vērsta nepamatoti tāpēc, ka zemesgrāmatā par īpašnieku joprojām ir norādīts [pers.B], Civillietu tiesu palāta nepiekrīt, jo šis secinājums ir kļūdainais.

Apgabaltiesa iepriekšminēto secinājusi, neņemot vērā, ka īpašuma tiesība uz nekustamo īpašumu var pastāvēt uz likuma pamata bez ierakstīšanas zemesgrāmatā. Saskaņā ar likumu korroborācija īpašuma tiesību iegūšanai nepieciešama tādos gadījumos,

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

kad ar darījumu iegūst lietu tiesības uz nekustamo īpašumu (Civillikuma 1477.panta pirmā un otrā daļa). Minētais noteikums ietverts arī Zemesgrāmatu likumā, kura 5.pants noteic, ka lietu tiesības, kas pastāv uz likuma pamata (Civillikuma 1477.pants), var arī nostiprināt zemesgrāmatās pēc to personu vēlēšanās, kam šīs tiesības pieder.

No lietas materiāliem redzams, ka [pers.C] skaidri un nepārprotami paudusi gribu pieņemt [pers.B] mantojumu, 2009.gada 23.novembrī vēršoties ar iesniegumu par mantojuma pieņemšanu un apstiprināšanu mantojuma tiesībās pie Kurzemes apgabaltiesas zvērinātai notāres Jevgenijas Jaungelžes (*lietas 48.lapa*).

Nekustamā īpašnieka nāves gadījumā īpašuma tiesības pāriet uz mantiniekiem ar īpašnieka nāvi (Civillikuma 1034.pants). Tiesības uz mantojumu mantiniekam rada mantojuma pieņemšana (Civillikuma 687., 688.,691.pants). Mantojuma pieņemšanas rezultātā radušās tiesiskās sekas ir neatgriezeniskas, jo saskaņā ar Civillikuma 781.pantu, kad aicinātais mantojumu jau pieņēmis, viņš to vairs nevar atraidīt.

Līdz ar to, kaut arī nekustamais īpašums [adrese 1], nav ierakstīts zemesgrāmatā uz [pers.C] vārda, īpašums pieder [pers.C] uz likuma pamata kā [pers.B] mantiniecei, kura ir pieņēmusi mantojumu.

Faktam, ka [pers.C] apliecība par tiesībām uz mantojumu nav izsniegta, konkrētā gadījumā nav tiesiskas nozīmes, jo mantojuma tiesības rada mantojuma pieņemšana nevis apliecības izsniegšana.

[5.2] No blakus sūdzībai pievienotajiem pierādījumiem redzams ka mantot aicinātā [pers.B] nepilngadīgā meita – [pers.D] mantojumu atraidījusi, viņas likumiskajai pārstāvei [pers.E] 2010.gada 25.februārī vēršoties ar attiecīgu iesniegumu pie zvērinātas notāres Jevgenijas Jaungelžes (*lietas 58.lapa*), bet dēls [pers.F] nav atsaucies laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” 2009.gada 27.novembrī publicētajam paziņojumam par [pers.B] mantojuma atklāšanos un uzaicinājumam mantiniekiem pieteikt savas tiesības līdz 2010.gada 27.februārim (*lietas 56.lapa*).

Civillietu tiesu palāta atzīst, ka arī minētie pierādījumiem ir būtiska nozīme lietā, jo tie norāda uz to, ka no zināmiem potenciāliem [pers.B] mantiniekiem mantojumu pieņēmusi tikai [pers.C], kļūstot par vienīgo īpašnieci nekustamam īpašumam [adrese 1], vēl pirms nekustamā īpašuma pārdošanas izsolē.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Šādus apstākļus apgabaltiesa pārsūdzētajā lēmumā nav vērtējusi.

[5.3] Rezumējot norādīto, Civillietu tiesu palāta atzīst, ka apgabaltiesa bez pietiekama pamata atzina izsoli par spēkā neesošu, kļūdaini secinot, ka izsolē pārdots [pers.C] nepiederošs nekustamais īpašums.

Pārsūdzētais lēmums līdz ar to ir jāatceļ, nododot pieteikumu jaunai izskatīšanai Kurzemes apgabaltiesā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 2.punktu un 449.panta pirmo daļu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

n o l ē m a

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 22.aprīļa lēmumu atcelt un nodot pieteikumu par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu jaunai izskatīšanai Kurzemes apgabaltiesā.

Lēmums nav pārsūdzams un stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesnešu apspriedes priekšsēdētājs	(paraksts)	G.Aigars
Tiesneses	(paraksts)	Ļ.Kušnīre
	(paraksts)	I.Ozola

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par
izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas
problēmjaudājumiem

Lietas Nr. C32218710

Lietas arhīva Nr. SKC-0048-16

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2016.gada 29.februārī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments:

tiesnese referente L. Kušnīre

tiesnesis V. Maksimovs

tiesnese M. Senkāne

rakstveida procesā izskatīja civillietu sakarā ar [pers.A] un [pers.B] kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 27.marta spriedumu [pers.A] un [pers.B] prasībā pret [pers.C] un [pers.D] par īres līguma izbeigšanu, izlikšanu, īres maksas parāda, procentu piedziņu un [pers.C] pretprasībā pret [pers.A] un [pers.B] par beztermiņa īres tiesību atzīšanu un īres līguma atzīšanu par saistošu nākamajiem īpašniekiem.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļījumā Nr. [1] ierakstīts nekustamais īpašums [NĪ adrese], uz kuru īpašuma tiesības bija nostiprinātas [pers.E] un [pers.F].

[pers.F] mirusi 2005.gada 20.jūnijā, bet [pers.E] - 2006.gada 17.aprīlī. Mantojuma tiesībās uz nekustamo īpašumu apstiprinātas [pers.B] un [pers.A], ko apliecina 2008.gada 25.novembrī un 2008.gada 22.decembrī izsniegtās mantojuma apliecības, kā arī atzīme Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodaļījumā.

[2] [pers.A] un [pers.B] 2010.gada 29.janvārī Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā cēlušas prasību pret [pers.C], tās sākotnējā redakcijā lūdzot:

- atzīt, ka [pers.C] zaudējis tiesības uz dzīvojamās telpas, kas atrodas [dzīvokļa adrese] lietošanu;
- pārtraukt [pers.B] un [pers.A] valdījuma traucēšanu un izlikt [pers.C] ar visām mantām no dzīvojamās telpas [dzīvokļa adrese];
- piedzīt no [pers.C] par labu [pers.A] un [pers.B] zaudējumus 1020 Ls.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Prasības pieteikumā norādīts, ka [pers.B] un [pers.A] 2008.gada 30.decembrī nosūtījušas atbildētājam vēstuli, informējot, ka prasītājas ir mantojušas nekustamo īpašumu [NĪ adrese], un, lūdzot iesniegt dokumentus, kas apliecina [pers.C] tiesības likumīgi uzturēties dzīvoklī [dzīvokļa adrese], ko atbildētājs ignorējis.

Prasītāju rīcībā ir tikai 1997.gada 15.oktobra līguma kopija, saskaņā ar kuru [pers.C] ieguvis tiesības īrēt dzīvojamo telpu [dzīvokļa adrese], līdz 2001.gada 15.oktobrim, un Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2004.gada 23.februāra sprieduma noraksts, ar kuru šis termiņš pagarināts līdz 2005.gada 15.oktobrim.

Tādējādi konstatējams, ka pēc 2005.gada 15.oktobra atbildētājam zudis tiesiskais pamats aizņemt dzīvokli.

Neskatoties uz to, [pers.C] dzīvokli neatbrīvo, kā arī ilgstoši neveic īres maksājumus, traucējot prasītāju valdījuma tiesības un radot zaudējumus atrautās peļņas veidā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 701., 715., 876., 914., 1787.pantu, Zemesgrāmatu likuma 1.pantu, likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 2., 4. un 6.pantu, pārejas noteikumu 1.punktu.

[3] [pers.C] 2011.gada 24.februārī cēlis pretprasību par beztermiņa īres tiesību un īres līguma atzīšanu par saistošu nākamajiem īpašniekiem.

Pretprasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

[3.1] Pēc 2005.gada 15.oktobra puses vienojās par īres tiesisko attiecību turpināšanu un 2006.gada 21.oktobrī starp [pers.E] un [pers.F] pilnvaroto personu [pers.G] un [pers.C] noslēgts beztermiņa dzīvojamās telpas [dzīvokļa adrese], īres līgums.

Līdz ar to atbildētājs strīdus dzīvokli lieto likumīgi - uz īres tiesību pamata.

[3.2] [pers.A] un [pers.B] nav nostiprinājušas savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā. Uz pretprasības iesniegšanas brīdi kā nekustamā īpašuma īpašnieces joprojām reģistrētas [pers.E] un [pers.F].

Šādos apstākļos konstatējams, ka prasītājām nav tiesības rīkoties ar konkrēto nekustamo īpašumu vai saņemt no tā augļus un ienākumus.

Pretprasība pamatota ar Civillikuma 384., 875., 876., 878., 927., 993., 994., 1036., 1037., 1403., 1428., 1432., 1477., 1478., 1656.pantu, likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 2.,

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

4., 8., 9. un 40.pantu, Zemesgrāmatu likuma 1., 43., 44. un 45.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5. un 6.pantu.

[4] Tiesvedības laikā (2011.gada 9.augustā, 2012.gada 9.martā un 2012.gada 25.maijā) prasītājas grozījušas un precizējušas prasību, lūdzot:

- izbeigt īres līgumu, kas 2006.gada 21.oktobrī noslēgts starp [pers.E] un [pers.F] pilnvaroto personu [pers.G] kā izīrētāju no vienas puses un [pers.C] kā īrnieku no otras puses;

- izlikt [pers.C] un [pers.D] no dzīvojamām telpām [dzīvokļa adrese];

- piedzīt solidāri no [pers.C] un [pers.D] par labu [pers.B] un [pers.A] īres maksas parādu 263,40 Ls, kā arī nokavējuma procentus 7,27 Ls.

Prasītājas norādījušas, ka tiesvedības laikā [pers.C] iesniedzis 2006.gada 21.oktobra īres līguma kopiju, no kuras izriet, ka atbildētājam ir īrnieka tiesiskais statuss attiecībā uz dzīvokli [dzīvokļa adrese].

Tomēr atbildētājs vairāk nekā trīs mēnešus nav veicis īres maksājumus un viņam izveidojies parāds 263,40 Ls.

[pers.C] brīdināts, ka parāda nesamaksāšanas gadījumā tiesā tiks celta prasība par īres līguma izbeigšanu un izlikšanu, taču parādsaistības arī pēc brīdinājuma saņemšanas nav nokārtotas. Līdz ar to ir pamats [pers.C] un viņa meitas [pers.D] izlikšanai, kā arī parāda un likumisko nokavējuma procentu solidārai piedziņai.

[5] Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2012.gada 13.septembra spriedumu prasība un pretprasība noraidītas.

Spriedums, kura motīviem pievienojusies apelācijas instances tiesa, pamatots ar šādiem argumentiem.

[5.1] Konkrētajā gadījumā izšķirams jautājums, vai [pers.A] un [pers.B] ir tiesīgas prasīt īres līguma saistību izpildi no [pers.C], neskatoties uz to, ka viņu īpašuma tiesības nav reģistrētas zemesgrāmatā.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka līdz īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā īpašniekam nav nekādu tiesību pret trešajām personām, tajā skaitā nav tiesības saņemt īres maksu no dzīvojamo telpu īrniekiem vai pieprasīt citu saistību izpildi, kas izriet no

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

dzīvojamās telpas īres līguma (sk. Krauze R. *Par dzīvojamo telpu īri. Likums ar komentāriem. Rīga, TNA, 2006., 38.lpp.*).

Iepriekš minētais viedoklis uzskatāms par pareizu un tas atbilst arī Civillikuma 994.panta otrajai daļā noteiktajam.

Tajā pašā laikā Rīgas Domes Juridiskā pārvalde 2011.gada 14.oktobra vēstulē, sniedzot [pers.C] atbildi, atsaukusies uz Civillikuma 705. un 1477.pantu un norādījusi, ka mantinieks, kurš pieņēmis mantojumu, bet nav ierakstījis savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā, ir tiesīgs ievākt no īrnieka augļus.

Šāds secinājums ir nepareizs.

Atbilstoši Civillikuma 1477.panta otrajai daļai lietu tiesības, kas pastāv uz likuma pamata, ir spēkā arī bez ierakstīšanas zemesgrāmatā. Īpašuma tiesības uz likuma pamata rodas ar mantojuma atklāšanos un pieņemšanu. Tomēr, kā norādīts tiesību doktrīnā, lai varētu šīs tiesības izlietot, vēlama to tiesību fiksācija zemesgrāmatā (sk. Grūtups A., Kalniņš E. *Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Rīga, TNA, 2002, 122.lpp.*).

Likums „Par dzīvojamo telpu īri” satur speciālu regulējumu jautājumā par īri un nomu, kā arī tas ir vērsts uz īrnieku interešu aizsardzību.

Prasītāju atsauce uz likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 4.panta pirmo daļu, kura nosaka, ka par izīrētāju var būt jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kas ir dzīvokļa vai dzīvojamās mājas īpašnieks, konkrētajā gadījumā nevar būt par pamatu prasības apmierināšanai. Strīda izšķiršanā piemērojams likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 5.pants, atbilstoši kuram vienīgi jaunai īpašnieks ir tiesīgs kā izīrētājs prasīt īres līguma saistību izpildi no īrnieka.

Līdz ar to prasība noraidāma.

[5.2] Ņemot vērā, ka [pers.A] un [pers.B] netiek uzskatītas par īpašniecēm likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 5.panta izpratnē, viņām nevar uzlikt par pienākumu atzīt [pers.C] beztermiņa īres tiesības un pašlaik nav saistošs 2006.gada 21.oktobra īres līgums.

[6] Apelācijas instances tiesa 2013.gada 27.marta spriedumā, noraidot prasību un pretprasību analogi kā pirmās instances tiesa, norādījusi tālāk minēto.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[6.1] Saskaņā ar Civillikuma 993.pantu nodošana vien vēl nenodibina nekustamā īpašuma ieguvējam īpašuma tiesību: to iegūst tikai ar iegūšanas tiesiskā pamata un par to izgatavotā akta ierakstīšanu zemesgrāmatā. Zemesgrāmatā jāieraksta ne vien katrs nekustamā īpašuma atsavinājums, bet arī vispār katra tā īpašnieka maiņa.

Savukārt atbilstoši Civillikuma 994.pantam par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatā. Līdz ierakstīšanai zemesgrāmatā nekustamā īpašuma ieguvējam pret trešajām personām nav nekādu tiesību: viņš nevar izlietot nevienu no priekšrocībām, kas saistītas ar īpašumu, un viņam jāatzīst par spēkā esošu visa uz šo nekustamo īpašumu attiecošās tās personas darbība, kura pēc zemesgrāmatām apzīmēta par šā īpašuma īpašnieku.

Konkrētajā gadījumā [pers.A] un [pers.B] savas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu [NĪ adrese], zemesgrāmatā nav nostiprinājušas. Līdz ar to prasītājas nav uzskatāmas par nekustamā īpašuma īpašniecēm un, ievērojot likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 5.pata jēgu un būtību, prasību cēlušas nepamatoti.

[6.2] Pamatoti ir pirmās instances tiesas secinājumi, ka, konkrētajā gadījumā, noraidot prasību, nav iemesla pretprasības apmierināšanai.

[7] Par apelācijas instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru noraidīta prasība, prasītājas iesniegušas kasācijas sūdzību, kurā, atsaucoties uz materiālo tiesību normu nepareizu piemērošanu, kā arī procesuālo tiesību normu pārkāpumiem, lūgušas spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai. Spriedums daļā, ar kuru noraidīta pretprasība, kā nepārsūdzēts, stāties likumīgā spēkā.

Kasācijas sūdzībā norādīti šādi motīvi.

[7.1] Tiesa, izskatot lietu, nav ievērojusi Civilprocesa likuma 189.panta trešajā daļā, 193.panta piektajā daļā, 426.panta pirmajā daļā un 432.panta piektajā daļā noteikto.

Apelācijas instances tiesas uzdevums bija iepazīties ar visiem apelācijas sūdzības argumentiem un dot tiem savu vērtējumu.

Konkrētajā gadījumā tiesa sniegusi viedokli tikai par atsevišķiem sūdzības apsvērumiem.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[7.2] Likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 5.pants, uz kuru atsaukusies Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa un arī Rīgas apgabaltiesa kā apelācijas instance, neregulē īpašnieka saistību un tiesību pāreju.

Nosacījums, ka jaunajam īpašniekam ir saistoši iepriekšējā īpašnieka noslēgtie dzīvojamās telpas īres līgumi, iekļauts likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 8.pantā.

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, spriedumā neizlabojot šo pirmās instances tiesas pieļauto kļūdu, radījusi šaubas, vai, izskatot lietu, tā ir iedziļinājusies strīda būtībā un izvērtējusi zemākas instances tiesas sprieduma likumību un pamatotību.

[7.3] Tiesa spriedumā atsaukusies uz Civillikuma 993. un 994.pantu, kaut arī tās konkrētajā gadījumā uzskatāmas par vispārējām tiesību normām.

Īpašuma tiesību pāreju mantošanas ceļā regulē Civillikuma 701., 702. un 1034.pants.

Komentējot Civillikuma 702.pantu kontekstā ar 1034.pantu, tiesību doktrīnā norādīts, ka mantojuma pieņemšanai ir atpakaļejošs spēks uz mantojuma atklāšanās momentu, pieņemtais mantojums tiek atzīts par mantiniekam piederošu no mantojuma atklāšanās laika. Ar to tiek nodrošināta īpašuma tiesību nepārtrauktība. Tādējādi īpašuma tiesības nav ierobežotas laika ziņā.

Tās pastāv, kamēr eksistē lieta, kura ir īpašuma tiesību objekts.

Līdz ar to nevar atzīt par pareizu tiesas viedokli, ka par mantošanas ceļā iegūta nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatā.

[7.4] Tiesa nepareizi interpretējusi Zemesgrāmatu likuma 45.pantu.

Zemesgrāmatas nodalījumā, kurā ir ierakstīts nekustamais īpašums [NĪ adrese], ierakstīta atzīme par prasītāju apstiprināšanu mantojuma tiesībās. Līdz ar to nevar apgalvot, ka zemesgrāmatā nav ierakstītas ziņas, kas apliecinātu prasītāju īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu.

[7.5] Gan pirmās, gan apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, ņēmušas vērā R. Krauzes komentārus likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 8.pantam, kuros norādīts, ka līdz īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā īpašniekam, kas māju (dzīvokli) ieguvis darījuma rezultātā, nav nekādu tiesību pret trešajām personām.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Tomēr jāatzīmē, ka, pirmkārt, šāds viedoklis izteikts, neanalizējot situāciju, kad nekustamā īpašuma jaunais ieguvējs pie īpašuma ticis mantojuma ceļā.

Otrkārt, nav iemesla viena autora viedokli saistībā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 8.panta piemērošanu uzskatīt par vienīgo pareizo, kurš būtu obligāti ņemams vērā.

[7.6] Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa atsaukusies uz tiesību doktrīnā nepilnīgi izteiktiem viedokļiem saistībā ar Civillikuma 1477.panta otro daļu, kurus savā spriedumā iekļāvusi arī Rīgas apgabaltiesa.

Pirmās instances tiesas spriedumā norādīts, ka atbilstoši Civillikuma 1477.panta otrajai daļai lietu tiesības, kas pastāv uz likuma pamata, ir spēkā arī bez ierakstīšanas zemesgrāmatā. Cita starpā, īpašuma tiesības uz likuma pamata rodas ar mantojuma atklāšanos un tā pieņemšanu. Tomēr, kā secina A. Grūtups un E.Kalniņš, lai varētu šīs tiesības izlietot, vēlams to fiksācija zemesgrāmatā.

Citētajā komentārā ir runa par gadījumiem, kad pircējs, pērkot nekustamo īpašumu, savu tiesību aizsardzības nolūkā vēlas, lai pārdevēja īpašuma tiesības būtu nostiprinātas zemesgrāmatā.

Taču konkrētajā gadījumā prasītājas neveic tāda rakstura darbības ar nekustamo īpašumu, lai atbildētājiem rastos nepieciešamība attiecīgajā zemesgrāmatas nodaļā veikt savu tiesību nostiprinājumus.

[7.7] Norādot, ka likums „Par dzīvojamo telpu īri” vērsts uz īrnieka interešu aizsardzību, tiesas šā likuma 1.pantu iztulkojušas nepareizi.

No likuma „Par dzīvojamo telpu īri” redzams, ka tas regulē dzīvojamo telpu izīrēšanas nosacījumus neatkarīgi no tā, kura īpašumā šīs telpas ir, kā arī tiesiskās attiecības, kas veidojas starp izīrētāju un īrnieku, nosakot viņu tiesības un pienākumus, reglamentējot dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanas, grozīšanas un izbeigšanas kārtību.

[8] Paskaidrojumi saistībā ar kasācijas sūdzību lietā nav iesniegti.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kas to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to nosaka Civilprocesa likuma

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

473.panta pirmā daļa, Civillietu departaments atzīst, ka pārsūdzētais spriedums ir atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[10] Civillietu departaments piekrīt kasācijas sūdzības iesniedzējām, ka apelācijas instances tiesa, konstatējot, ka prasītājām nepastāv prasījuma tiesības, nav piemērojusi tās materiālo tiesību normas, kuras vajadzēja piemērot, savukārt piemērotās normas iztulkojusi nepareizi.

Atbilstoši likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 8. pantam, ja dzīvojamā māja vai dzīvoklis pāriet citas juridiskās vai fiziskās personas īpašumā, jaunajam īpašniekam ir saistoši iepriekšējā īpašnieka noslēgtie dzīvojamās telpas īres līgumi. Līgumus var grozīt tikai šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Ar minēto normu tiek atzīts, ka dzīvojamās telpas īres līgums paliek spēkā pilnā apjomā attiecībā uz dzīvojamās mājas vai dzīvokļa jauno īpašnieku.

Īres līgums nodibina saistību tiesiskās attiecības. Civiltiesiska saistība ir vērsta uz juridiska pienākuma radīšanu un tātad jau sākotnēji ietver iespēju panākt tās izpildi ar juridiskiem piespiedu līdzekļiem, arī ar tiesas palīdzību.

No tā izriet, ka jaunam īpašniekam no īres līguma rodas ne tikai pienākumi pret īrnieku, bet arī tiesības, tostarp prasījuma tiesības Civilprocesa likuma 1.panta izpratnē.

Konkrētajā gadījumā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzinusi, ka prasītājas, nebūdamas nekustamā īpašuma [dzīvokļa adrese], īpašnieces Civillikuma 994.panta izpratnē, prasību cēlušas nepamatoti, jo atbilstoši likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 5.panta jēgai, būtībai un saturam šādu prasību var celt tikai nekustamā īpašuma īpašnieks.

Pretēji spriedumā apgalvotajam īpašuma tiesību nostiprināšana zemesgrāmatā, kā uzskata Civillietu departaments, nav vienīgais juridiskais fakts, ar kuru saistāma izīrētāja tiesību un pienākumu pāreja no iepriekšējā īpašnieka uz citu tiesību subjektu.

Saskaņā ar Civillikuma 1034.pantu ar īpašnieka nāvi īpašuma tiesība pāriet uz viņa mantiniekiem.

Atbilstoši Civillikuma 388.pantam mantotspējai jāpastāv mantojuma atklāšanās dienā (655.pants) un jāturpinās līdz mantojuma pieņemšanai (687.pants). Ja mantinieks mantojumu pieņem, mantojums pāriet viņa īpašumā jau ar mantojuma atstājēja nāvi.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Mantojuma pieņemšanai ir atpakaļejošs spēks uz mantojuma atklāšanās momentu: pieņemtais mantojums tiek atzīts par mantiniekam piederošu no mantojuma atklāšanās laika.

Civillikuma 702.panta pirmā daļa noteic, ka uz atsevišķām pie mantojuma piederīgām ķermeniskām lietām mantinieks iegūst tās pašas lietu tiesības, kas bijušas mantojuma atstājējam.

Tāpat viņš iegūst mantojuma atstājējam piederējušās lietu tiesības uz svešām lietām, izņemot personālservitūtus.

Ar to tiek nodrošināta īpašuma tiesību nepārtrauktība (*sk. A.Grūtups, E.Kalniņš. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002., 170.lpp.; Z.Gencs. Mantojumu kārtošana, R.: Mans īpašums, 1996., 34.lpp.; Z. Gencs. Civillikuma komentāri. Otrā daļa. Mantojuma tiesības (655.- 840.pants). - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2012, 145., 148.lpp.*).

Civillikuma 1477.pants noteic, ka korroborācija nepieciešama tajos gadījumos, kad ar darījumu iegūst lietu tiesības uz nekustamo īpašumu (pirmā daļa). Lietu tiesības, kas pastāv uz likuma pamata, ir spēkā arī bez ierakstīšanas zemesgrāmatās (otrā daļa).

No iepriekš minēto tiesību normu sistemātiska tulkojuma izriet, ka, konstatējot īpašuma tiesības esamību personai, būtiska nozīme ir tam, kādā ceļā nekustamais īpašums ir iegūts, proti, vai tas ir mantots, vai arī par tā iegūšanu ir noslēgts darījums vai izdots administratīvais akts. Pirmajā gadījumā persona iegūst īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu jau ar mantojuma atklāšanos (pie nosacījuma, ka mantinieks pieņēmis mantojumu likumā noteiktajā kārtībā), bet otrajā - ar ieguvēja un tā iegūšanas pamata ierakstīšanu zemesgrāmatā.

Nav strīda, ka no publiskās ticamības viedokļa lielāka skaidrība jautājumā par to, kurš ir nekustamā īpašuma īpašnieks, būtu tad, ja mantinieku iegūtās tiesības būtu ierakstītas zemesgrāmatā. Taču tas nav iemesls, lai mantiniekus, kuri ir pieņēmuši mantojumu likumā noteiktajā kārtībā, bet nav nostiprinājuši iegūtās tiesības zemesgrāmatā, neatzītu par nekustamā īpašuma īpašniekiem likuma „Par dzīvojamo telpu īri” 5. panta izpratnē.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Tā kā mantinieks iegūst īpašuma tiesības ar mantojuma atklāšanas momentu, tad no tā brīža uz viņu pāriet arī bijušā īpašnieka kā izīrētāja tiesības un pienākumi, proti, ne tikai pienākums izīrēt īrniekam attiecīgo dzīvokli, bet arī saņemt par to no viņa samaksu un vērsties tiesā ar prasījumiem, ja īrnieks īres līgumā pielīgtais saistības pildījis nepienācīgi.

Konkrētajā gadījumā zemākās instances tiesa nodibinājusi, un strīds par to nepastāv, ka nekustamais īpašums [NĪ adrese], piederējis [pers.E] un [pers.F]. Saskaņā ar 2008.gada 25.novembrī un 2008.decembrī abām prasītājam izsniegtajām mantojuma apliecībām [pers.B] un [pers.A] ir apstiprinātas mantojuma tiesībās uz bijušo nekustamā īpašuma īpašnieču mantojumu. Tādējādi prasītājas mantojumu pieņēmušas likumā noteiktajā kārtībā un līdz ar to ir uzskatāmas par nekustamā īpašuma īpašniecēm jau no mantojuma atklāšanas momenta.

Šādos apstākļos tiesai nebija pamata atzīt, ka [pers.B] un [pers.A] nepastāv prasījuma tiesības, liedzot prasītājam tiesības uz tiesas aizsardzību sakarā ar prasībā izvirzītajiem prasījumiem.

Konstatētie trūkumi materiālo tiesību normu piemērošanā, kā uzskata Civillietu departaments, noveduši pie nepareiza sprieduma pieņemšanas, tādēļ tas ir atceļams, nododot lietu jaunai izskatīšanai, neanalizējot pārējos kasācijas sūdzības argumentus.

[11] Atceļot spriedumu, [pers.A] un [pers.B] pilnvarotā pārstāvja [pers.H] iemaksātā drošības nauda 284,57 EUR saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta otro daļu [pers.H] tiek atmaksāta.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Civillietu departaments

n o s p r i e d a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 27.marta spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Atmaksāt [pers.H] drošības naudu 284,57 *euro*.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese Ļ. Kušnīre

Tiesnesis V. Maksimovs

Tiesnese M. Senkāne

Lieta Nr.C01230912

SKC-1426/2013

LĒMUMS

Rīgā 2012.gada 22.martā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

senators referents A.Laviņš

senatore S.Lodziņa

senatore E.Vernuša

rakstveida procesā izskatīja [pers.A] blakus sūdzību par Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 25.oktobra lēmumu, ar kuru atstāts negrozīts Limbažu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2012.gada 18.jūlija lēmums, bet [pers.A] sūdzība noraidīta.

Senāts

konstatēja

[1] [pers.A] 2012.gada 17.jūlijā iesniedzis Limbažu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļā nostiprinājuma lūgumu, lūdzot nostiprināt viņam īpašuma tiesības uz nekustamā īpašuma [adrese 1] (turpmāk – nekustamais īpašums), ½ domājamo daļu, pamatojoties uz Vidzemes apgabaltiesas 2012.gada 6.februāra lēmumu par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu, nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda un zemesgrāmatā ierakstīto parādu saistību un aizlieguma atzīmju dzēšanu.

[2] Ar Limbažu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2012.gada 18.jūlija lēmumu [pers.A] nostiprinājuma lūgums atstāts bez ievērības.

Lēmums pamatots ar Zemesgrāmatu likuma 77.panta 4.punktu, kurā noteikts, ka, izskatot nostiprinājuma lūgumu, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis pārliecinās par to vai dokumentos, uz kuriem pamatots nostiprinājuma lūgums, nav nekā acīmredzami pretlikumīga. Atsaucoties uz likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.panta ceturto daļu un 29.panta otro daļu, tiesnese atzinusi, ka [pers.A] ir Latvijas valsts nepilsonis, kurš tādējādi neietilpst to personu lokā, kas var iegūt īpašumā lauksaimniecībā izmantojamo zemi, tāpēc nav iespējams nostiprināt [pers.A] īpašuma tiesības uz nekustamā īpašuma ½ domājamo daļu.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[3] Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta, izskatījusi lietu sakarā ar [pers.A] sūdzību, ar 2012.gada 25.oktobra lēmumu Limbažu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2012.gada 18.jūlija lēmumu atstājusi negrozītu. Tiesas lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

Likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.pantā ir norādītas personas, kuras saskaņā ar Civillikumu un citiem likumiem var iegūt zemi īpašumā Latvijas Republikā. Šā panta ceturrtā daļa noteic, ka personas, kuras nav minētas panta pirmajā daļā, zemi var iegūt īpašumā 30.pantā noteiktajā kārtībā ar nosacījumu, ja tiek ievēroti likuma 29.panta otrajā daļā uzskaitītie ierobežojumi. Saskaņā ar likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 29.panta otrās daļas 5.punktu nepilsoņi nevar iegūt īpašumā lauksaimniecības un meža zemi atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam.

Savukārt Civilprocesa likuma 608.panta pirmā¹ daļa attiecībā uz nekustamā īpašuma izsoles kārtību paredz, ka solīšanā nav tiesību piedalīties parādniekam, viņa aizbildnim vai aizgādņim, personai, kas piedalījusies nekustamā īpašuma aprakstē, kā arī tiesu izpildītājam, kas rīko izsoli. Par citos normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu ievērošanu attiecībā uz nekustamo īpašumu iegādi ir atbildīgi paši izsoles dalībnieki. Minētās tiesību normas izpratnē pats izsoles dalībnieks [pers.A] ir atbildīgs par normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu (konkrētajā gadījumā - ka nepilsonis nevar iegūt īpašumā lauksaimniecības zemi) ievērošanu.

Civillietu tiesu palāta saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.¹panta otro daļu pievienojusies pārsūdzētā lēmuma motīviem, atzīstot tos par pareiziem un pietiekamiem.

[4] [pers.A] iesniedzis blakus sūdzību par Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 25.oktobra lēmumu, lūdzot to atcelt. Blakus sūdzība pamatota ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Blakus sūdzības iesniedzējam saskaņā ar Civilprocesa likuma 608.pantu tika atļauts piedalīties izsolē, viņš pienācīgā kārtā nosolīja nekustamā īpašuma ½ domājamo daļu, kā arī likumā noteiktajā termiņā veica pilnas izsolītā īpašuma pirkuma maksas samaksu. Tiesa ir izvērtējusi visus izsoles apstākļus un atzinusi izsoli par atbilstošu tiesību aktiem. Civilprocesa likuma 613.panta kārtībā pieņemtais Vidzemes apgabaltiesas 2012.gada 6.februāra lēmums par izsoles akta apstiprināšanu netika pārsūdzēts un ir stājies

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

likumīgā spēkā. Atbilstoši Civilprocesa likuma 203.panta piektajai daļai spriedumam, kas stāties likumīgā spēkā, ir likuma spēks, tas ir obligāts un izpildāms visā valsts teritorijā, un to var atcelt tikai likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā. Līdz ar to minētais lēmums ir saistošs zemesgrāmatu nodaļas tiesnesei un ir izpildāms, savukārt zemesgrāmatā ir ierakstāmas [pers.A] īpašuma tiesības, nevērtējot viņa statusu un tiesību apmēru.

Tiesa nav konstatējusi šķēršļus, kādēļ blakus sūdzības iesniedzējs nevarētu piedalīties izsolē un iegādāties nekustamo īpašumu. Tādējādi tas, vai īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprināmas uz [pers.A] vārda, jau ir izlemts ar Vidzemes apgabaltiesas nolēmumu. Šā iemesla dēļ zemesgrāmatu nodaļas tiesnesei bija jāņem vērā, ka konkrētais īpašums iegūts īpašā kārtībā - nekustamā īpašuma piespiedu izsolē, līdz ar to nebija pamata piemērot Zemesgrāmatu likuma 77.panta 4.punktu, jo attiecīgo dokumentu pārbaudi jau ir veikusi Vidzemes apgabaltiesa.

[4.2] Minēto iemeslu dēļ jāvērs uzmanība uz to, ka attiecībā uz nekustamo īpašumu atsavināšanu piespiedu izsolē, kas ir apstiprināta ar tiesas lēmumu, nav piemērojams likums „Par zemes privatizāciju lauku apvidos”. Saskaņā ar zemesgrāmatu nodaļas tiesneses viedokli gadījumā, ja persona, kas nav šā likuma 28.panta pirmajā daļā minētais „darījumu subjekts”, ievērojot 29.panta ierobežojumus, izsolē iegādājas zemi, un tiesa apstiprina šīs izsoles aktu, nostiprinot zemi uz ieguvēja vārda, ieguvējam jebkurā gadījumā būtu jāievēro 30.panta nosacījumi un papildus jālūdz novada domes piekrišana. Šāda interpretācija nav pieļaujama tāpēc, ka novada dome nevar nepiekrīt zemes iegūšanai īpašumā, jo tās lēmums nevar būt pretrunā ar tiesas nolēmumu. Ņemot vērā, ka likumi iztulkojami sistēmiski, nav iespējama likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28. un 29.panta piemērošana attiecīgā lietā. Pretējā gadījumā tiek atstāts bez ievērības, ka 29.panta pirmā daļa vispār nav piemērojama attiecībā uz īpašuma iegūšanu, kad tiesa ir apstiprinājusi piespiedu izsoles aktu.

[4.3] Saskaņā ar Civillikuma 4.pantu likumi iztulkojami pēc likuma sistēmas, pamata un mērķa. Šajā gadījumā ir jāpiemēro teleoloģiskā iztulkošanas metode, vērtējot likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28. un 29.panta mērķi, kas ir ārpus Eiropas Savienības esošo valstu pilsoņu un juridisko personu tiesību ierobežošana brīvi iegūt zemi Latvijas Republikā. Taču jāņem vērā, ka [pers.A] nav citas valsts pilsonis, viņam ir īpašs

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

statuss - Latvijas nepilsonis. Saskaņā ar likuma „Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības” 1.pantu Latvijas nepilsoņa statusu piešķir nepilsoņiem, kuri ir Latvijas Republikā dzīvojošie, kā arī terminētā prombūtnē esošie bijušās PSRS pilsoņi un viņu bērni, kuri vienlaikus atbilst šādiem nosacījumiem: 1) 1992.gada 1.jūlijā viņi bija neatkarīgi no pierakstā norādītās dzīvojamās platības statusa pierakstīti Latvijas teritorijā, vai viņu pēdējā reģistrētā dzīvesvieta līdz 1992.gada 1.jūlijam bija Latvijas Republikā, vai ar tiesas spriedumu ir konstatēts fakts, ka līdz minētajam datumam viņi ne mazāk kā 10 gadus nepārtraukti dzīvoja Latvijas teritorijā; 2) viņi nav Latvijas pilsoņi; 3) viņi nav un nav bijuši citas valsts pilsoņi.

Nostiprinot īpašuma tiesības uz nekustamā īpašuma $\frac{1}{2}$ domājamo daļu, netiek pārkāpts likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” mērķis, tamdēļ attiecībā uz blakus sūdzības iesniedzēju nav piemērojami minētajā likumā noteiktie ierobežojumi iegūt lauksaimniecības zemi Latvijas Republikas teritorijā.

[4.4] Šajā gadījumā ir radusies pretiesiska situācija, kad [pers.A] ir ieguvis nekustamo īpašumu likumīgā izsolē, bet īpašums ir palicis reģistrēts uz parādnieka vārda, jo to nav iespējams nostiprināt zemesgrāmatā uz [pers.A] vārda. Turklāt pēdējais ir samaksājis naudu par īpašumu, tā atrodas tiesu izpildītāja kontā un nav tiesiska pamata to atmaksāt.

[5] Pārbaudījis lietas materiālus un apsvēris blakus sūdzībā norādītos argumentus, Senāts atzīst, ka Civillietu tiesu palātas lēmums ir atstājams negrozīts.

[6] Senāts pilnībā pievienojas Civillietu tiesu palātas secinājumiem, ka Limbažu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses lēmums ir pareizs un pietiekami motivēts.

[6.1] Civillietu tiesu palāta pamatoti norādījusi, ka Civilprocesa likuma 608.panta pirmā¹ daļa nekustamā īpašuma izsoles kārtības sakarā cita starpā paredz, ka par citos normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu ievērošanu attiecībā uz nekustamo īpašumu iegādi ir atbildīgi paši izsoles dalībnieki. Tādējādi nav tiesiskas nozīmes blakus sūdzībā minētajiem apsvērumiem par Vidzemes apgabaltiesas veikto visu izsoles apstākļu izvērtējumu, atzīstot izsoli par atbilstošu tiesību aktiem, jo par [pers.A] noteiktajiem nekustamo īpašumu iegādes ierobežojumiem atbild viņš pats, nevis tiesu izpildītājs, tiesa vai kādas citas personas.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par
izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas
problēmjaudājumiem

[6.2] Likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.pantā pirmajā līdz trešajā daļā noteiktais darījumu subjektu uzskaitījums ir izsmeļošs. Senāts vērš uzmanību uz to, ka Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas apkopotie priekšlikumi 2003.gada 5.martā iesniegtā likumprojekta „Grozījumi likumā „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” (reģ.nr.187) otrajam lasījumam liecina par to, ka deputātu A.Tolmačova un V.Buzajeva priekšlikums Nr.4 papildināt likumprojekta 1.pantā izteikto likuma 28.panta pirmās daļas 1.punkta redakciju pēc vārdiem „Latvijas Republikas pilsoņi” ar vārdiem „un nepilsoņi” komisijā netika atbalstīts; tāpat atbalstīts netika arī šo pašu deputātu priekšlikums Nr.8 papildināt likumprojekta 1.pantā izteikto likuma 28.panta pirmās daļas 4.punkta (atbilst pašreizējās likuma redakcijas 28.panta pirmās daļas 3.punkta a) apakšpunktam) redakciju pēc vārdiem „Latvijas Republikas pilsoņiem” ar vārdiem „vai nepilsoņiem”. Savukārt no šīs pašas komisijas apkopotajiem priekšlikumiem minētā likumprojekta trešajam lasījumam var redzēt, ka līdzīgi netika atbalstīti jau pieminēto deputātu identiska rakstura priekšlikumi Nr.3 un Nr.6 par grozījumiem attiecīgos likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.panta pirmās daļas punktus, kā arī priekšlikums Nr.22 papildināt 28.panta trešo daļu pēc vārdiem „Līdz 2010.gada 16.aprīlim Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi” ar vārdiem „un Latvijas Republikas nepilsoņi” (sk. http://helios-web.saeima.lv/saeima8/mek_reg_fre). Minētie grozījumi izsludināti un stājušies spēkā 2003.gada 15.aprīlī (Grozījumi likumā „Par zemes privatizāciju lauku apvidos”: LR likums. Latvijas Vēstnesis, 2003. 15.aprīlis, Nr.58(2823)).

Senāts secina, ka attiecīgajā likumdošanas procesa fāzē likumdevējs ir veicis nepārprotamu izšķiršanos par nepilsoņu neiekļaušanu likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.panta pirmajā līdz trešajā daļā noteikto darījumu subjektu vidū. Tādējādi nav guvuši apstiprinājumu blakus sūdzībā norādītie apsvērumi par attiecīgo tiesību normu iztulkošanu, jo likumdevējs ir skaidri norādījis, ka uz blakus sūdzības iesniedzēju kā Latvijas Republikas nepilsoni un likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.panta ceturtajā daļā minēto personu ir attiecināmi šā likuma 29.panta otrās daļas 5.punktā noteiktie ierobežojumi iegūt īpašumā lauksaimniecības zemi Latvijas Republikas teritorijā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punktu, Senāts

n o l ē m a

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 25.oktobra lēmumu atstāt negrozītu, [pers.A] blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators	(paraksts)	A.Laviņš
Senatore	(paraksts)	S.Lodziņa
Senatore	(paraksts)	E.Vernuša

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

NORAKSTS

Lieta Nr. SPC-118/2010

L Ē M U M S

Rīgā, 2010.gada 12.maijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore M.Zāģere

senatore referente E. Vernuša

senators K. Torgāns,

piedaloties Ģenerālprokuratūras prokuroram G. Bērziņam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sakarā ar Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta priekšsēdētāja protestu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2008.gada 25.septembra lēmumu Rīgas apgabaltiesas 67.iecirkņa zvērināta tiesu izpildītāja Andreja Glumova pieteikumā par nenotikušas izsoles akta apstiprināšanu, nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda.

Senāts

k o n s t a t ē j a

[1] Rīgas apgabaltiesas 67.iecirkņa zvērināts tiesu izpildītājs Andrejs Glumovs 2008.gada 12.augustā iesniedzis pieteikumu par nenotikušas izsoles akta apstiprināšanu uz ieguvēja vārda, kā parādnieci norādot [pers.A], piedzinēju /hipotekāro kreditoru/ ieguvēju [pers.B]. Pieteikumā lūgts tiesu apstiprināt nenotikušas izsoles (akts nr.150) sekas par nekustamā īpašuma, kas atrodas [adrese 1], kadastra apzīmējums [1], pārdošanu izsolē izpildu lietā Nr. 109-C3.2./2008 un nostiprināt minēto nekustamo īpašumu uz ieguvēja [pers.B] vārda, dzēšot visas Ogres zemesgrāmatas nodaļā uz šo īpašumu ierakstītās parādu saistības un aizliegumus.

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2008.gada 25.septembra lēmumu zvērināta tiesu izpildītāja Andreja Glumova pieteikums apmierināts.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Tiesa atzinusi, ka tiesu izpildītājs veicis visas nepieciešamās darbības izsoles sagatavošanā un organizēšanā atbilstoši Civilprocesa likuma 73.nodaļai. Tādējādi nekustamā īpašuma izsole notikusi likumīgi un atbilstoši lietā iesaistīto dalībnieku interesēm. Likumā paredzētie šķēršļi izsoles akta apstiprināšanai nepastāv, jo lietā nav konstatēti Civilprocesa likuma 617.pantā minētie apstākļi, kas būtu par pamatu izsoles atzīšanai par spēkā neesošu. Izpildu lietā nav konstatētas sūdzības, kas būtu iesniegtas par tiesu izpildītāja rīcību un saistītas ar piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu.

[3] Protestu par lēmumu iesniedzis Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta priekšsēdētājs, lūgdamš to atcelt un pieteikumu nodot jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai citā sastāvā tālāk minēto argumentu dēļ.

No lietas materiāliem pievienotās zemesgrāmatas nodaļējuma izdrukas redzams, ka pārdodamais nekustamais īpašums ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme.

Likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.pantā ir norādītas personas, kas var iegūt zemi īpašumā Latvijas Republikā. Tiesai, nostiprinot īpašuma tiesības uz ieguvēja vārda, bija pienākums pārlicināties, vai nekustamā īpašuma - zemes- ieguvējs ir tiesīgs iegūt zemi īpašumā. [pers.B], kuram Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija nolēmusi nostiprināt īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu – lauksaimniecības zemi, ir Latvijas Republikas nepilsonis. Tādējādi viņam nav tiesību iegūt šo zemi īpašumā.

[4] [pers.B], [pers.A], zvērināts tiesu izpildītājs Andrejs Glumovs uz tiesas sēdi nebija ieradušies. Senāts atzina, ka lietas dalībnieku neierašanās, kuriem pienācīgi paziņots par kasācijas instances tiesas sēdes laiku un vietu, nav šķērslis lietas izskatīšanai atbilstoši Civilprocesa likuma 468.pantam. Kasācijas instances tiesas sēdē prokurors G. Bērziņš atzina, ka protests ir pamatots.

[5] Pārbaudījis lietas materiālus un apsvēris protestā norādītos argumentus, Senāts uzskata, ka protests ir apmierināms.

[6] Atbilstoši Civilprocesa likuma 613.panta pirmajai un otrajai daļai (redakcijā uz pieteikuma izskatīšanas brīdi) lietu par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu tiesa izskata tiesas sēdē 15 dienu laikā no izsoles akta iesniegšanas tiesā, iepriekš par to paziņojot piedzinējam, parādniekam, nekustamā īpašuma ieguvējam un hipotekārajiem

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

kreditoriem (...). Tiesa pieņem lēmumu par pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz pircēja vārda (...).

Šāda kārtība piemērojama arī gadījumos, ja izsole atzīta par nenotikušu un piedzinējs izteicis vēlēšanos paturēt nekustamo īpašumu sev.

[7] No lietas materiāliem pievienotās zemesgrāmatas nodaļējuma izdrukas redzams, ka pārdodamais nekustamais īpašums ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme (lietas lapa 14).

Likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.pantā ir norādītas personas, kas var iegūt zemi īpašumā Latvijas Republikā. Atbilstoši minētās tiesību normas 28.panta pirmajai daļai zemi var iegūt īpašumā saskaņā ar Civillikumu un citiem likumiem: Latvijas Republikas pilsoņi; valsts un pašvaldības, valsts un pašvaldību uzņēmumi (statūtsbiedrības) (...). Savukārt likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.panta ceturtnā daļa paredz, ka personas, kuras nav minētas šā panta pirmajā daļā, zemi var iegūt īpašumā ar ierobežojumiem, kas noteikti šā likuma 29.pantā. Saskaņā ar minētā likuma 29.panta otrās daļas 5.punktu šā likuma 28.panta ceturtnajā daļā minētās personas nevar iegūt īpašumā lauksaimniecības un meža zemi atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam.

Ņemot vērā, ka pastāv ierobežojumi zemes iegūšanai īpašumā Latvijas Republikā, tiesai, nostiprinot īpašuma tiesības uz ieguvēja vārda, bija pienākums pārliecināties, vai konkrētajā gadījumā nekustamā īpašuma – lauksaimniecībā izmantojamās zemes ieguvējam ir šādas tiesības.

[pers.B], kuram Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija nolēmusi nostiprināt īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu – lauksaimniecībā izmantojamu zemi, ir Latvijas Republikas nepilsonis. Tādējādi ir jāizvērtē, vai viņam saskaņā ar likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” normām ir tiesības iegūt šo zemi īpašumā.

Līdz ar to ir pamatots protesta iesniedzēja secinājums, ka tiesa pieļāvusi būtiskus materiālo un procesuālo tiesību normu pārkāpumus, kas novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Augstākās tiesas Senāts

n o l ē m a

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par
izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas
problēmjaudājumiem

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2008.gada 25.septembra lēmumu atcelt
un pieteikumu nodot jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	(paraksts)	M. Zāgere
senatore	(paraksts)	E. Vernuša
senators	(paraksts)	K. Torgāns

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

SKC-1368/2016

LĒMUMS

Rīgā 2016. gada 31. martā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese referente M. Senkāne

tiesnese Ļ. Kušnīre

tiesnesis V. Maksimovs

rakstveida procesā izskatīja SIA „[jurid.pers.A]” blakus sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015. gada 21. septembra lēmumu, ar kuru atstāts negrozīts Talsu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015. gada 5. augusta lēmums par nostiprinājuma lūguma atstāšanu bez ievērības.

Augstākās tiesas Civillietu departaments

konstatēja

[1] Ar Talsu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015. gada 5. augusta lēmumu zvērinātas tiesu izpildītājas Ivetas Kaluginas lūgums nostiprināt ieguvējai SIA „[jurid.pers.A]” īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu atstāts bez ievērības, pamatojoties uz likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28., 30. pantu, Zemesgrāmatu likuma 61. panta pirmās daļas 1. punktu, 77. panta 1. punktu un 79. pantu.

Lēmumā norādīts, ka atbilstoši ierakstiem Vandzenes pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. [1] zemes nekustamā īpašuma [NĪ nosaukums] kopplatība ir 1,33 ha. Savukārt atbilstoši Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas datiem zemes vienības ar kadastra apzīmējumu [2] dominējošais zemes lietošanas veids ir lauksaimniecības zeme 12 000 m² platībā.

2014. gada 1. novembrī stājās spēkā grozījumi likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” VI nodaļā „Darījumi ar zemes īpašumiem”, nosakot īpašu kārtību darījumiem ar lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kas veikti pēc 2014. gada 1. novembra.

Saskaņā ar minētā likuma 30.¹ panta pirmo un trešo daļu juridiskajai personai, ja tā īpašumā vēlas iegūt lauksaimniecībā izmantojamu zemi, ir jāatbilst minētā likuma 28.¹, 30.¹ pantā noteiktajam tiesību subjektam, pievienojot darījumam pašvaldības piekrišanu.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Konkrētajā gadījumā pašvaldības piekrišana lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegūšanai SIA „[jurid.pers.A]” īpašumā lūgumam nav pievienota.

Spēkā esošā likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.³ pantā izsmeļoši uzskaitīti izņēmuma gadījumi, uz kuriem minētās prasības par lauksaimniecības zemes atsavināšanu netiek attiecinātas. Atbilstoši norādītajai likuma normai ierobežojumi netiek attiecināti uz maksātnespējas procesā iegūstamu lauksaimniecības zemi, t.i., gadījumos, kad lauksaimniecības zeme tiek izolēta saistībā ar maksātnespējas procesu. Šobrīd minētā likuma norma nav papildināta vai grozīta, kā tas paredzēts informatīvā ziņojuma „Par Ministru kabineta 2014. gada 2. decembra sēdes protokola Nr. 66 57. § 4. punktā dotā uzdevuma izpildi” projektā, līdz ar to bez likuma grozījumiem izņēmumi uz lauksaimniecības zemi, kas iegūta zvērinātu tiesu izpildītāja rīkotajā nekustamā īpašuma izsolē saistībā ar parāda piedziņu nav piemērojami. Informatīvā ziņojuma projektā Zemkopības ministrijas izteiktais priekšlikums normatīvā regulējuma maiņai nav uzskatāms par jau piemērojamo.

[2] Izskatījusi SIA „[jurid.pers.A]” blakus sūdzību, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2015. gada 21. septembrī nolēma Talsu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015. gada 5. augusta lēmumu atstāt negrozītu.

Lēmumā norādīts, ka zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis pamatoti atzinis, ka pašlaik likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.³ pants nav papildināts vai grozīts, līdz ar to izņēmumi uz lauksaimniecības zemi, kas iegūta zvērinātu tiesu izpildītāja rīkotā nekustamā īpašuma izsolē saistībā ar parāda piedziņu, nav piemērojami.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 5. panta pirmajai un piektajai daļai nav pamatots blakus sūdzības iesniedzējas viedoklis, ka tiesnesim, pieņemot lēmumu, bija jāpiemēro likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.³ panta vēsturiskās interpretācijas metode, un minētā panta pirmās daļas 2. punkta izņēmuma noteikumi par maksātnespējas procesā iegūtu lauksaimniecības zemi jāattiecinā arī uz lauksaimniecības zemi, kas iegūta zvērinātu tiesu izpildītāju rīkotā nekustamā īpašuma izsolē.

Zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 77. panta 1. punktu, izskatot nostiprinājuma lūgumu, nevar izdarīt ierakstus pēc savas iniciatīvas, bet ir saistīts ar nostiprinājuma lūdzēju izteikto gribu. Turklāt atbilstoši Augstākās tiesas

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Civillietu departamenta 2015. gada 2. aprīļa lēmumam lietā Nr. SKC-2155/2015, veicot iesniegto dokumentu pārbaudi pēc būtības, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesim ir jānošķir civiltiesības, kuras kā materiālās tiesības regulē darījuma sākotnējo dalībnieku saistības, no publiskām – procesuālām tiesībām, kuru pārbaude atbilstoši lietderības principam veicama, lai konstatētu, vai konkrētajā veidā izteiktais nostiprinājuma lūgums vispār ir pieļaujams.

Likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.³ panta pirmās daļas 4. punkts paredz, ka 28.¹, 30.¹, 30.² panta prasības netiek attiecinātas uz valsts vai pašvaldību funkciju nodrošināšanai nepieciešamo lauksaimniecības zemi, kā arī lauksaimniecības zemi, ko iegūst īpašumā valsts kapitālsabiedrības ar likumu deleģēto funkciju īstenošanai. Blakus sūdzībā norādītais arguments, ka visas SIA „[jurid.pers.A]” kapitāldaļas pieder valsts AS „[jurid.pers.B]”, nevar būt par pamatu zemesgrāmatas tiesneša lēmuma atcelšanai, jo pierādījumi par norādīto faktu atbilstību šīs normas nosacījumiem apstrīdētajā lēmumā nav izvērtēti.

[3] Par Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015. gada 21. septembra lēmumu SIA „[jurid.pers.A]” iesniegusi blakus sūdzību, lūdzot atcelt lēmumu un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai.

Blakus sūdzības iesniedzējas ieskatā, tiesai vajadzēja piemērot tiesību normas vēsturiskās un teleoloģiskās interpretācijas metodi. Lai pamatoti un pareizi piemērotu likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.³ pantu, jānoskaidro, ar kādu mērķi un kādos apstākļos 2014. gada 3. jūlijā Saeimā tika pieņemti grozījumi minētajā likumā.

No 2014. gada 3. jūlija likuma „Grozījumi likumā „Par zemes privatizāciju lauku apvidos”” anotācijas redzams, ka ar tiem bija plānots veicināt Latvijas zemes resursu efektīvu un ilgtspējīgu izmantošanu sabiedrības un tautsaimniecības interesēs, novērst zemes kā pievilcīga spekulācijas objekta izmantošanu, ko ietekmē Latvijas zemes demokrātiskās tirgus cenas attiecībā pret citu valstu lauksaimniecības cenām. Ar minētajiem grozījumiem nebija paredzēts attiecināt ierobežojumus uz jebkuru lauksaimniecībā izmantojamās zemes ieguvēju. Grozījumos norādīta virkne gadījumu, kad lauksaimniecībā izmantojamās zemes ieguvējam likumā noteiktos kritērijus zemes iegādei nepiemēro. Šie gadījumi pārsvarā ir saistīti ar situācijām, kad darījumi netiek slēgti, pircējam un pārdevējam savstarpēji vienojoties par zemes iegādi. Ir pamats secināt, ka

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

likumdevējs ar minēto grozījumu pieņemšanu ir vēlējies panākt tikai tādu lauksaimniecības zemes atsavināšanas darījumu ierobežošanu, kur darījuma puses ir privātpersonas un kur abas darījuma puses darījumu slēdz brīvas gribas vadīti.

Likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.³ pantā ir noteikts, ka ierobežojumi lauksaimniecības zemes iegādei netiek attiecināti uz maksātnespējas procesā iegūstamu lauksaimniecības zemi. Civilprocesa likuma 73. nodaļā tiek regulēta piedziņas vēršana uz nekustamo īpašumu, un šīs normas attiecas ne tikai uz maksātnespējas procesa administratoru rīkotajām izsolēm, bet arī uz zvērinātu tiesu izpildītāju rīkotajām izsolēm. Līdz ar to, lai ievērotu Latvijas Republikas Satversmē ietvertu vienlīdzības principu un novērstu nevienlīdzīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas vienādos apstākļos, proti, neradītu personām, kuras piedalās izsolē maksātnespējas procesa ietvaros, labvēlīgākus priekšnosacījumus lauksaimniecības zemes iegūšanai īpašumā salīdzinājumā ar personām, kuras piedalās zvērinātu tiesu izpildītāju rīkotajās nekustamo īpašumu izsolēs, likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.³ pants ir tulkojams atbilstoši tās mērķim, secinot, ka tās pirmā daļa attiecināma arī uz gadījumiem, ka lauksaimniecības zeme iegādāta zvērināta tiesu izpildītāja rīkotā nekustamā īpašuma izsolē.

[4] Pārbaudījis lietas materiālus un apsvēris blakus sūdzībā norādītos motīvus, Civillietu departaments atzīst, ka Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015. gada 21. septembra lēmums ir atstājams negrozīts.

Atbilstoši Zemesgrāmatu likuma 76. panta pirmajai daļai, skatot cauri nostiprinājuma lūgumu, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis pamatojas vienīgi uz tiem datiem, kas ir lūgumā un tam pievienotajos dokumentos, nepieprasot nekādas ziņas no iestādēm vai privātpersonām.

Zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis pārlicinās vienīgi par Zemesgrāmatu likuma 77. pantā norādītajiem apstākļiem.

Kā to pārsūdzētajā lēmumā pamatoti norādījusi Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesim ar likumu ir noteikta īpaša un ļoti šaura kompetence. Noskaidrojot lūdzēju pienākumus attiecībā uz lūgumam par tiesību nostiprināšanu pievienojamiem dokumentiem un to atbilstību likumā noteiktajām prasībām, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis nav tiesīgs atbrīvot personu no likumā skaidri

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

formulēta pienākuma, pamatojoties uz saviem secinājumiem par tiesību normas satura paplašinātu iztulkojumu vai interpretācijas ceļā konstatētu likuma robu un attiecīgiem secinājumiem par tā aizpildīšanu ar analogijas metodi, jo ar to būtu pārkāptas zemesgrāmatu nodaļas tiesnesim Zemesgrāmatu likumā noteiktās kompetences robežas.

Lietā nav strīda, ka attiecīgās pašvaldības izziņa par piekrišanu lauksaimniecības zemes iegūšanai īpašumā SIA „[jurid.pers.A]” iesniegtajam nostiprinājuma lūgumam nav pievienota. Konkrētais gadījums neatbilst arī nevienam no likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.³ pantā uzskaitītajiem izņēmuma gadījumiem, kas rada pamatu personas atbrīvošanai no šā likuma 30.¹ panta prasību izpildes.

Šādos apstākļos zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis nostiprinājuma lūgumu pamatoti atstājis bez ievērības.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448. panta pirmās daļas 1. punktu, Augstākās tiesas Civillietu departaments

n o l ē m a

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015. gada 21. septembra lēmumu atstāt negrozītu, bet SIA „[jurid.pers.A]” blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese (paraksts) M. Senkāne

Tiesnese (paraksts) Ļ. Kušnīre

Tiesnesis (paraksts) V. Maksimovs

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Lietas arhīva Nr. SKC-1589-16

LĒMUMS

Rīgā 2016.gada 29.aprīlī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments:

tiesnese referente L. Kušnīre

tiesnesis V. Maksimovs

tiesnese M. Senkāne

rakstveida procesā izskatīja Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurora blakus protestu par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 9.novembra lēmumu, ar kuru atcelts Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015.gada 9.jūnija lēmums.

Augstākās tiesas Civillietu departaments

k o n s t a t ē j a

[1] Ar Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015.gada 8.maija lēmumu nolemts:

- apstiprināt nekustamā īpašuma [adrese 1], izsoles aktu;
- nostiprināt minēto nekustamo īpašumu, ievērojot likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.¹ un 30.¹ panta nosacījumus, uz [pers.A] vārda;
- dzēst zemesgrāmatā attiecībā uz šo nekustamo īpašumu ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015.gada 9.jūnija lēmumu atstāts bez ievērības [pers.A] lūgums īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā uz nekustamo īpašumu [adrese 1], kas ierakstīts Mālpils novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr. [1].

Lēmumā norādīts, ka saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 61.panta pirmās daļas 1.punktu nostiprinājuma lūgumam jāpievieno dokumenti, kas apliecina nostiprināmās tiesības.

Nekustamais īpašums [adrese 1] sastāv no zemes vienības ar platību 28 ha, kura ietver lauksaimniecībā izmantojamo zemi. Darījumus ar minētās kategorijas zemēm regulē likums „Par zemes privatizāciju lauku apvidos”, kura 30.1 pantā noteikts, ka darījuma akts

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

ir derīgs ierakstīšanai zemesgrāmatā tikai tad, ja tam pievienota ar lauksaimniecības zemi veikto darījumu tiesiskumu uzraugošās pašvaldības komisijas izziņa.

Ar Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2015.gada 9.aprīļa paziņojumu [pers.A] informēts par nepieciešamību iesniegt papildu dokumentus. Tomēr, neskatoties uz to, līdz lēmuma pieņemšanai viņš nav iesniedzis pašvaldības komisijas izziņu. Līdz ar to nostiprinājuma lūgums atstājams bez ievērtības.

[3] Par Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015.gada 9.jūnija lēmumu [pers.A] iesniedzis blakus sūdzību, kurā lūdzis lēmumu atcelt un nostiprinājuma lūgumu nodot jaunai izskatīšanai.

[4] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 9.novembra lēmumu Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015.gada 9.jūnija lēmums atcelts.

Lēmumā norādīts, ka 2015.gada 8.maijā Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis nolēmis apstiprināt nekustamā īpašuma izsoles aktu un nostiprināt [pers.A] īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu [adrese 1], ievērojot likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 28.¹ un 30.¹ panta nosacījumus.

Šis lēmums stāties spēkā 2015.gada 26.maijā.

Savukārt 2015.gada 9.jūnijā zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis pārvērtējis 2015.gada 8.maija lēmumu, atsakot īpašuma tiesību nostiprināšanu.

Ar savu rīcību Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis aizskāris [pers.A] tiesības, jo, stājoties spēkā 2015.gada 8.maija lēmumam, tas bija ievadāms datorizētajā zemesgrāmatā un atkārtota lietas apstākļu izvērtēšana nebija pieļaujama.

[5] Blakus protestu par minēto lēmumu iesniedzis Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurors, lūdzot to atcelt un jautājumu nodot jaunai izskatīšanai.

Blakus protests pamatots ar šādiem argumentiem.

[5.1] Ņemot vērā, ka Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015.gada 8.maija lēmums ir spēkā esošs, tad arī 2015.gada 9.jūnija lēmumā norādītā prasība atbilstoši Zemesgrāmatu likuma 61.panta pirmās daļas 1.punktam iesniegt pašvaldības komisijas izziņu uzskatāma par pamatotu.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[5.2] [pers.A] norādījis, ka konkrētajā gadījumā piemērojams likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.³ pants, kurā noteikti izņēmuma gadījumi, kad pašvaldības komisijas izziņa nav nepieciešama.

Likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.³ pantā nav minēti gadījumi, kad lauksaimniecības zeme iegūta zvērināta tiesu izpildītāja rīkotajā nekustamā īpašuma izsolē saistībā ar parāda piedziņu. Līdz ar to šī norma konkrētajā gadījumā nav piemērojama.

[5.3] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija 2015.gada 9.novembrī atcēlusi Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015.gada 9.jūnija lēmumu, bet nav jautājumu: 1) nodevusi jaunai izskatīšanai; 2) izlēmusi pēc būtības. Līdz ar to tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 448.panta pirmo daļu.

[6] [pers.A] 2016.gada 13.aprīlī vērsies Augstākās tiesas Civillietu departamentā ar iesniegumu, kurā lūdzis izbeigt tiesvedību lietā.

Iesniegumā norādīts, ka Mālpils novada dome atbilstoši likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 30.¹ pantam devusi piekrišanu minētās lauksaimniecības zemes iegūšanai īpašumā un ar Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša lēmumu [pers.A] nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu [adrese 1]. Līdz ar to ir zudis pamats blakus protesta izskatīšanai.

[7] Iepazinies ar lietas materiāliem un apsvēris blakus protestā norādītos argumentus, Civillietu departaments atzīst, ka pārsūdzētais lēmums atceļams un jautājums nododams jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[8] Civilprocesa likuma 462.panta pirmā daļa noteic, ka persona, kas iesniegusi kasācijas sūdzību (pēc analogijas arī blakus protestu), ir tiesīga to atsaukt līdz kasācijas instances tiesas sēdei.

Savukārt šā panta otrā daļa noteic, ja kasācijas sūdzību (blakus protestu) atsauc, kasācijas tiesvedību lietā izbeidz.

Ievērojot to, ka Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurors blakus protestu nav atsaucis, Civillietu departaments nesaskata pamatu apsvērt jautājumu par tiesvedības izbeigšanu, pamatojoties uz [pers.A] iesniegumu.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[9] Kopš 2014.gada 1.novembra, lai vienmērīgāk sadalītu tiesu noslodzes un stiprinātu zemesgrāmatu tiesnešu lomu, ar grozījumiem Civilprocesa likumā zemesgrāmatu nodaļām uzticēts jauns pienākums - nekustamā īpašuma izsoles aktu apstiprināšana.

Līdz ar šo lietu kategoriju nodošanu zemesgrāmatu nodaļām ir panākts, ka viena procesa ietvaros var organizēt gan pieteikuma izskatīšanu par izsoles apstiprināšanu, gan īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā jaunajam ieguvējam.

Zvērināta tiesu izpildītāja zemesgrāmatu nodaļā iesniegtais pieteikums tiek reģistrēts divās sistēmās: Tiesu informatīvajā sistēmā un valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas nostiprinājuma žurnālā vispārējā kārtībā (*sk. M. Lūksa. Nekustamā īpašuma izsoļu aktus apstiprina zemesgrāmatu tiesneši. Latvijas Vēstneša portāls Par likumu un valsti. 15.12.2014*).

[9.1] Lemjot jautājumu par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesim ir pienākums ņemt vērā Civilprocesa likuma regulējumu.

Civilprocesa likuma 613.panta pirmā daļa nosaka, ka lietu par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda tiesa izskata rakstveida procesā 30 dienu laikā no tiesu izpildītāja pieteikuma iesniegšanas tiesā.

Izskatot lietu, tiesa ieskatās Izpildu lietu reģistra datos. Tiesa ir tiesīga pieprasīt no lietā iesaistītajām personām papildu rakstveida paskaidrojumus un pierādījumus (Civilprocesa likuma 613.panta trešā daļa).

Apmierinot pieteikumu, tiesa pieņem lēmumu: 1) par izsoles akta apstiprināšanu un pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda; 2) neatkarīgi no kreditora piekrišanas – par visu zemesgrāmatā uz šo īpašumu ierakstīto parādu saistību dzēšanu, par kurām ieguvējs nav tieši paziņojis, ka uzņemas tās sev (Civilprocesa likuma 613.panta piektās daļas 1. un 2.punkts).

Kā redzams no Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015.gada 8.maija lēmuma, tajā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 613.pantu, nolemts pieteikumu apmierināt, apstiprinot nekustamā īpašuma izsoles aktu, nostiprinot īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu [adrese 1] [pers.A] un dzēšot zemesgrāmatu nodalījumā uz šo nekustamo īpašumu ierakstītās parādu saistības un aizliegumu atzīmes.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

[9.2] Lemjot par īpašuma tiesību ierakstīšanu zemesgrāmatā, zemesgrāmatu nodaļas tiesneša rīcību regulē Zemesgrāmatu likuma normas.

Zemesgrāmatu nodaļas tiesneša kompetence, skatot cauri nostiprinājuma lūgumu, noteikta Zemesgrāmatu likuma 77.pantā, proti, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis pārliecinās vienīgi par to:

- 1) vai lūgums atbilst 57., 58. un 60. - 68.panta noteikumiem;
- 2) vai nostiprinājumam nav par šķērslī citas jau nostiprinātās tiesības vai cits tajā pašā dienā ienācis nostiprinājuma lūgums (75.p.);
- 3) vai tiesības, kuras lūdz nostiprināt, pieder 31. un 44.pantā minētām tiesībām, kurām ir sakars ar nekustamu īpašumu;
- 4) vai dokumentos, uz kuriem pamatots nostiprinājuma lūgums, nav nekā acīmredzami pretlikumīga;
- 5) vai līdz lēmuma taisīšanai nav saņemta kriminālprocesa virzītāja apstiprināta lēmuma kopija par aresta uzlikšanu mantai.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka zemesgrāmatu nodaļas darbībām - kā jebkurām tiesas civilprocesuālām un vispār valsts iestāžu darbībām - jābūt pamatotām ar likumu, pat ja lietas dalībnieki to paši nepieprasītu vai arī no tā tieši atteiktos. Lai konstatētu, vai ir ievērotas likuma prasības, zemesgrāmatu nodaļai ir jāpārbauda saņemtais materiāls. Tā zemesgrāmatu nodaļas pārbaudes pienākums neizbēgami izriet no vispārējā likumības principa. Ja reiz valsts kā zināmu tiesību pastāvēšanas priekšnoteikumu izveidojusi sevišķu reģistru, tajā izdarītajiem ierakstiem būtu jāatbilst pareizajam (materiāltiesiskajam) stāvoklim; tas ir nerakstīts zemesgrāmatu materiālās legalitātes princips. Zemesgrāmatu nodaļai neapšaubāmi ir jāpārlūko iesniegtais darījums, jo zemesgrāmatu nodaļa nav nekāds sabiedriskā labuma arhīvs, kas pieņemtu privātpersonu noslēgtos līgumus uzglabāšanai bez noteikta mērķa (*sk. E. Virko. Zemesgrāmatu pieejamība un ticamība. Zemesgrāmatu pieejamība un ticamība (II). Jurista vārds, 15. aprīlis, 2008/Nr.15(520)*).

Nostiprinot tiesības, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesim, atbilstoši Zemesgrāmatu likuma 8.pantam, uzlikts par pienākumu ievērot šā likuma noteikumus, ciktāl sevišķos likumos nav paredzēti izņēmumi no vispārējās kārtības.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

„(..) daudzos likumos atrodami izņēmumi no vispārējās kārtības. Lai zemesgrāmatu likumu neizraibinātu ar neskaitāmām piezīmēm, 8.pantā ievietota vispārēja norāde uz visiem tiem likumiem, kas paredz izņēmumus no zemesgrāmatu likuma noteiktās kārtības” (sk. *Zemesgrāmatu likums. Likuma teksts ar paskaidrojumiem. Sastādījis J. Gobziņš. A.-S. „Zemnieka Domas”, Rīgā, 1938, 10.lpp.*).

Zemesgrāmatu nodaļai jāuztur zemesgrāmata, piemērojot gan procesuālo, gan materiālo tiesību normas (sk. *E. Virko. Zemesgrāmatu pieejamība un ticamība (II). Jurista vārds, 15. aprīlis, 2008/Nr.15(520)*).

To ievērojot, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesim, konstatējot, ka zemesgrāmatā tiek lūgts nostiprināt īpašuma tiesības uz lauksaimniecībā izmantojamo zemi, atbilstoši Zemesgrāmatu likuma 8. un 77. panta prasībām un judikatūrai, bija pienākums pārliecināties, vai speciālajās tiesību normās, konkrētajā gadījumā, likumā „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” nav noteikti izņēmumi no vispārējās kārtības.

Apstākļi, ka zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis viena procesa ietvaros lēmis gan par nekustamā īpašuma izsoles rezultātu apstiprināšanu, gan par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda, nodod iemeslu uzskatīt, ka īpašuma tiesības zemesgrāmatā bija nostiprināmas, neskatoties uz to, ka nav ievērotas likumā „Par zemes privatizāciju lauku apvidos” noteiktās prasības.

[9.3] Pretēji Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 9.novembra lēmumā norādītajam, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis, pieņemdams lēmumu par nostiprinājuma lūguma atstāšanu bez ievērības, nav pārvērtējis lēmumu, ar kuru nolemts nostiprināt nekustamo īpašumu uz [pers.A] vārda. Uz zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2015.gada 8.maija lēmuma pamata iegūtās tiesības [pers.A] nav zudušas. Tas, vai 2015.gada 9.novembra lēmumā minētās tiesības tiks realizētas, ir atkarīgs no viņa turpmākās rīcības.

[9.4] Ievērojot teikto, Civillietu departaments konstatē, ka apgabaltiesai, izskatot [pers.A] blakus sūdzību, nebija pamats Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša lēmumu atcelt, jo tajā ietvertais pamatojums ir pareizs, kā arī atbilst konkrētās lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem.

Latvijas apgabaltiesu un Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu sanāksmēm par izsoles aktu pieteikumu lietu noformēšanas un izskatīšanas problēmjautājumiem

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 2.punktu, Civillietu departaments

n o l ē m a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 9.novembra lēmumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	L. Kušnire
Tiesnesis	V. Maksimovs
Tiesnese	M. Senkāne